

 VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Avdelning 1

Rotel:03

DOM

2021-12-01

meddelad i

Vänersborg

Mål nr: B 519-17**PARTER** (Antal tilltalade: 7)**Tilltalad**

Hans CHRISTIAN Andersson, 19630130-5212

Nysätersvägen 37 A Bv

461 54 Trollhättan

Offentlig försvarare:

Advokat Joel Johnard

Vänersborgs Advokatbyrå AB

Sundsgatan 4

462 33 Vänersborg

Offentlig försvarare:

Advokat Madelene Moselius

Advokatbyrå Moselius AB

Norra Drottninggatan 27

451 31 Uddevalla

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

Målsägande

Erik Karlsson

c/o Karlsson

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Målsägandebiträde:

Advokat Sverker Mattsson

Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB

Box 325

461 27 Trollhättan

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.**Besöksadress**

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänersborg

E-postvanersborgs.tingsratt@dom.se**Webbplats**www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Grovt penningtvättsbrott, 4 § och 5 § 1 st lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott
2015-02-05 -- 2017-05-26, vid 22 tillfällen

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt bedrägeri, 9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017
2010-09-01 -- 2010-09-30

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år

Skadestånd

Erik Karlssons skadeståndsyrkande avslås.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Joel Johnard får ersättning av staten med 257 283 kr. Av beloppet avser 196 650 kr arbete, 7 830 kr tidsspillan, 1 346 kr utlägg och 51 457 kr mervärdesskatt.
  2. Madelene Moselius får ersättning av staten med 180 615 kr. Av beloppet avser 131 100 kr arbete, 11 745 kr tidsspillan, 1 647 kr utlägg och 36 123 kr mervärdesskatt.
  3. Staten ska stå för kostnaden för försvararna och målsägandebiträdet.
-

Tilltalad

HANS Rune Clementz, 19590702-5133

Lasarettsvägen 23

668 40 Bäckeфорs

Offentlig försvarare:

Advokat Rolf Glimstedt

Advokatfirman Ljung HB

Södra Hamngatan 23

403 14 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olsdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

DOMSLUT**Brott som den tilltalade döms för**

Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken

2018-05-11 -- 2018-12-31

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grov oredlighet mot borgenärer, 11 kap 1 § 1 st och 3 st brottsbalken

2018-05-11 -- 2018-12-31

Påföljd m.m.

Fängelse 6 månader

Näringsförbud

Hans Clementz meddelas näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud för en tid av 3 år. Näringsförbudet gäller omedelbart utan hinder av att tingsrättens dom inte vunnit laga kraft.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Rolf Glimstedt får ersättning av staten med 417 054 kr. Av beloppet avser 288 563 kr arbete, 39 150 kr tidsspillan, 5 930 kr utlägg och 83 411 kr mervärdesskatt.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 1
Rotel:03

DOM
2021-12-01

Mål nr: B 519-17

2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Tilltalad

Olof ERIK Gunnar Karlsson, 19500309-5535

c/o Karlsson

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Offentlig försvarare:

Advokat Sverker Mattsson

Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB

Box 325

461 27 Trollhättan

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

DOMSLUT**Brott som den tilltalade döms för**

Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken

2013-07-01 -- 2018-05-14 (8 tillfällen)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom med samhällstjänst 200 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 8 månader ha dömts ut.

Frivårdskontor

Frivården Vänersborg

Lagrum som åberopas

29 kap 5 § 1 st p 2, 9 brottsbalken

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Sverker Matsson får ersättning av staten med 583 855 kr. Av beloppet avser 421 800 kr arbete, 41 105 kr tidsspillan, 4 179 kr utlägg och 116 771 kr mervärdesskatt.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänersborg

E-post

vanersborgs.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 1
Rotel:03

DOM
2021-12-01

Mål nr: B 519-17

2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen/målsägandebiträdet.
-

 VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Avdelning 1

Rotel:03

DOM

2021-12-01

meddelad i

Vänersborg

Mål nr: B 519-17**Tilltalad**

Hans Erik INGEMAR Karlsson, 19780221-5694

Bollungen 215

464 63 Brålanda

Offentlig försvarare:

Advokat Göran Starkebo

Carat Advokatbyrå AB

Jonsängen 520

462 91 Vänersborg

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

DOMSLUT**Åtal som den tilltalade frikänns från**

Näringspenningtvätt, grovt brott, 7 § 2 st lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott
2014-07-01 -- 2019-08-19

Ersättning

1. Göran Starkebo får ersättning av staten med 361 955 kr. Av beloppet avser 285 000 kr arbete, 3 915 kr tidsspillan, 649 kr utlägg och 72 391 kr mervärdesskatt.
  2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänersborg

E-postvanersborgs.tingsratt@dom.se**Webbplats**www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Avdelning 1

Rotel:03

DOM

2021-12-01

meddelad i

Vänersborg

Mål nr: B 519-17

Tilltalad

HÅKAN Bertil Göran Karlsson, 19520503-5552

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Offentlig försvarare:

Advokat Peter Norlin

Juristpanelen Advokatbyrå i Göteborg HB

Box 9012

400 91 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Bokföringsbrott, 11 kap 5 § 1 st brottsbalken

2015-01-01 -- 2017-12-31 (3 tillfällen)

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken

2018-01-01 -- 2018-07-02

Påföljd m.m.

Påföljd efterges

Lagrum som åberopas

29 kap 5 § 1 st p. 2, 9 brottsbalken

29 kap 6 § brottsbalken

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Ersättning

1. Peter Norlin får ersättning av staten med 358 415 kr. Av beloppet avser 255 788 kr arbete, 28 058 kr tidsspillan, 2 886 kr utlägg och 71 683 kr mervärdesskatt.
  2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen/målsägandebiträdet.
-

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänersborg

E-post

vanersborgs.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

 VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Avdelning 1

Rotel:03

DOM

2021-12-01

meddelad i

Vänerns borg

Mål nr: B 519-17**Tilltalad**

Karl Erik SIGVARD Karlsson, 19471027-5514

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Offentlig försvarare:

Advokat Per-Åke Kvarnström

Advokatfirman Kjällgren AB

Box 123

461 23 Trollhättan

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

DOMSLUT**Brott som den tilltalade döms för**

Bokföringsbrott, 11 kap 5 § 1 st brottsbalken

2015-01-01 -- 2017-12-31 (3 tillfällen)

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken

2018-01-01 -- 2018-07-02

Påföljd m.m.

Påföljd efterges

Lagrum som åberopas

29 kap 5 § 1 st p 2, 9 brottsbalken

29 kap 6 § brottsbalken

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Ersättning

1. Per-Åke Kvarnström får ersättning av staten med 456 348 kr. Av beloppet avser 326 325 kr arbete, 35 235 kr tidsspillan, 3 518 kr utlägg och 91 270 kr mervärdesskatt.
  2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen/målsägandebiträdet.
-

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänerns borg

E-postvanersborgs.tingsratt@dom.se**Webbplats**www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Avdelning 1

Rotel:03

DOM

2021-12-01

meddelad i

Vänersborg

Mål nr: B 519-17**Tilltalad**

Peter ERIK Pettersson, 19821014-5655

Frihetsberövande: Häktad

Backagatan 2 F

534 60 Vedum

Offentlig försvarare:

Advokat Tommy Nilsson

Nilsson Advokater Västsverige AB

Storgatan 50

461 30 Trollhättan

Åklagare

Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg

Box 431

401 26 Göteborg

Målsägande

1. Erik Karlsson

c/o Karlsson

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Målsägandebiträde:

Advokat Sverker Mattsson

Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB

Box 325

461 27 Trollhättan

2. Håkan Karlsson

Bollungen 230

464 63 Brålanda

Målsägandebiträde:

Advokat Peter Norlin

Juristpanelen Advokatbyrå i Göteborg HB

Box 9012

400 91 Göteborg

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 1070

462 28 Vänersborg

E-postvanersborgs.tingsratt@dom.se**Webbplats**www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

3. Sigvard Karlsson
Bollungen 230
464 63 Brålanda

Målsägandebiträde:
Advokat Per-Åke Kvarnström
Advokatfirman Kjällgren AB
Box 123
461 23 Trollhättan

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grovt bedrägeri, 9 kap 3 § brottsbalken och 9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017
2014-01-01 -- 2019-08-31, (5 tillfällen)
2. Grov oredlighet mot borgenärer, 11 kap 1 § 1 st och 3 st brottsbalken
2018-05-11 -- 2018-12-31
3. Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken
2018-05-11 -- 2018-12-31

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt bedrägeri, 9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017
2010-09-01 -- 2010-09-30
2. Penninghäleri, grovt brott, 9 kap 6 a § 1 st 1 p och 3 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2014
2014-01-01 -- 2014-06-30
3. Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken
2014-01-01 -- 2019-08-31 (6 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 5 år 6 månader

Näringsförbud

Erik Pettersson meddelas näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud för en tid av 5 år. Näringsförbudet gäller omedelbart utan hinder av att tingsrättens dom inte vunnit laga kraft.

Skadestånd

1. Erik Pettersson ska betala skadestånd till Håkan Karlsson med 4 224 184 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 7 september 2021 till dess betalning sker.

2. Erik Pettersson ska betala skadestånd till Sigvard Karlsson med 4 224 184 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 7 september 2021 till dess betalning sker.
3. Erik Karlssons skadeståndsyrkande avslås.

Häktning m.m.

Erik Pettersson ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Tommy Nilsson får ersättning av staten med 604 323 kr. Av beloppet avser 427 500 kr arbete, 50 895 kr tidsspillan, 5 063 kr utlägg och 120 865 kr mervärdesskatt.
  2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

BAKGRUND.....	20
YRKANDEN M.M.	22
Yrkanden.....	22
Inställningar	23
Erik Karlsson	23
Sigvard Karlsson	23
Håkan Karlsson	23
Erik Pettersson	24
Hans Clementz	26
Christian Andersson	26
Ingemar Karlsson	27
RÄTTSLIG REGLERING.....	27
Bokföringsbrott.....	27
Aktuell bestämmelse	27
Bokföringsskyldiga	28
Bokföringspliktiga verksamheter	29
Bokföringsskyldighetens omfattning.....	30
Brottsenheter	30
Rubriceringsfrågor	30
Bedrägeri.....	31
Penninghäleri.....	33
Penningtvättsbrott	36
Näringspenningtvättsbrott	37
Åtgärd vidtagen i näringsverksamhet eller såsom i led i en verksamhet som bedrivs vanemässigt	38

Medverkan till en åtgärd som skäligen kan antas vara utförd i penningtvättsyfte.	38
Grovt brott.....	39
Oredlighet mot borgenärer	39
Grovt brott.....	40
Särskilt om subjektiva rekvisit.....	40
Uppsåt.....	40
Oaktsamhet.....	42
UTREDNINGEN.....	44
Erik Karlsson	44
Paula Save	52
Anneli Boman	53
Ulf Åsberg.....	54
Helena Ljung.....	55
Magnus Körling	56
Håkan Karlsson	57
Sigvard Karlsson.....	60
Torbjörn Eriksson.....	64
Lars Bäckström	65
Per Larsson.....	66
Kjerstin Andersson.....	67
Ruben Hammarström	68
Branka Stojkovic	69
Erik Pettersson.....	69
Hans Clementz.....	74
Henrik Rydin,.....	77
Henry Erixon	78

Egon Nordström	79
Sonia Karlsson	80
Bo Bjerkheden,.....	81
Daniel Ay	82
Christian Andersson.....	82
Anders Ahlkvist	85
Ingemar Karlsson	85
DEL 1	87
BROTTSMISSTANKARNA MOT BRÖDERNA KARLSSON AVSEENDE GROVT BOKFÖRINGSBROTT	87
TINGSRÄTTENS BEDÖMNING	87
Arbetstjänst AB – åtalpunkt 1, bilaga 1	87
Utredningen i denna del.....	87
Skuld.....	88
Rubricering.....	90
Alltjänst AB – åtalpunkt 2, bilaga 1	91
Utredningen i denna del.....	91
Skuld.....	91
Rubricering.....	93
Erik Karlsson – åtalpunkt 4, bilaga 1	94
Utredningen i denna del.....	94
Skuld.....	94
Rubricering.....	96
Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson – åtalpunkt 3, bilaga 1	96
Utredningen i denna del.....	96
De objektiva förutsättningarna för brott.....	97
De subjektiva förutsättningarna för brott	101

Rubricering.....	103
DEL 2.....	105
BROTTSMISSTANKARNA MOT	105
- ERIK PETTERSSON AVSEENDE GROVT BEDRÄGERI, PENNING- HÄLERI, GROVT BROTT, GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT, GROVT BROKFÖRINGSBROTT OCH GROV OREDLIGHET MOT Borgenärer,	105
- HANS CLEMENTZ AVSEENDE GROVT BOKFÖRINGSBROTT OCH GROV OREDLIGHET MOT Borgenärer, ...	105
- CHRISTIAN ANDERSSON AVSEENDE GROVT PENNINGTVÄTTS- BROTT OCH GROVT BEDRÄGERI, SAMT.....	105
- INGEMAR KARLSSON AVSEENDE NÄRINGSPENNINGTVÄTT, GROVT BROTT.....	105
Erik Pettersson – åtalpunkterna 1-3, bilaga 2-3.....	105
Utredningen i denna del.....	105
Erik Pettersson och Hans Clementz – åtalpunkterna 4-5, bilaga 3	116
Utredningen i denna del.....	116
Christian Andersson – åtalpunkten 6, bilaga 3	121
Utredningen i denna del.....	121
Skuld.....	121
Erik Pettersson och Christian Andersson – åtalpunkt 7, bilaga 3	123
Utredningen i denna del.....	123
Skuld.....	123
Ingemar Karlsson – åtalpunkt 8, bilaga 3.....	126
Skuld.....	127
ENSKILDA ANSPRÅK.....	129
Erik Karlssons enskilda anspråk mot Erik Pettersson och Christian Andersson	129
Sigvard Karlssons och Håkan Karlssons enskilda anspråk mot Erik Pettersson.....	130

PÅFÖLJDER	130
Erik Karlsson	130
Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson	132
Erik Pettersson	133
Hans Clementz	133
Christian Andersson	134
HÄKTNING	135
TALAN OM NÄRINGSFÖRBUD	135
Erik Karlsson	135
Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson	136
Erik Pettersson	137
Hans Clementz	137
ÖVRIGT	137
Avgift till brottsofferfonden	137
Ersättning till offentliga försvarare och målsägandebiträden	138

BAKGRUND

Erik Karlsson, Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson är bröder. Ingemar Karlsson är son till Erik Karlsson. Bröderna Karlsson har vuxit upp tillsammans på släktgården Bollungen 1:3.

Erik Karlsson kom i kontakt med Erik Pettersson under år 2008 i samband med en annons avseende en försäljning av en lastmaskin. De har sedan kommit att ha återkommande och omfattande kontakter med varandra under åren, även under år 2009 då Erik Pettersson verkställde en tidigare utdömd påföljd för bedrägeri.

Erik Pettersson har haft en relation med Christian Anderssons dotter och paret har två barn tillsammans. De är enligt uppgift nu separerade sedan två år tillbaka. Christian Andersson och Erik Pettersson har, utöver de kontakter de kan ha haft med anledning av deras personliga relation, bland annat haft kontakt med varandra under år 2010 i samband med en affär av en lastbil.

Hans Clementz är ytligt bekant med Erik Pettersson.

Erik Karlsson har drivit verksamhet i bolagen Arbetstjänst i Brålanda AB (nedan Arbetstjänst AB) samt i det helägda dotterbolaget Alltjänst Administration i Brålanda AB (nedan Alltjänst AB). Såväl Alltjänst AB som Arbetstjänst AB försattes i likvidation den 20 april 2016 och sedan i konkurs den 2 maj 2016. Vid tidpunkten utgjordes bolagens styrelse av Erik Karlsson. En stor del av arbetena som utfördes i bolagen bestod av röjning av buskar och träd utmed vägar med röjfordon. Den största delen av arbetena utfördes i Norge och fakturerades genom LBC Värm-Dal AB (nedan LBC Värm-Dal).

Erik Karlsson fortsatte därefter att driva näringsverksamhet i enskild firma, till den 14 maj 2018 då Erik Karlsson försattes i personlig konkurs, efter en ansökan av staten genom Skatteverket. Även det arbete som Erik Karlsson bedrev i den enskilda firman bestod i huvudsak av röjningsarbeten i Norge fakturerade via LBC Värm-Dal.

Konkursförvaltarna anmälde i samband med Erik Karlssons verksamheters konkurser misstanke om brott, då det bland annat inte överlämnats något bokföringsmaterial avseende verksamheterna till dem.

Vid genomgång av kontohistoriken i Alltjänst AB och Arbetstjänst AB uppmärksammandes att en stor andel av bolagens transaktioner gått såväl till Erik Karlssons privata konto som till ett konto tillhörande Erik Pettersson. Det konstaterades vidare att även omfattande överföringar hade gått från LBC Värm-Dal till Erik Pettersson. Därmed påbörjades ett arbete för att klarlägga Erik Petterssons ställning i förhållande till Erik Karlsson och dennes verksamheter.

Vid granskningen fann man att omfattande transaktioner gått till Erik Petterssons konto även från Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson. Det rörde sig om omfattande belopp, men man konstaterade även att all skogsmark avstyckats från fastigheten Bollungen 1:3 under år 2016 till att bilda fastigheten Bollungen 1:42 samt att de båda fastigheterna genom gåva hade överlåtits från Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson till Erik Pettersson.

Utredarna fann vidare att stora belopp överförts till bland annat Erik Pettersson från ett bolag med firman Indust Bygg och Entreprenad AB (nedan Indust AB), där Hans Clementz var registrerad som styrelseledamot och Ingemar Karlsson som suppleant. Indust AB försattes i likvidation den 4 december 2019 och därefter i konkurs den 20 december 2019. Även verksamheten i Indust AB bestod av röjningsarbeten i Norge där arbetet fakturerades genom LBC Värm-Dal AB.

Utredarna fann även att stora belopp överförts till Erik Pettersson från Ingemar Karlssons konto.

Slutligen fann utredarna att en del av de belopp som överförts till Erik Pettersson under åren 2015-2017 förts vidare till Christan Andersson, och sedan hämtats ut i form av postväxlar, guld och kontanter.

Åklagaren har inkommit med två stämningsansökningar i målet daterade den 25 september 2020, bilagorna 1 och 2.

Den ena stämningsansökan, bilaga 1, behandlar fyra åtalpunkter avseende brottsmisstankar om grovt bokföringsbrott och talan om näringsförbud mot Erik Karlsson, Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Denna stämningsansökan kommer att behandlas av tingsrätten under del 1 i domen.

Den andra stämningsansökan, bilagorna 2-3, behandlar åtta åtalpunkter avseende brottsmisstankar avseende grovt bedrägeri, penninghäleri, grovt brott, grovt penningtvättsbrott, grovt bokföringsbrott och grov oredlighet mot borgenärer mot Erik Pettersson, avseende grovt bokföringsbrott och grov oredlighet mot borgenärer mot Hans Clementz, avseende grovt penningtvättsbrott och grovt bedrägeri mot Christian Andersson och avseende näringspenningtvätt, grovt brott, mot Ingemar Karlsson. Även denna stämningsansökan innefattar talan om näringsförbud, men då riktad mot Erik Pettersson och Hans Clementz. Denna stämningsansökan kommer att behandlas av tingsrätten under del 2 i domen.

YRKANDEN M.M.

Yrkanden

Åklagaren har framställt yrkanden och åberopat bevisning enligt bilagorna 1-3.

Erik Karlsson, som har biträtt åtalet har yrkat skadestånd i anslutning till åtalpunkterna 1 i bilaga 2 och 7 i bilaga 3. Tingsrätten har genom beslut den 27 oktober 2021 förordnat att Erik Karlssons skadeståndstalan mot Erik Pettersson under åtalpunkten 1 i bilaga 2 ska avskiljas från målet och handläggas i ett separat tvistemål. Detta skadeståndsanspråk kommer därför inte att behandlas närmare nedan. Erik Karlsson har i anslutning till åtalpunkten 7 yrkat enligt bilaga 4 och 5. Tingsrätten har genom beslut den 27 oktober 2021 beslutat att avvisa de av Erik Karlsson för Alltjänst AB i konkurs och Arbetstjänst AB i konkurs framställda skadeståndsyrkanden.

Sigvard Karlsson, som har biträtt åtalet (åtalpunkt 1, bilaga 2), har yrkat enligt bilaga 6.

Håkan Karlsson, som har biträtt åtalet (åtalpunkt 1, bilaga 2), har yrkat enligt bilaga 7.

Inställningar

Erik Karlsson

Åtalpunkterna 1, 2 och 4, bilaga 1

Erik Karlsson har förnekat gärningarna under åtalpunkterna 1, 2 och 4 i bilaga 1 avseende grovt bokföringsbrott. Han har varken uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten och kan inte vitsorda några omständigheter i gärningsbeskrivningen. Vidare har han bestritt åklagarens talan om näringsförbud.

Sigvard Karlsson

Åtalpunkt 3, bilaga 1

Sigvard Karlsson har förnekat gärningen under åtalpunkten 3 i bilaga 1 avseende grovt bokföringsbrott, då gärningen inte kan anses begången vare sig med uppsåt eller av oaktsamhet. Vidare har han bestritt åklagarens talan om näringsförbud.

Håkan Karlsson

Åtalpunkt 3, bilaga 1

Håkan Karlsson har förnekat gärningen under åtalpunkten 3 i bilaga 1 avseende grovt bokföringsbrott, då gärningen inte kan anses begången vare sig med uppsåt eller av oaktsamhet. Vidare har han bestritt åklagarens talan om näringsförbud.

Erik PetterssonÅtalspunkt 1, bilaga 2

Erik Pettersson har förnekat brott avseende grovt bedrägeri under åtalspunkten 1 i bilaga 2. Han har inte vitsordat påståendena i gärningsbeskrivningen avseende vilseledande eller brottsplan.

Åtalspunkt 2, bilaga 3

Erik Pettersson har förnekat gärningarna avseende penninghäleri, grovt brott och grovt penningtvättsbrott, under åtalspunkten 2 i bilaga 3, då han inte har hanterat pengar som kommit ifrån annans brottsliga verksamhet.

Åtalspunkt 3, bilaga 3

Erik Pettersson har förnekat grovt bokföringsbrott under åtalspunkten 3 i bilaga 3, då han inte har bedrivit någon form av bokföringspliktig näringsverksamhet under den aktuella perioden.

Åtalspunkt 4, bilaga 3

Erik Pettersson har förnekat gärningen avseende grovt bokföringsbrott under åtalspunkten 4 i bilaga 3, då han inte har varit någon form av företrädare, varken formell eller faktisk, för Indust AB.

Åtalspunkt 5, bilaga 2

Erik Pettersson har förnekat gärningen avseende grov oredlighet mot borgenärer under åtalspunkten 5 i bilaga 3, då han inte har varit någon form av företrädare, varken formell eller faktisk, för Indust AB. Han har inte heller tillgodogjort sig något av bolagets egendom.

Åtalspunkt 7, bilaga 3

Brottet är preskriberat. Åklagaren har under huvudförhandlingen lagt ned åtalet mot Erik Pettersson under åtalspunkten 7 i bilaga 3. Erik Pettersson har begärt att tingsrätten meddelar en frikännande dom.

Talan om näringsförbud

Erik Pettersson har bestritt talan om näringsförbud, då han inte har brutit mot någon skyldighet i näringsverksamhet eftersom han inte har bedrivit någon näringsverksamhet.

Enskilda anspråk*Erik Karlssons enskilda anspråk*

Erik Pettersson har motsatt sig Erik Karlssons enskilda anspråk avseende åtalspunkten 1 i bilaga 2, då han inte har begått någon brottslig gärning. Han har inte vitsordat något belopp såsom skäligt i och för sig. Dock har sättet att beräkna ränta vitsordats såsom skäligt i och för sig.

Erik Pettersson har motsatt sig Erik Karlssons enskilda anspråk (förstahandsyrkandet) avseende åtalspunkten 7 i bilaga 3, då åklagaren har lagt ner åtalet och han därför har yrkat på en frikännande dom. Det enskilda anspråket saknar därför grund och fordringen är preskriberad. Han har inte godtagit något belopp såsom skäligt i och för sig.

Sigvard Karlssons enskilda anspråk

Erik Pettersson har motsatt sig Sigvard Karlssons enskilda anspråk, då han inte har begått någon brottslig gärning. Han har inte godtagit något belopp såsom skäligt i och för sig. Han har dock godtagit sättet att beräkna ränta.

Håkan Karlssons enskilda anspråk

Erik Pettersson har motsatt sig Håkan Karlssons enskilda anspråk, då han inte har begått någon brottslig gärning. Han har inte godtagit något belopp såsom skäligt i och för sig. Han har dock godtagit sättet att beräkna ränta.

Hans ClementzÅtalspunkt 4, bilaga 3

Hans Clementz har förnekat gärningen under åtalspunkten 4 i bilaga 3 avseende grovt bokföringsbrott. Han har vitsordat att han suttit i bolagets styrelse, men har inte uppsåtligen åsidosatt bokföringsskyldigheten på sätt som åklagaren påstått.

Åtalspunkt 5, bilaga 3

Hans Clementz har förnekat gärningen under åtalspunkten 5 i bilaga 3 avseende grov oredlighet mot borgenärer. Han har bestritt att han själv avhänt bolaget några tillgångar, att bolaget varit på obestånd och att han själv på något sätt tillgodogjort sig några av bolagets tillgångar, utan endast erhållit lön från det.

Talan om näringsförbud

Hans Clementz har motsatt sig talan om näringsförbud.

Christian AnderssonÅtalspunkt 6, bilaga 3

Christian Andersson har förnekat gärningen under åtalspunkten 6 i bilaga 3 avseende grovt penningtvättsbrott, i andra hand grovt näringspenningtvättsbrott. Han har vitsordat att han vid några tillfällen upplåtit sitt konto för insättningar från Erik Pettersson vid några tillfällen och att detta kan ha skett under perioden 2015-2017. Han har varken vetat om eller haft anledning att anta att dessa pengar skulle härröra från brott. Det föreligger inte heller något förbrott.

Åtalspunkt 7, bilaga 3

Christian Andersson har anfört att brottet är preskriberat. För det fall tingsrätten skulle finna att preskription inte har inträtt har Christian Andersson förnekat gärningen. Han har vitsordat att han hämtat den aktuella lastbilen i Brålanda, men den skulle inte förvärfvas av honom, utan av en annan person. Hans uppgift var enbart att köra lastbilen från Brålanda till Helsingborg och han har inte beretts någon vinning av gärningen.

Enskilda anspråk*Erik Karlssons enskilda anspråk*

Christian Andersson har motsatt sig Erik Karlssons enskilda anspråk, då han inte har gjort sig skyldig till brott. Fordringen är dessutom preskriberad. Han har inte godtagit något belopp såsom skäligt i och för sig.

Ingemar KarlssonÅtalspunkt 8, bilaga 3

Ingemar Karlsson har förnekat gärningen under åtalspunkten 8 i bilaga 3 avseende näringspenningtvätt, grovt brott. Han har inte vitsordat några omständigheter i gärningsbeskrivningen och har inte haft något uppsåt att agera på sätt som åklagaren påstått. Han har inte agerat i näringsverksamhet och har inte haft det syfte som angetts i gärningsbeskrivningen. Det föreligger inte heller något förbrott. Han har inte hanterat några pengar som härrör från brottslig verksamhet. Även om det skulle föreligga något förbrott så har han inte känt till att så skulle vara fallet.

RÄTTSLIG REGLERING**Bokföringsbrott***Aktuell bestämmelse*

Av 11 kap. 5 § första stycket brottsbalken följer att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) (BFL) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas

med ledning av bokföringen, för *bokföringsbrott* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är grovt, döms enligt samma bestämmelsens andra stycke för *grovt bokföringsbrott* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp eller om gärningsmannen använt falsk handling eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Bokföringsskyldiga

Straffansvar som gärningsman kommer i första hand i fråga för den som själv är bokföringsskyldig. Bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen (1999:1078) är de som är näringsidkare samt, oberoende av om de utövar näringsverksamhet, aktiebolag, handelsbolag och ekonomiska föreningar. För juridiska personer kan ansvaret drabba den som är legal eller faktisk ställföreträdare (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 11 kap. 5 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]). Högsta domstolen utvecklade resonemanget kring företrädaransvaret i rättsfallet NJA 2017 s. 690 och angav följande.

Eftersom bokföringsskyldighet kan åsidosättas genom underlåtenhet aktualiseras frågan om vem som i en juridisk person bär garantansvaret för bokföringen. I ett aktiebolag är det styrelsen som bär det ansvaret. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Det civil- och straffrättsliga ansvar som en juridisk persons formella företrädare har gäller även s.k. faktiska företrädare (se t.ex. prop. 2000/01:150 s. 71). Härmed avses en person som på grund av sin maktposition i realiteten utövar ett bestämmande inflytande i bolaget (se t.ex. NJA 1976 B 29, NJA 1979 s. 555 och NJA 1993 s. 740).

Det finns ingen lagfäst definition av begreppet faktisk företrädare. I 3 § lagen (2014:836) om näringsförbud har det uttryckts så att bestämmelserna i lagen

ska tillämpas även på ”dem som faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet som en juridisk person har bedrivit”. I förarbetena anges att med detta avses de personer som i realiteten har utövat bestämmanderätten i företaget, oavsett deras formella roll. Det avgörande är om han eller hon har varit den som de facto har fattat beslut i sådana frågor som för aktiebolagens del ankommer på styrelsen eller den verkställande direktören. Det är inte nödvändigt att personen i fråga ensamt utövat ledningen, utan inflytandet över bolaget kan utövas av flera gemensamt (se prop. 2013/14:215 s. 89).

Begreppet faktisk företrädare bör ges samma innebörd i detta sammanhang. Det innebär att det avgörande är om den aktuella personen *faktiskt utövar ett bestämmande inflytande över verksamheten*. Det är alltså inte tillräckligt att han eller hon – på grund av aktieäggande eller annat förhållande – har möjlighet att utöva inflytande i den juridiska personen. Det är inte heller tillräckligt att han eller hon – på grund av firmateckningsrätt eller fullmakt – har behörighet att binda den juridiska personen mot utomstående. Det hindrar givetvis inte att omständigheter av nu angivet slag i ett enskilt fall kan utgöra indikationer på att personen faktiskt utövar ett bestämmande inflytande.

Bokföringspliktiga verksamheter

Regelverkets kring bokföringsskyldighet gör inte skillnad mellan lagliga och olagliga verksamheter (se Högsta domstolens rättsfall NJA 2021 s. 99). Denna princip har även kommit till uttryck i tidigare praxis. I rättsfallet NJA 2004 s. 519, som rörde olaglig spelverksamhet, konstaterade Högsta domstolen att spelverksamheten inte var av ett sådant slag att den inte skulle kunna vara föremål för bokföringsskyldighet. Det noterades också, närmast som ett tilläggsargument, att den olagliga verksamheten utgjorde en integrerad del av en laglig caféverksamhet. Högsta domstolen angav vidare i NJA 2015 s. 811 att utgångspunkten är att det föreligger bokföringsplikt för samtliga affärshändelser samt att det saknas tillräckliga skäl för att det ska vara en nödvändig förutsättning för bokföringsskyldighet att olagliga affärshändelser företas som en

integrerad del i en annars laglig näringsverksamhet. Vidare bedömdes det inte heller vara en förutsättning att det bedrivs annan näringsverksamhet.

Bokföringsskyldighetens omfattning

Bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen innefattar bl.a. skyldighet att med bevarande av verifikationer löpande bokföra alla affärshändelser (4 kap. 1 § BFL) på ett sådant sätt att bokföringen gör det möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna och överblicka verksamhetens förlopp, ställning och resultat (5 kap. 1 § BFL). För varje affärshändelse ska det finnas en verifikation med visst innehåll (5 kap. 6 och 7 §§ BFL) och det ska i princip inte behöva efterfrågas ytterligare information än den som framgår av verifikationen för att förstå vad som har hänt i företaget, se Nilsson och Törning, Bokföringslagen, 2 uppl. 2015, kommentaren till 5 kap. 7 §. Normalt föreligger straffansvar även om det rätta sammanhanget visserligen kan utläsas ur materialet men först efter en ingående efterforskning. (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 11 kap. 5 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]).

Brottsenheter

Åsidosättande av bokföringsskyldighet under flera års tid bedöms som ett brott för varje räkenskapsår (Se NJA 1999 s. 647).

Rubriceringsfrågor

I 11 kap. 5 § brottsbalken andra stycket straffbeläggs *grovt bokföringsbrott*. I praktiken torde endast uppsåtliga brott bedömas som grova (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 11 kap. 5 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]). Samtliga omständigheter kring brottet ska dock beaktas vid bedömning av svårhetsgraden, t.ex. verksamhetens omsättning, bolagets ekonomiska ställning, om förseningen utgör en engångsföreteelse eller upprepning av en tidigare försening, om brottet har begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet och vad orsaken till oaktsamheten i så fall varit. Vissa omständigheter är emellertid typiskt sett sådana att de särskilt bör beaktas vid bedömningen av bokföringsbrottets svårighetsgrad, om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska

handlingar, om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

När det gäller rekvisiter *mycket betydande belopp* har lagstiftaren inte velat binda sig för några absoluta beloppstal. Utgångspunkten är i stället bristernas relation till rörelsen, även om det i praktiken torde finnas en yttre gräns bortom vilken ett belopp i princip alltid måste anses vara mycket betydande (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 11 kap. 5 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]). När det gäller omständigheten att gärningsmannen använt *falska handlingar* har man i förarbetena förklarat att det ska anses särskilt försvårande då detta medför en påtaglig risk för att de verkliga förhållandena undandrar sig bedömning. Beträffande åsidosättanden som skett *systematiskt* avses när det gäller bokföringsbrotten åsidosättanden som skett systematiskt under en lång följd av år, utan att det nödvändigtvis skett i organiserad form (se prop. 2004/05:69 s. 25).

Bedrägeri

Den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes enligt 9 kap. 1 § brottsbalken för *bedrägeri* till fängelse i högst två år.

Är brott som avses i 1 § att anse som grovt, döms för *grovt bedrägeri* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har missbrukat allmänt förtroende eller använt urkund eller annat vars brukande är straffbart enligt 14 eller 15 kap. eller vilseledande bokföring eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

Vilseledande

Med vilseledande avses att någon inger en annan person en felaktig uppfattning i något visst avseende. Vilseledande innefattar också att underhålla eller förstärka en oriktig föreställning hos den andre, under förutsättning dock att en påverkan samtidigt sker. För

bedrägeriansvar krävs att någon förleds till en disposition av ett visst slag, antingen till en positiv handling eller till en underlåtenhet att handla. Villfarelsen måste föreligga vid den tidpunkt då dispositionen företas och det ska finnas ett direkt samband mellan vilseledandet och dispositionen. Dispositionen utgörs oftast av en rättshandling, t.ex. försäljning eller lån. Men den kan också bestå i ett faktiskt handlande. Ett i förarbetena angivet exempel är att lura någon att avslöja en fabrikationshemlighet. Exempel på en disposition av underlåtenhetskaraktär är att gäldenären inbillar borgenären att fordringen redan är betald och därigenom får honom att avstå från att driva in fordringen (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 1 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]).

Att endast utnyttja någon annans villfarelse utan egen påverkan utgör i regel inte bedrägeri. För att underlåtenhet att upplysa om ett visst förhållande ska innebära ett vilseledande torde krävas att speciella förhållanden föreligger så att underlåtenheten är lika straffvärd som en positiv uppgift (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 1 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]).

Huvudfallet av vilseledande är att *uppväcka*, framkalla en villfarelse. A kan emellertid också orsaka att B vid dispositionen är i villfarelse på relevant sätt genom att *förstärka* eller *vidmakthålla* en redan föreliggande villfarelse. Härtill kommer emellertid att en relevant påverkan kan vara *indirekt*, och också då ske genom handling eller underlåtenhet. Vilseledande förutsätter ingen direktkontakt mellan A och B (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 3§, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Vilseledandet ska enligt brottskonstruktionen bedömas från den vilseleddes perspektiv, inte från gärningsmannens perspektiv. Avgörande är det faktum att offret faktiskt blivit vilseförd, även om han var ovanligt lättlurad (subjektiv error), inte den omständigheten att det var rationellt att låta sig luras (objektiv error) (se Bäcklund m.fl. Brottsbalken [1962:7100], [1 jan. 2021, Version 18, JUNO] kommentaren till 9 kap 1 § brottsbalken).

Förma någon till en handling eller underlåtenhet (disposition) som innebär förmögenhetsöverföring

Med *förmögenhetsöverföring* avses ekonomisk skada och en däremot svarande ekonomisk vinning. Skadan ska drabba den vilseleddes eller någon i vars ställe denne är. Vinningen

ska tillkomma gärningsmannen eller någon annan (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 1 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Skadan och vinningen ska således båda vara en omedelbar följd av dispositionen och ska korrespondera med varandra så att de är att se som två sidor av samma sak. Något krav på absolut identitet ställs dock inte upp, se NJA 1985 s. 22, jfr också NJA 1957 s. 247. Skadan och vinningen behöver inte heller ha samma värde. Frågan om någon förmögenhetsöverföring har skett ska bedömas utifrån de förhållanden som förelåg då dispositionen företogs. En beaktansvärd risk för slutlig skada är tillräcklig (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 1 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]).

Rubricering

Bedömningen av om brottet är grovt eller inte ska göras med hänsyn till samtliga omständigheter i det särskilda fallet. Andra stycket innehåller exempel på omständigheter som kan, men inte alltid ska, föranleda att brottet anses grovt (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 3 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Om hänsyn tas endast till värdet, är värdegränsen i praxis fem basbelopp (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 3 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

När det gäller rekvisitet särskilt farlig art anges i kommentaren bland annat att relevanta omständigheter för rubriceringen är att bedrägeri begås systematiskt (NJA 1982 s. 645) eller yrkesmässigt och att ett bedrägeri utmärks av särskild förslagenhet (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 9 kap. 3§, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Penninghäleri

Bestämmelsen i 9 kap. 6 a § BrB om penninghäleri upphävdes den 1 juli 2014. Enligt dess dåvarande lydelse ska den som (1.) otillbörligen främjar möjligheterna för *annan* att tillgodogöra sig egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av sådan egendom, eller (2.) med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkar till att

bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från brottsligt förvärv, dömas för penninghäleri till fängelse i högst två år. Vidare följer av bestämmelsens andra stycket att rätten även ska döma den som, i annat fall än som anges i första stycket, otillbörligen medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom, om åtgärden är ägnad att dölja att *annan* berikat sig genom brottslig gärning, till ansvar för penninghäleri.

Som penninghäleri bestraffas således att otillbörligen främja möjligheterna för *annan* att tillgodogöra sig egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av sådan egendom. Åklagaren måste kunna styrka en koppling mellan egendomen och den ursprungliga brottsligheten. För straffansvar krävs vidare att gärningen i det enskilda fallet främjat *någon annans* möjligheter att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde. Det straffbara området begränsas av att främjandet ska ha varit otillbörligt, vilket innebär att normala vardagstransaktioner inte omfattas av bestämmelsen. Det krävs inte att gärningsmannen har tagit befattning med egendomen utan varje typ av förfarande som bidragit till att någon kunnat tillgodogöra sig vad som härrör från brott kan leda till ansvar under förutsättning att främjandet är otillbörligt. Gärningsmannen måste ha uppsåt till att egendomen härrörde från brott och vara medveten om att handlandet vid en objektiv bedömning framstår som otillbörligt (se prop. 1990/91:127 s. 52–55 och prop. 2013/14:121 s. 31).

Som penninghäleri bestraffas även medverkan till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från brottsligt förvärv, om medverkan sker med uppsåt att dölja egendomens ursprung (9 kap. 6 a § första stycket 2 brottsbalken). Högsta domstolen har uttalat att punkt 2 i princip är en kvalificerad form av punkt 1; de förfaranden som omfattas av andra punkten omfattas alltså normalt även av första punkten (NJA 2006 s. 103). Bestämmelsen tar sikte på förfaranden som typiskt sett går ut på att underlätta för någon att dölja att viss egendom härrör från brott. Till skillnad från vad som gäller enligt första punkten krävs därmed inte att gärningen i det enskilda fallet har främjat möjligheterna för någon att tillgodogöra sig den brottsligt förvärvade egendomen eller dess värde. Inte heller krävs att gärningen varit otillbörlig. Däremot krävs, till skillnad från vad som gäller enligt punkt 1, att gärningsmannen haft

ett överskjutande uppsåt, nämligen att dölja egendomens ursprung (se prop. 1990/91:127 s. 55–56 och prop. 2013/14:121 s. 31).

Gemensamt för de straffbelagda gärningarna i paragrafens första stycke är att de förutsätter att den egendom som handlandet avser ”härrör från brottsligt förvärv”. Exempel på brottsliga förvärv är en inkomst från försäljning av narkotika eller stöldgods eller från koppleri eller illegal spelverksamhet, liksom vederlag för brott. Ett belopp som undandragits beskattning kan däremot inte anses förvärvat genom brott och omfattas därmed inte av bestämmelsen (jfr nedan om 9 kap. 6 a § andra stycket brottsbalken). Eftersom egendomen i fråga ska ”härröra från” ett brottsligt förvärv är det inte enbart det konkreta brottsutbytet utan även egendom som har trätt i stället för utbytet som det är straffbart att ta befattning med, även om egendomen fortfarande måste kunna härledas till förbrottet. I förarbetena anges att bestämmelsen i och för sig kan tillämpas på flera led i en kedja av olika personer, men att det i praktiken sannolikt endast bör vara förfaranden i något eller några led som kan omfattas eftersom det normalt inte går att följa kedjan längre tillbaka eller att klarlägga uppsåt (prop. 1990/91:127 s. 52). Enligt första punkten, men inte andra, kan inte bara egendom som härrör från brottsligt förvärv utan även värdet av sådan egendom vara föremål för penninghäleri. Vad denna skillnad mellan första och andra punkten innebär framgår inte av förarbetena (se prop. 2013/14:121 s. 31).

I paragrafens andra stycke finns en bestämmelse som innebär att även den som otillbörligen medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom ådrar sig ansvar för penninghäleri, om åtgärden är ägnad att dölja att annan har berikat sig genom brottslig gärning. Bestämmelsen är subsidiär till första stycket. Den tar sikte på döljandet av egendom som den som begått förbrottet olovligen behållit. Det är alltså inte fråga om ett brottsligt förvärv. Enligt förarbetena är det fråga om åtgärder som vidtas för att dölja eller ge en godtagbar förklaring till varför en person som har begått t.ex. skatte- eller tullbrott disponerar större belopp än hans eller hennes redovisade inkomst utvisar. För att ansvar för penninghäleri ska kunna aktualiseras måste förbrottet vara fullbordat. När det gäller skattebrott måste dessutom effekten av brottet ha inträtt. Först när skattebrottet har lett till en för låg debitering av skatt kan den

skattskyldige sägas ha berikat sig (se prop. 1998/99:19 s. 71 och prop. 2013/14:121 s. 31).

Åtgärder som vidtas av den som har begått förbrottet i syfte att tillgodogöra sig vinningen (självtvätt) omfattas inte av paragrafens första punkt. Där anges uttryckligen att främjandet ska avse *annans* möjligheter att tillgodogöra sig egendomen. Detsamma gäller paragrafens andra stycke där det anges att döljandet ska avse att *annan* har berikat sig genom brottslig gärning. I den andra punkten i första stycket är i stället det brottsliga handlandet beskrivet som en medverkan till vissa angivna handlingar med egendom som härrör från brottsligt förvärv. Lagtexten utesluter alltså inte en tolkning som innebär att den som begått förbrottet kan ställas till ansvar även för sin medverkan vid penninghälerigärningen, men bestämmelsen har tolkats så att ansvar för penninghäleri inte kan ådömas den som begått förbrottet (se prop. 2013/14:121 s. 32).

Penningtvättsbrott

Den 1 juli 2014 trädde lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ikraft. För *penningtvättsbrott* döms enligt 3 § nämnda lag, om åtgärden syftar till att dölja att pengar eller annan egendom härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde, den som

1. överlåter, förvärvar, omsätter, förvarar eller vidtar annan sådan åtgärd med egendomen, eller
2. tillhandahåller, förvärvar eller upprättar en handling som kan ge en skenbar förklaring till innehavet av egendomen, deltar i transaktioner som utförs för skens skull, uppträder som bulvan eller vidtar annan sådan åtgärd.

I bestämmelsen knyts syftet till gärningen och inte till gärningsmannen. Det innebär att gärningsmannen själv inte behöver ha det angivna syftet med sitt handlande, utan att det är tillräckligt att någon annan medverkande har ett sådant syfte och att gärningsmannen har uppsåt i relation till detta (se prop. 2013/14:121 s. 108).

Är brott som avses i 3 § grovt, döms för *grovt penningtvättsbrott* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett betydande värden, om de brottsliga åtgärderna har ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller i annat fall varit av särskilt farlig art.

Rekvisitet ”härrör från brottslig verksamhet” är uppfyllt även om det inte kan visas att några närmare angivna gärningar har ägt rum. Kravet på att verksamheten ska vara ”brottslig” förutsätter inte kännedom om konkreta gärningar utan avser en viss typ av brottslighet som inte behöver vara närmare preciserad i fråga om omfattning eller detaljer. Åklagaren ska kunna peka på konkreta omständigheter som tyder på brottslig verksamhet av en viss typ, t.ex. ekonomisk brottslighet eller narkotikabrottslighet. Samtidigt är det inte nödvändigt att styrka närmare detaljer eller uppgifter om verksamhetens omfattning eller inriktning. Rekvisitet är framför allt tillämpligt i situationer där medel från flera och framför allt olika typer av brottsliga gärningar som inträffat över tid blandats samman. Brottslig ”verksamhet” omfattar såväl brottslighet vid ett enda tillfälle som flera brott under en någorlunda sammanhängande tidsperiod, men även enstaka brott inom ramen för en verksamhet som bedrivs i mer eller mindre organiserade former. Beviskravet för egendomens koppling till brott eller brottslig verksamhet är detsamma som i brottmål i allmänhet, dvs. att det ska vara styrkt att egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet. (se prop. 2013/14:121 s. 109).

Näringspenningtvättsbrott

Av 7 § i lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott följer att den som i näringsverksamhet, eller såsom ett led i en verksamhet som bedrivs vanemässighet eller annars i större omfattning, medverkar till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i sådant syfte som anges i 3 § (se ovan), döms för näringspenningtvätt till fängelse i höst två år. Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Åtgärd vidtagen i näringsverksamhet eller såsom i led i en verksamhet som bedrivs vanemässigt

Som anges i bestämmelsen ovan är den begränsad till åtgärder vidtagna i *näringsverksamhet* och åtgärder vidtagna såsom led i en verksamhet som annars bedrivs *vanemässigt eller i större omfattning*. Detta motsvarar vad som gäller enligt 9 kap. 6 § andra stycket BrB. I förarbetena till den bestämmelsen, till vilka det hänvisas i förarbetena till den nu aktuella bestämmelsen, anges att *näringsbegreppet* ska: "...fattas i vidsträckt mening. Det ska omfatta all verksamhet av ekonomisk art som bedrivs yrkesmässigt av fysisk eller juridisk person" (se prop. 1979/80:66 s. 24 f och Asp, lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, 7 §, Lexino 2021-02-04 [JUNO]). Rekviritet *vanemässigt* innebär att det ska röra sig om flera fall. Det behöver inte nödvändigtvis betyda att flera skilda handlingar ska vara föremål för domstolens omedelbara prövning utan det är tillräckligt att en viss handling kan visas ingå i en vanemässig verksamhet. Vanemässigheten förutsätter inte heller att alla befattningarna har varit av samma karaktär. Oberoende av om kriterierna för vanemässighet kan styrkas, kan ansvar komma i fråga om befattningen har haft större omfattning. På samma sätt som gäller för näringshäleri ska varje fall behandlas som ett särskilt brott (se prop. 1979/80:66 s. 24 f.).

Medverkan till en åtgärd som skäligen kan antas vara utförd i penningtvättsyfte

Bestämmelsen har en motsvarighet i bestämmelsen om näringshäleri (9 kap. 6 § andra stycket BrB) och föreskriver straffansvar i fall där omständigheterna vid gärningen är sådana att det skäligen kan antas att åtgärden är vidtagen i penningtvättsyfte. Avgörande för bestämmelsens tillämplighet är därmed inte om egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet. Grunden för straffansvaret är i stället att gärningsmannen gör sig skyldig till ett *klandervärt risktagande*. Att egendomen senare visar sig vara legitim undantar därför inte från ansvar. Att åtgärden skäligen kan antas vara vidtagen "i sådant syfte som anges i 3 §" är ett objektiva rekvirit som ska vara täckt av gärningsmannens uppsåt. Gärningsmannen måste inte själv ha gjort bedömningen att åtgärden i fråga skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att dölja eller främja, men de omständigheter som ligger till grund för en bedömning att så är fallet ska vara täckta av gärningsmannens uppsåt. Orden "skäligen kan antas" har alltså närmast till funktion att peka på att det är

omständigheterna under vilka åtgärden vidtogs som bör vara avgörande för om ett klandervärt risktagande ska anses föreligga. Omständigheterna kring gärningen har vid näringspenningtvätt större betydelse än vid näringshäleri, där egendomen som sådan kan visa tecken på att det rör sig om exempelvis stöldgods. Eftersom en penningtransaktion i sig normalt inte kan anses som något misstänkt bör det i regel föreligga någon kvalificerande omständighet för att en sådan transaktion skäligen ska kunna antas vara vidtagen i penningtvättssyfte. En sådan omständighet kan vara sättet på vilket transaktioner genomförs (se prop. 2013/14:121 s. 115). Det kan t.ex. handla om det sätt på vilket transaktionen genomförs eller om att transaktionen avser en stor mängd kontanter. Ansvar bör förutsätta att genomförande av åtgärden – under de ifrågavarande omständigheterna – utgör ett klandervärt risktagande (se Asp, lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, 7 §, Lexino 2021-02-04 [JUNO]).

Grovt brott

Vid bedömning av om brottet är grovt bör framför allt beaktas om gärningen avsett betydande värden eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art (se prop. 2013/14:121 s. 116).

Oredlighet mot borgenärer

Av 11 kap. 1 § BrB följer att den som, när han är på obestånd *eller* när påtaglig fara föreligger för att han ska komma på obestånd, förstör eller genom gåva eller någon annan liknande åtgärd avhänder sig egendom av betydande värde, döms för oredlighet mot borgenärer. Detsamma skall gälla om någon genom sådant förfarande försätter sig på obestånd eller framkallar påtaglig fara för att han skall komma på obestånd

För att kunna döma för oredlighet mot borgenärer krävs inte att orsakssamband mellan handlingen och obeståndssituationen styrks. Straffansvaret är i stället knutet till att gärningsmannens handlande ägt rum i ett visst ekonomiskt läge, nämligen då han var på obestånd eller då det förelåg en påtaglig fara för att han skulle komma på obestånd. Bedömningen av om en påtaglig fara för obestånd förelegat avser den sannolikhet med

vilken ett obestånd kunde förutses med hänsyn till omständigheterna vid gärnings-tillfället. För att faran skall framstå som påtaglig krävs att gäldenärens ekonomiska situation på något sätt framstått som särskilt besvärlig. Normalt får också förutsättas att obeståndssituationen kan väntas uppkomma i relativt nära anslutning till den aktuella handlingen. För straffansvar krävs även att gärningsmannens uppsåt omfattat de omständigheter som innebär att obestånd eller påtaglig fara för obestånd förelåg (se Friberg, Brottsbalken [1962:7100] 11 kap. 1 §, Karnov, [JUNO]).

Grovt brott

Om brottet är grovt, döms för *grov oredlighet mot borgenärer*. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art

Särskilt om subjektiva rekvisit

Uppsåt

De erkända uppsåtsformerna betecknas idag *avsiktsuppsåt*, *insiktsuppsåt* och *likgiltighetsuppsåt* (se NJA 2004 s. 176 och NJA 2005 s. 732).

Avsiktsuppsåt är en kvalificerad form av uppsåt som innebär att gärningsmannen agerar i syfte att uppfylla gärningsinnehållet och därmed orsaka en viss följd (se Asp, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]). I kognitivt hänseende räcker det med att gärningsmannen ser det som praktiskt möjligt att målet uppnås (misstanke); vad som gör att gärningsmannen anses agera uppsåtligt är att han agerar med avsikt att åstadkomma den skada, fara eller kränkning som straffbelagts i en brottsbeskrivning. Det är endast följder (effekter, resultat etc.) som kan vara föremål för ett syfte eller en avsikt. I förhållande till gärningsomständigheter provas i stället om gärningsmannen har likgiltighetsuppsåt eller insiktsuppsåt (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Insiktsuppsåt tar sikte på att gärningsmannen ser gärningsinnehållet, inklusive följden, som praktiskt taget helt säkert (se Asp, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]). Insiktsuppsåt föreligger då gärningsmannen inte hyser några egentliga tvivel om att en följd kommer att inträffa som en konsekvens av gärningen eller att en omständighet föreligger. Insiktsuppsåt bygger uteslutande på en bedömning av gärningsmannens kognitiva inställning, dvs. dennes föreställning, uppfattade sannolikhet eller tro om följdens realiserande och de omständigheter som omger gärningen. Det blir härigenom klart att insiktsuppsåt motsvarar de fall av indirekt uppsåt och direkt uppsåt där gärningsmannen har vad som ovan kallas *praktisk visshet*. Detta innebär att gärningsmannen – i förhållande till såväl följder som omständigheter – inte hyser några egentliga tvivel, är praktiskt taget säker eller ser dem som praktiskt taget oundvikliga (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Likgiltighetsuppsåt föreligger då gärningsmannen insåg att det förelåg en risk för en viss effekt till följd av hans handlande (inklusive omständigheterna som omger denna) och att han ställt sig likgiltig till effekten eller, som saken uttryckts i ett av rättsfallen, förverkligandet av effekten, utgjorde inte ett för gärningsmannen relevant skäl för att avstå från gärningen. Det krävs endats att det funnits en risk för effektens inträde. I praktiken blir det dock oftast avgörande hur stor risken var och vad gärningsmannen insåg om detta. En insikt om att det fanns en mycket hög sannolikhet för att risken skulle förverkligas är normalt tillräcklig för att gärningsmannen ska anses ha varit likgiltig på ett sådant sätt att uppsåt är bevisat (se Asp, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Karnov 2021-07-01 [JUNO]).

Likgiltighetsuppsåt består av en kombination av faktorerna uppfattad sannolikhet och likgiltighet inför följden och omständigheterna. Prövningen måste företas i två steg.

(i) Först måste gärningsmannen ha uppfattat att det fanns en risk för att en viss följd skulle inträffa (eller att en viss omständighet förelåg) som kan beskrivas i termer av *åtminstone misstanke*. Detta motsvarar ådagaläggandet av medveten oaksamhet i förhållande till följden och de omständigheter som omger gärningen. Det är härvidlag

inte tillräckligt att gärningen i sig innefattar ett otillåtet risktagande. Om gärningsmannen inte har insett att det fanns en risk för följden eller förhandenvaron av en omständighet, kan uppsåt följaktligen aldrig föreligga.

(ii) För att likgiltighetsuppsåt ska sägas föreligga krävs vidare att gärningsmannens inställning till följdens inträde (eller förhandenvaron av en omständighet) kan beskrivas som att han eller hon *inte ser följden eller omständigheten som ett skäl för att avstå från gärningen*. Ett annat sätt att uttrycka detta är att gärningsmannen i gärningsögonblicket ska ha manifesterat en attityd som innebär att han eller hon har accepterat eller godtagit att följden inträffar, dvs. han är likgiltig inför följdens realiserande. Likgiltighet indicerar att gärningsmannen har en inställning till följden och de omständigheter som omger gärningen på det sättet att de inte påverkar honom i valet av handlande (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Oaktsambet

Medveten oaktsambet är identisk med misstanke, insikt om risk, tveksamhet. Den som är medvetet oaktsam uppfyller således det första ledet i en prövning av likgiltighetsuppsåt. Vad som skiljer den medvetet oaktsamme från den som ådagalägger uppsåt är endast att vid medveten oaktsamhet kan gärningsmannens faktiska inställning till följdens inträde (eller en omständighets förhandenvaro) inte karaktäriseras som likgiltig; han är förvisso likgiltig, men endast inför risken (och inte följden). Den skillnad som finns i fråga om klandervärdhet relaterar till vilken inställning, i betydelsen attityd, som gärningsmannen har till följden. Den medvetet oaktsamme är mindre klandervärd än den som handlar uppsåtligt eftersom hans likgiltighet är av mindre förkastligt slag: han är enbart likgiltig inför risken att något händer eller föreligger (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Omedveten oaktsambet brukar karakteriseras så att gärningsmannen hade skälig anledning anta, eller borde ha förstått, att en viss följd skulle inträffa eller att en viss omständighet förelåg. Uttrycket ”borde ha förstått” är egentligen en förkortning av ”skulle ha förstått, om han hade gjort vad han borde ha gjort”. Den omedvetet oaktsamme kunde på samma sätt som den medvetet oaktsamme rätta sig efter lagen. Skillnaden dem emellan består i

att ”kunde” vid omedveten oaktsamhet relaterar till ett hypotetiskt/möjligt tillstånd. Gärningsmannen skulle ha förstått om han tänkt efter, varit aktsam, gjort kontroller osv. Den omedvetet oaktsamme är emellertid mindre klandervärd än den medvetet oaktsamme, eftersom den likgiltighet han visar är mindre förkastlig. Han visar inte likgiltighet inför existensen av en risk, utan likgiltighet inför huruvida det finns en risk (som han inte är medveten om). Omedveten oaktsamhet är detsamma som att gärningsmannen skulle ha på relevant sätt förstått, att han orsakade något visst eller att någon viss omständighet förelåg, om han hade gjort det som han hade förmåga och tillfälle att göra och som han borde ha gjort. Utgångspunkten vid prövningen av omedveten oaktsamhet är att gärningsmannen inte har förstått – inte ens i form av misstanke – att något visst var fallet (t.ex. att en uppgift i en inkomstdeklaration var osann eller att en sak var stöldgods) eller att något visst skulle komma att inträffa (t.ex. att en person skadas eller dödas av gärningsmannens handlande), (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

Ett konstaterande av att någon har varit omedvetet oaktsam sker i två steg:

(I) För det första frågar man sig *vad gärningsmannen kunde ha gjort för att komma till insikt*. Ofta är det något tämligen enkelt som skulle leda därtill, nämligen ett utnyttjande av tankeförmåga och förstånd. Detta kan ske på många sätt, t.ex. genom att tänka (efter), vara uppmärksam, skaffa information, skaffa hjälp att få information, utöva självkontroll, sätta sig i stånd att ha information tillgänglig osv. Man måste dock alltid beakta gärningsmannens personliga förmåga vid tillfället i fråga.

II) Det andra ledet i bedömningen av omedveten oaktsamhet går ut på att motivera att något, som gärningsmannen hade förmåga och tillfälle att göra – och som alltså skulle ha lett till att han nått relevant tro eller misstanke – också är *något som han borde ha gjort*. Det ska med andra ord rimligen, sett ur hans perspektiv, ha kunnat begäras av honom, att han gjorde vad som erfordrades för att nå insikt (se Ulväng, Brottsbalken [1962:7100] 1 kap. 2 §, Lexino 2017-09-01 [JUNO]).

UTREDNINGEN

Erik Karlsson har uppgett bland annat följande.

Hans inledande kontakter med Erik Pettersson var i samband med en annons av en lastmaskin, som han behövde i sin verksamhet för att köra snö. Erik Pettersson svarade och sade att denne hade mycket kontakter avseende maskiner. Han betalade ett förskott till Erik Pettersson, men fick aldrig någon maskin., varför han gjorde en polisanmälan. Denna fullföljdes emellertid inte, eftersom han blev kontaktad av ett MC-gäng som ville överta hans fordran. När han tog tillbaka polisanmälan ville Erik Pettersson bli vän med honom och började kalla honom för sin far, vilket kändes väldigt märkligt. Erik Pettersson förklarade att denne skulle gottgöra honom för maskinen och han trodde att han därför skulle få en maskin förr eller senare. Erik Pettersson började prata på ett sätt som gjorde att han tyckte synd om denne och att han kände att han iklädde sig en form av pappa-roll.

Skatteskulden dök sedan upp efter att de känt varandra i omkring två års tid. Erik Pettersson hade då börjat förse honom med konstig information samtidigt som han vid den tidpunkten var mycket stressad och påverkad av sitt hårda arbete. Det kan ha börjat så att Erik Pettersson nämnde att det blivit problem med mervärdesskatten mellan Norge och Sverige. Det är det som LBC Värm-Dal ska hålla reda på och som han anser vara en mycket besvärlig fråga, vilket han även kan ha berättat för Erik Pettersson. Erik Pettersson hade även frågat honom hur mycket han körde in per timme samt hur många timmar han arbetade. Genom de uppgifterna fick Erik Pettersson en relativt bra bild av hur mycket han körde in.

När diskussionen om skatteskulden började på riktigt hänvisade Erik Pettersson till experter i Stockholm, som hela tiden försåg honom med svar på alla frågor som uppkom. Ju mer han frågade, desto flera svar fick han från olika experter som via högtalartelefon förklarade för honom så att han förstod. Det var flera personer som presenterade sig för honom, bl.a. Åke, Greger, Sofia, Lena och en överdomare vid namn Oskarsson. Det fanns även en högt uppsatt chef vid Skatteverket i Stockholm vid namn Hans, som hans fru, Sonia, vid något tillfälle hade sett på TV. De visste allt om honom och han kände

sig kartlagd. Han fick förklaringen att det begåtts ett tjänstefel av en handläggare vid Skatteverket i Stockholm vid namn Ingemar Svensson. Felet bestod i att handläggaren hade ökat omsättningen i hans bolag från 4 900 000 kronor till 89 700 000 kronor. Ingemar Svensson hade förlorat sin hustru i en olycka och begått felet under berusning. För att han skulle kunna hjälpa denne att rätta upp situationen, var han tvungen att betala in pengar bakvägen till Skatteverket i Stockholm och pengarna skulle gå via Erik Pettersson. Erik Pettersson är även mycket duktig på att prata och eftersom han vid tillfället var mycket stressad och sliten så föll han för Erik Petterssons historia. Trots att han visste att Erik Pettersson avtjänat straff för bedrägeri, så hade denne talets gåva och lyckades alltid övertyga honom när han blev tveksam. Erik Pettersson hade förklarat att han avtjänat straff för någon maskinaffär som gått fel, vilket han inte lade så stor vikt vid. Vidare så upplevde han situationen som hotfull, då Erik Pettersson hela tiden förklarade att han inte skulle få tillbaka pengarna som han redan hade betalat in till Skatteverket i Stockholm, vilket var ansenliga summor, om inte hela felet kunde rättas till. Hur det kommer sig att han inte skulle få tillbaka pengar som betalats in till staten vet han emellertid inte. Det var så mycket information som han fick som senare visats inte stämma. Några handlingar eller dokumentation avseende skulden fick han aldrig. Människorna som han pratade med via högtalartelefon träffade han heller aldrig i verkligheten.

För att kunna betala av skatteskulden arbetade han och hans bror Sigvard dygnet runt, i skift, där den ene hela tiden började när den andre slutade, veckans alla dagar. De körde vägröjningsmaskin i Norge. Under varje säsong i Norge omsätter de mellan 3-4 Mkr, men det är främst den stora mängden arbetade timmar som gör omsättningen så hög. När de röjde på de stora vägarna hade de en följbil, men den tillhandahöll alltid kunden Veidekke. Erik Pettersson ville att de skulle betala mellan 400 000 – 500 000 kr per månad till honom. För att kunna åstadkomma detta hade han ibland inte ens själv pengar kvar till mat. Han son Ingemar fick inte heller några pengar till mat. Eftersom det är ett säsongsbetonat arbete lånade han pengar från släkt och vänner under perioder då det inte var säsong. Till sist sålde han även allt han ägde. Men Erik Pettersson fortsatte att kräva pengar och sade åt honom att bara fortsätta arbeta och hålla tyst.

Erik Pettersson ville även ha handlingar av vilka det framgick att denne arbetat för honom i Norge, för att det skulle se bra ut. Erik Pettersson har emellertid aldrig arbetat för honom, vare sig i Norge eller Sverige, och har således heller aldrig övernattat i någon bil i Norge.

Alla i hans familj kände till det helvete han levde i och hjälpte honom så gott de kunde. Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson upplät en del av marken till Naturvårdsverket. När de ville betala skatt på den s.k. intrångsersättningen förklarades de vara dumma som ville göra det.

Han hade först Magnus Körling som revisor och Kristina Ljung som bokförare. Sedan fick han en annan bokförare, Helena Ljung, som inte kunde förklara olika saker för honom. Helena Ljung svarade inte heller när han ringde till henne. Under början av händelseförloppet hade han därför tankar på att byta bokföringskonsult och revisor, bl.a. eftersom han inte förstod hur Helena Ljung resonerade kring mervärdesskatten. Helena Ljung och Magnus Körling såg även att Erik Pettersson hade fått pengar och var denne på spåren. Han hann emellertid inte hitta någon ny bokförare innan de båda bolagen gick i konkurs. Erik Pettersson garanterade emellertid under hela tiden att det var någon som skulle sköta bokföringen under tiden, eftersom de vid Skatteverket i Stockholm kunde se alla medel som gick in och ut ur bolagen. Det fanns dock ingen bokföring vare sig i Arbetstjänst AB eller i Alltjänst AB efter den 30 juni 2014. Att bolagen gick i konkurs beror på att Erik Pettersson hade tömt dem på dess tillgångar.

De belopp som åklagaren angett inte har bokförts stämmer. Erik Pettersson visse om allt som hände i bolagen och gav hela tiden direktiv om vilka bolag pengarna skulle föras in i och hur det skulle betalas ut.

Innan bolagen gick i konkurs hade han tänkt att åka till Magnus Körling och diskutera bokföringen, även fast denne då hade avträtt från sitt uppdrag. Det blev dock inbrott i bilen och lådan med pärmarna försvann. Att han hade en pärm hemma med kopior hade han ingen aning om.

De brev han sedan skrev till konkursförvaltaren bygger på instruktioner från Erik Pettersson. Alla förklaringar han har gett till konkursförvaltaren och myndigheter bygger helt och hållet på de instruktioner han fått ifrån Erik Pettersson. Någon Mustafa Shallas har han aldrig träffat. Det är säkert han som har skrivit under handlingen om Benin Water Projekt, men det är inte han som har författat den. Han fick dessa handlingar hemskickade. Att han sedan vidhöll dessa uppgifter i polisförhör var för att han fått instruktioner av Erik Pettersson att göra det, så att han inte skulle förlora alla pengar som han redan hade betalat in.

Han har drivit företag i många år och vet att man måste betala skatt. Arbetet i Norge började han med redan i början av 2000-talet, men arbetade även viss del i Sverige. Innan Erik Pettersson kom in i bilden var hans båda bolag s.k. AAA bolag, de bästa bolag som finns. Han beräknar att han förlorat omkring 100 Mkr i omsättning, som han skulle kunna ha tjänat in om han haft möjlighet att fortsätta driva sina bolag.

Det upprättades ett mycket stort antal osanna fakturor under brottstiden, men det var Erik Pettersson som hela tiden instruerade honom hur han skulle skriva. Han fick även direktiv från Erik Petterssons kontakter, det var därför han gick med på det. Han tänkte dock mycket på hur det skulle bli med de osanna fakturorna, men fick hela tiden lugnande besked från Erik Pettersson att experterna vid Skatteverket i Stockholm skulle ordna till dem om något inte blev bra. Det kom hela tiden någon ny person som sade åt honom att han var tvungen att förstå vissa saker. Erik Pettersson sade även att Skatteverket i Stockholm skulle sköta bokföringen, för att de kunde se på deras datorer vilka pengar som flutit in och betalats ut ur bolagen. Bolagen gick dock i konkurs. Att han inte tänkte på att skatteskulden i bolagen måste upphöra i och med konkurserna vet han inte.

När han startade sin enskilda firma minns han inte, men han gjorde det för att Erik Pettersson tjtade om det. Verksamheten skulle vara den samma som i hans båda bolag. Han hade tagit kontakt med Kjerstin Andersson som skulle hjälpa honom med bokföring och deklarationer.

Vid den tiden mådde han både fysisk dåligt då han hade problem med sitt hjärta samt hade fått cancer. Vidare var hans psykiska mående mycket dåligt. När han sade till Erik Pettersson att han ville sluta sade denne bara åt honom att hålla käft och fortsätta arbeta. Om han berättade om upplägget med Skatteverket i Stockholm riskerade han att aldrig få tillbaka de pengarna som han redan betalat in, vilket vid den tiden rörde sig om miljonbelopp. Han litade även på Erik Pettersson och att det var det enda sättet han kunde agera på för att få tillbaka sina pengar. Han förstod det som att den enskilda firman skulle fortsätta att betala av skatteskulden. Han tänkte inte så långt att han inte kunde behöva betala skatt för bolag som gått i konkurs.

Samtliga affärer som han hade med Ruben Hammarström gjorde han för att lösgöra kapital. De fakturorna som är upprättade av Stenbacken kommer från Erik Pettersson. Han hade uppdrag att skriva dem, men det kom aldrig någon leverans av produkter. De fakturor som kommer från bröderna Karlsson är emellertid riktiga fakturor. Har han sagt tidigare i förhör att Erik Pettersson legat bakom utställandet av fakturan så är det så. I de fall där Erik Pettersson står angiven som säljare av något i fakturorna, så har han aldrig fått någon produkt levererad. Kan man härleda pengarna som utbetalats med anledning av fakturorna till Erik Pettersson så är det denne som stått bakom dem. Denne krävde ständigt mer pengar.

Kjerstin Andersson frågade honom om vem Erik Pettersson var, men han minns inte vad han svarade. Han hade ju fått order av Erik Pettersson att inte berätta något.

Under år 2018 drev Erik Pettersson på om att starta Indust AB, för att han skulle kunna fortsätta arbeta. Han känner inte Hans Clementz. Ingemar Karlsson sade nej till att gå in i bolaget. Trots detta satte Erik Pettersson ändå in Ingemar Karlsson i bolaget. Sedan talade han även med Ulf Åsberg om att han skulle fortsätta köra via Indust AB. Det arbete han utförde fakturerade sedan Indust AB. Även för arbetena som utfördes i Indust AB:s regi var det han och Sigvard Karlsson som körde röjfordonet. De extra timmarna som är upptagna i fakturorna avser arbete med röjsåg längs motorvägen.

Anledningen till att han i kontakterna med myndigheterna berättade om vattenprojektet i Benin, var för att Erik Pettersson lämnat instruktioner om det. Om han inte följde Erik Petterssons instruktioner så skulle han inte återfå sina redan inbetalade pengar.

Erik Pettersson ringde honom hela tiden och hade många olika telefonnummer. Denne bytte nummer omkring en gång per månad.

Han vände sig till Skatteverket i Uddevalla vid ett par tillfällen och har även haft kontakter med Kronofogdemyndigheten. Ingen har emellertid velat lyssna på honom. Samtidigt var han livrädd för att förlora alla de pengar som han redan hade betala in. Det var först när han kom i kontakt med sin offentlige försvarare och denne förklarade för honom att han blivit lurad som han förstod vad som hade hänt.

När det gäller skogsavverkningen så godkände bröderna avverkning av två hektar, men Erik Pettersson lät avverka allt som gick i syfte att lösgöra kapital för att betala skatteskulden. Per Larsson litade på det Erik Pettersson berättade för honom. Han har emellertid bara träffat Per Larsson vid ett tillfälle och då inte sagt att Erik Pettersson var som en son till honom och Erik Pettersson har aldrig ens varit på Sigvard Karlssons och Håkan Karlssons gård. Han och hans bröder försökte sedan stoppa skogsavverkningen gång på gång, men de körde bara på. Sigvard Karlsson var och pratade med honom i skogen, varpå denne inte ville svar på någonting. Erik Pettersson hade gett instruktioner till Per Larsson att inte säga något till Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson.

När såväl intrångsersättningen som ersättning för skogsavverkningen kom in på Sigvard Karlssons och Håkan Karlssons konton så var det han som bistod med överföringarna till honom och till Erik Pettersson. Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson var med vid tillfället, men gav honom tillgång till sina konton och koder m.m..

Under 1980-talet fick han och hans bröder överta fastigheten Bollungen 1:3. När deras mor låg på sin dödsbädd sade hon åt dem att aldrig lämna fastigheten ifrån sig då den funnits i släkten under fem eller sex generationer. Det är en fin gård, som ursprungligen var på omkring 150 hektar och ligger vid en sjö.

Efter att de fått in pengarna från Naturvårdverket och skogsavverkningen kom Erik Pettersson med förslaget att Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson skulle lämna ifrån sig gården till Erik Pettersson, för att denne på så sätt skulle kunna ta hand om skatten. Erik Pettersson visste då att Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson inte kunde betala skatten på de ersättningar som de mottagit, eftersom pengarna redan betalats ut till denne. Tanken var därför att de skulle överlåta gården under några veckors tid, för att den skatteskuld som uppkommit med anledning av intrångsersättningen och ersättningen för skogsavverkningen skulle kunna hanteras. Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson gav aldrig bort gården av egen fri vilja. Den skulle enligt deras överenskommelse återföras efter ett par veckor till dem. Tanken var egentligen att gården skulle överlåtas till hans son Ingemar Karlsson, men detta stoppades i och med överlåtelsen till Erik Pettersson.

Gåvobreven är det förmodligen han som skrivit, efter instruktioner av Erik Pettersson. Datumet på det första gåvobrevet (vilket anges vara skrivet i januari 2015) stämmer inte alls, men det skulle skrivas så för att ge sken av att Erik Pettersson hade varit ägare sedan länge. Om de senare gåvobrevens datering (som anges vara skrivna i augusti 2016 respektive april 2017) stämmer vet han inte. Skatteverket hade vid tidpunkten för gåvobrevens upprättande emellertid inkommit med påminnelser till Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson att betala skatten.

Avstyckningen av fastigheten skedde bakom ryggen på dem och de visste ingenting om den förrän det började springa en lantmätare på fastigheten.

Den tredje köparen av fastigheten Tommy Härling, uppgav sig först känna Hans vid Skatteverket i Stockholm. När han sedan försökte ställa ytterligare frågor till denne om Hans, uppgav Tommy Härling att denne inte alls kände någon Hans vid Skatteverket.

De tre fakturorna som utställts till bröderna Karlsson är korrekta och avser många timmars inarbetade timmar under tiden från januari 2016 till vintern 2016. Arbetena är utförda men inte under den tidsperiod som anges i fakturorna.

Han har aldrig mottagit några kontanter eller något guld från Erik Pettersson. Hedens Guld vet han inte ens var det ligger. Allt de tjänade in betalade de till Erik Pettersson och hade knappt pengar kvar alls till mat.

Beträffande försäljningen av lastbilen – åtalspunkt 7, bilaga 3

Den aktuella lastbilen tillhörde Alltjänst AB och han sålde den för att det gick dåligt med körningarna och han därför behövde pengarna. Hur det närmare gick till vid försäljningen minns han inte idag, men överenskommelsen var att Christian Andersson skulle köpa lastbilen för 550 000 kronor. Han trodde att Christian Andersson skulle ha lastbilen i dennes verksamhet. Han skrev på överlåtelsehandlingen och lät den och registreringsbevisen ligga i bilen. Överenskommelsen var att Christian Andersson skulle betala genom en banköverföring så fort denne hämtat lastbilen. Eftersom han själv skulle befinna sig i Norge när lastbilen skulle hämtas hjälpte Sigvard till med att lämna lastbilen. Då Christian Andersson inte kom på utsatt tid så lämnade Sigvard nycklarna till lastbilen under en matta. När han sedan kom tillbaka från Norge var lastbilen borta. Några pengar för den betalades emellertid inte. Han försökte därför nå Christian Andersson ett flertal gånger för att mana på denne att betala. Christian Andersson lovade att betala, men det kom aldrig några pengar. Det kan vara så att Christian Andersson ringde upp honom efter någon vecka och sade att denne sålt lastbilen vidare men ännu inte fått några pengar.

Vem Johan Nilsson eller Filmberg är vet han inte. Han vet inte heller vem Anders Ahlkvist är.

Beträffande överföringarna till Ingemar Karlsson – åtalspunkt 8, bilaga 3

Han bad sin son Ingemar om hjälp eftersom Erik Pettersson instruerat honom att göra det. Vid tidpunkten kände han sig både fysiskt och psykiskt utsliten, hade gått i personlig konkurs och saknade maskiner, eftersom Ruben Hammarström hämtade deras maskiner allteftersom de lånade pengar av Ruben Hammarström och dennes företag.

En insättning om ca 400 000 kronor, som det står NO på, fakturerades via Rubens Maskin AB, eftersom det inte fanns någon annan möjlighet att få ut pengarna då även Indust AB hade gått i konkurs.

Han höll i alla affärerna, men pengarna skickades via Ingemars konto, efter instruktion av Erik Pettersson, vidare till Erik Pettersson. Det som står angivet som lön från Indust AB till Ingemar Karlsson kan inte ha varit lön i egentlig mening, utan var nog avsett att föras vidare till Erik Pettersson.

Till Linköping har han åkt rätt så många gånger, en gång tillsammans med Ingemar Karlsson, och resten av gångerna ensam. Erik Pettersson har aldrig varit med. Denne träffade han sedan på hemvägen i Överby och överlämnade pengarna.

Ingemar Karlsson visste en del om skatteskulden, men inte allt eftersom han inte orkade berätta allt för Ingemar Karlsson. De hamnade bara i konflikter då.

I dagsläget är han säkert skyldig Ingemar Karlsson över en miljon kronor, då denne inte fått behålla de löner som denne tjänat i samt tagit flera lån för att hjälpa honom att betala skatteskulden.

Det kan stämma att överföringar från Rubens Maskin AB och Ruben Hammarström är omkring 800 000 kronor. Pengarna som kommit från Hyltans Maskin AB och WLT är allt ersättning för avyttrade maskiner.

Paula Save, konkursförvaltare för Arbetstjänst AB och Alltjänst AB, har uppgett bland annat följande.

Hon minns konkurserna, eftersom det var så speciella omständigheter kring dem. Det saknades bokföring i stora delar och Erik Karlsson uppgav att bokföringen hade stulits. Att bokföringen stulits trodde hon inte på. Det hade även överförts stora summor pengar från bolagen, dels till Erik Pettersson, dels till Erik Karlsson. Hon reagerade så mycket på överföringarna att hon tog kontakt med banken, som meddelade att även de

hade reagerat på överföringarna och att ingen visste vart pengarna tagit vägen. Erik Karlsson svarade henne genom att först ange att Erik Pettersson var en gammal och nära vän. När hon ringde till Erik Pettersson för att följa upp förklaringen fick hon inga bra svar. Erik Karlsson och Erik Pettersson inkom sedan med en gemensam skrivelse där de förklarade att det köpts reservdelar till bolagen. Några tillgångar som kunde matchas med överföringarna påträffades emellertid inte. Erik Karlsson förklarade även en del av överföringarna som investeringar i ett vattenprojekt i Benin. Det tyckte hon var mycket märkligt, eftersom det inte fanns något som tydde på att ett sådant projekt existerade. Vidare var det mycket märkligt att det skulle komma en man och hämta upp pengarna som investerades i projektet i kontanter. När hon frågade Erik Karlsson om detta ville denne inte prata om det. Därför misstänkte hon att Erik Karlsson var utsatt för någon form av utpressning. Orsaken till obestånden i de båda bolagen var de utbetalningar som gjorts till Erik Karlsson och Erik Pettersson.

Anneli Boman, ekonomiassistent i LBC Värm-Dal, har uppgett bland annat följande.

LBC Värm-Dal är ett lastbils- eller transportföretag som använder sig av s.k. factoring. De anslutna åkarna betalar en viss provision för att LBC Värm-Dal ska ombesörja administrationen. Åkarna inkommer med transportsedlar till henne i vilka de anger hur många timmar de har kört samt vilket fordon de har använt. Det är inget krav att skriva in vilken förare som fört det aktuella fordonet, men det är vanligt att man gör det. Hon lägger då in uppgifterna i datorn och tar fram en faktura från LBC Värm-Dal, som sedan skickas till kunden. Det är Ulf Åsberg som tillser att pengarna erläggs från kunden. Alla stora kunder har ett referensnamn. Fordonen har olika nummer som är kopplade till de olika åkarna. Fordonet med nummer 066 är i det här fallet kopplat till Erik Karlsson. Arbetstjänst AB och Alltjänst AB var verksamma i Norge. För verksamheter i Norge skiljer det sig när det gäller redovisningen.

Ulf Åsberg, VD och ekonomiansvarig vid LBC Värm-Dal, har uppgett bland annat följande.

Erik Karlsson har varit med i LBC Värm-Dal under många år, med båda sina bolag och efter att bolagen gick i konkurs i maj 2016, med sin enskilda firma. När det sedan hände något med Erik Karlssons egna bolag så kom frågan under maj eller juni 2018 om Erik Karlsson kunde utföra arbetena genom Indust AB. Vilken koppling Erik Karlsson hade till Indust AB vet han inte, men han förutsatte att Erik Karlsson och dennes bror skulle utföra det beställda arbetet som alltid. Den enda kontakt han har haft med anledning av arbetena som Indust AB utförde var med Erik Karlsson. Hans Clementz tror han var företrädare för bolaget, men denne träffade han aldrig och hade inte heller någon annan kontakt med denne.

Samarbetet mellan dem har fungerat bra. Erik Karlsson har arbetat för Veidekke i Norge, som är en av Norges största kunder. Kontakterna i Norge har Erik Karlsson skött själv. Hur många personer som arbetat för Erik Karlsson har han ingen kännedom om. Det han vet är att arbetet är utfört och att det rört sig om ett fordon som varit i Norge. Det har aldrig kommit något klagomål på det arbete som utfördes av Erik Karlsson.

När redovisning ska ske lämnar åkarna in sina transportsedlar till LBC Värm-Dal. Detta sker varje månad. Därefter görs en avräkning, där avdrag görs för förskott och diesel m.m.. Hade det varit en följebil med bakom rójfordonet så hade det behövts fakutreras samtidigt som arbetet som utfördes.

LBC Värm-Dal har ett litet norskt bolag, som hanterar arbeten som utförs i Norge och redovisar mervärdesskatten där. Kunden betalar då in fakturerat belopp till det norska bankkontot. För arbetena i Norge har de därför bara betalat utgående mervärdesskatt, men har inte haft någon ingående mervärdesskatt att dra av.

Under år 2014 fick han instruktioner från Erik Karlsson att föra över intjänade pengar till Erik Pettersson. Detta för att Erik Karlsson skulle köpa reservdelar till fordonet. Det har inte förekommit sådana överföringar från LBC Värm-Dal till privatpersoner på uppdrag av Erik Karlsson under tidigare år.

Helena Ljung, tidigare redovisningsekonom för Arbetstjänst AB och Alltjänst AB, har uppgett bland annat följande.

Hon kom in kontakt med Erik Karlsson någon gång mellan åren 2006 och 2007 genom revisorn Magnus Körling. Hennes uppgift var att sköta bokföringen och redovisa mervärdesskatt i Arbetstjänst AB och Alltjänst AB. Samarbetet mellan henne och Erik Karlsson fungerade bra, de hade kontakt kvartalsvis i samband med att mervärdesskatten skulle redovisas och pärmar lämnas in. Erik Karlsson hade tillgång till hennes mobiltelefonnummer. Var det så att han sökte henne och hon inte kunde svara, så ringde hon alltid tillbaka när hon hade möjlighet.

Erik Karlsson har under alla år haft ordning på sina underlag. Under år 2013 började emellertid överföringar ske från bolagen utan att det fanns några riktiga underlag för dessa. När hon efterfrågade underlag utlovade Erik Karlsson att sådana skulle lämnas. Detta avvek ifrån hur Erik Karlsson hade skött sin bokföring sedan tidigare. Erik Karlsson lämnade emellertid vissa förklaringar muntligen samt någon förklaring handskriven. Hon talade med Magnus Körling om detta och de kom överens om att hon skulle starta ett särskilt i fordringskonto i bokföringen där hon kunde redovisa överföringarna som skedde till Erik Pettersson. Vem Erik Pettersson var vet hon inte. Hon efterfrågade även ett möte med Erik Karlsson för att gå igenom dessa poster, men något sådant möte blev aldrig av. Istället ville Erik Karlsson byta redovisningsbyrå.

Hon har gjort grund- och huvudbok i bolagen fram till och med november 2014. Det är den sista perioden hon bokförde. Hon samlade ihop de underlag hon fick och satte in dem i pärmar. De verifikationsnummer som är handskrivna på handlingarna är det hon som har skrivit på. De transaktioner som hon inte fått något underlag för bokförde hon på Erik Pettersson. Erik Karlsson kom sedan och hämtade pärmar.

Magnus Körling, revisor för Arbetsjänst AB och Alltjänst AB, har uppgett bland annat följande.

Han började arbeta som revisor i Alltjänst AB och Arbetstjänst AB någon gång i början av 2000-talet. Verksamheten bestod av vägröjning i Norge och bolagen gick bra de flesta åren.

Samarbetet mellan honom och Erik Karlsson fungerade också bra. Han uppfattade att Erik Karlssons intention att bedriva företag seriöst var genuin. Även om Erik Karlsson inte hade så stor kunskap om redovisning så kom denne ofta förbi eller ringde och frågade om allt möjligt.

Han reagerade på att det gjordes transaktioner avseende lån från bolagen, när hans bedömning var att pengarna behövdes i bolagens verksamheter. Det var inte några enorma summor sett till bolagens verksamheter. Pengarna sattes in på ett konto tillhörande en Erik Pettersson, men det saknades underlag för transaktionerna. Han fick även förfrågningar från banken avseende de stora överföringarna från bolagen till Erik Pettersson. Banken informerade om att även de hade haft kontakt med Erik Karlsson avseende transaktionerna och då fått svaret att uttagen avsåg investeringar genom någon form av förskott. När han efterfrågade underlag sade Erik Karlsson att han skulle inkomma med underlag framtagna av en jurist. När han sedan påminde om underlag fick han svaret att arbetet med framtagning av underlagen pågick. I och med att han började ifrågasätta transaktionerna till Erik Pettersson blev kontakterna från Erik Karlsson allt färre. I det läget hade han ingen anledning att tro att det förelåg något fel och hade därför ingen anledning att varna Erik Karlsson. Han påtalade emellertid för Erik Karlsson flera gånger att denne var tvungen att sköta sin redovisning hela tiden.

Han hade kontakt med Erik Karlsson även efter att han avslutat sitt uppdrag som revisor i bolagen. Erik Karlsson nämnde då att det blivit något fel med redovisningen av mervärdesskatten. Det hade han svårt att förstå, då all redovisning av mervärdesskatten gick genom lastbilscentralens avräkning och då arbeten mot Norge är mervärdes-skattefria. Han kontrollerade därför bokföringen och kunde inte hitta något fel. Vid ett annat tillfälle talade Erik Karlsson om Skattemyndigheten i Stockholm. När han frågade

Erik Karlsson om denne hade skickat verifikationerna till Skattemyndigheten svarade Erik Karlsson att det inte behövdes eftersom de kunde se allt ändå. Det tyckte han lät märkligt, eftersom det inte brukade gå till på det sätt som Erik Karlsson beskrev. Erik Karlsson nämnde då återigen mervärdesskatteredovisningen och verkade förvirrad. Det tyckte han var konstigt, eftersom han hade kontrollerat att den stämde. Erik Karlsson började även nämna namn på kända personer som han sade sig känna, ett beteende som Erik Karlsson inte haft tidigare. Han vet att Erik Karlsson också sade att bokföringen hade blivit stulen. Det måste då ha rört sig om de pärmar med verifikationer som Erik Karlsson hade fått av Helena Ljung.

Håkan Karlsson har uppgett bland annat följande.

Han har bott på gården under hela sitt liv tillsammans med sin bror Sigvard Karlsson. Där har de arbetat med jord och skog. Han har aldrig haft någon anställning någon annanstans och har endast genomgått nioårig grundskola.

Hur stor omsättning deras verksamhet har haft har han ingen aning om. Den brukade gå plus/minus noll, så det blev inte mycket över. Sigvard Karlsson var den som förde in uppgifter i deras handskrivna grundbok och på så sätt skötte deras bokföring. De hade sedan hjälp av Torbjörn Eriksson med deklarationer och bokföring. Det var Erik Karlsson som en gång i tiden, för länge sedan, hade den första kontakten med Torbjörn Eriksson. Erik Karlsson är en viktig person för honom och Sigvard Karlsson och brukar föra deras talan i olika frågor. Han och Sigvard Karlsson brukade lämna sina pärmar till Torbjörn Eriksson en gång om året och denne var oftast nöjd med de underlag som de lämnade. Vid något enstaka tillfälle hade Torbjörn Eriksson frågor som då Sigvard Karlsson brukade svara på. Under år 2015 slutade de anlita Torbjörn Eriksson, eftersom denne var pensionär sedan länge och skulle lägga ner sin verksamhet. De försökte hitta en efterträdare, men under samma tid kom Erik Pettersson in i bilden och lovade guld och gröna skogar.

Erik Karlssons bolag hade blivit upptaxerade till en omsättning om 89 000 000 kronor. Han tyckte hela historien lät väldigt konstig. Ingemar Svenssons hustru hade kört ihjäl

sig, vilket medfört att denne gått spritpåverkad till sitt arbete vid Skatteverket i Stockholm och då lyckats trycka fel så att detta drabbade Erik Karlssons bolag. Han hörde samtal via högtalartelefon där personer presenterade sig och kom med olika förklaringar. Erik Karlsson var väldigt pressad av allt detta.

Naturvårdsverket hade sedan länge efterfrågat en bit av deras mark, eftersom den hade särskilda naturvärden. Då han ville hjälpa Erik Karlsson med dennes skatteskuld, så kom de överens alla tre, han, Sigvard Karlsson och Erik Karlsson, att sälja marken till Naturvårdsverket. Pengarna skulle sedan betalas till Erik Pettersson för betalning av skatteskulden. Han skrev själv på avtalet med Naturvårdsverket. När pengarna kom in på hans konto hjälpte Erik Karlsson till att överföra dem till Erik Pettersson. Det var ett mycket stort belopp - 2 900 000 kronor. Erik Karlsson hjälpte honom och Sigvard Karlsson att flytta pengarna, eftersom de inte har någon dator. Han hade tänkt betala skatt för ersättningen, men varför det inte blev så kan han inte svara på. Han kan inte heller svara på varför ersättningen från Naturvårdsverket inte kom att bokföras. Allt blev fel, eftersom Erik Pettersson kom med en massa dumheter och hela tiden stressade på dem. Torbjörn Eriksson gjorde emellertid inkomstdeklarationen för år 2015 och noterade då att intrångsersättningen från Naturvårdsverket skulle redovisas i Erik Petterssons deklaration. Erik Pettersson ville emellertid inte ha några handlingar avseende intrångsersättningen från Naturvårdsverket för sin deklaration. Denne uppgav att Skatteverket i Stockholm inte behövde handlingar, eftersom de kunde se allt som försiggick. Erik Pettersson sade även att det var åtta personer som arbetade med skatteskulden vid Skatteverket i Stockholm.

Därefter kom Erik Pettersson på att skogen på deras fastighet skulle avverkas och tog kontakt med VIDA Skog. Han ville egentligen inte avverka någon skog, men det är riktigt att det är han som har skrivit under avtalet med VIDA Skog. Anledningen till att avtalet kom till var för att Erik Pettersson ordnade det. Det var Erik Pettersson som tog och sedan höll i all kontakt med Per Larsson vid VIDA Skog. Alla pengarna gick sedan även till Erik Pettersson. De brukar inte avverka för 1 400 000 kronor, utan istället hålla sig mellan 200 000 – 400 000 kronor per år. Varför Erik Pettersson skulle få pengarna vet han inte. Deklarationen skulle Erik Pettersson sköta medan de skulle sköta bokföringen

själva. Varför de inte har bokfört ersättningen från VIDA Skog vet han inte. Tanken var att de skulle skriva in den i deras handskrivna grundbok.

När han och Sigvard Karlsson fick krav att betala skatt för intrångsersättningen hade de inga pengar kvar. Erik Pettersson förklarade då att de kunde överföra fastigheten till honom under några veckor, så skulle han deklarera vinsten för intrångsersättningen från Naturvårdsverket. Sedan skulle fastigheten återföras till dem igen. Det lovade Erik Pettersson på heder och samvete. De fel som gjorts skulle rättas till, sedan skulle de få tillbaka gården. Det var av den anledningen som gåvobreven på fastigheten tillkom. Det var Erik Pettersson som ville att gåvobreven skulle upprättas och det är riktigt att han själv har undertecknat dem. Om datumet stämmer på det första gåvobrevet minns han inte, men det är stor risk för att det är fel. Att Erik Pettersson skulle vara en vän till dem stämmer inte heller, utan den formuleringen kom ifrån Erik Pettersson.

Det var sedan Erik Pettersson som kom på idén med avstyckningen av fastigheten. Han fick kännedom om den först när Lantmäteriet kom och den hade aldrig skett om inte Erik Pettersson funnits med i bilden. Varför han ändå gick med på avstyckningen vet han inte, men det hade med Erik Pettersson att göra.

Han visste inte att fastigheterna skulle säljas vidare och blev chockad när Henry Erixon kom förbi och berättade att denne var ny ägare till fastigheterna. Om han hade vetat att Erik Pettersson skulle sälja fastigheterna vidare så hade han aldrig skrivit på gåvobreven.

Han har aldrig lånat ut några pengar åt Erik Pettersson och minns inte heller att han skulle ha undertecknat någon länhandling, så om denna överhuvudtaget är riktig är högst oklart. Han lever på sin pension och har en skatteskuld på omkring 800 000 kronor.

Han har aldrig sett några guldackor hos Erik Karlsson. Erik Karlssons ekonomi har även den varit mycket dålig de senaste åren. Att Erik Karlsson skulle gått bakom hans och Sigvard Karlssons rygg tror han inte ett skvatt på.

När det gäller de tre fakturorna från Arbetstjänst AB som åtalet upptar så avser de arbeten som är utförda av Erik Karlssons bolag för hans och Sigvard Karlssons räkning. Varför fakturorna inte kommit att bokföras kan han inte svara på. Arbetena har emellertid utförts under flera års tid.

Efter att fastigheten överlåtits genom gåva kunde han och Sigvard Karlsson inte bedriva någon mer verksamhet på gården. Efter år 2017 hade de inte heller kvar några djur på gården. Det har därför inte funnits något för dem att bokföra under år 2018.

Erik Pettersson var ingen vän till dem och de har aldrig betraktat honom som en son. Erik Pettersson har aldrig varit hemma på deras gård och har inte heller hjälpt till på något sätt på gården. Han träffade nog Erik Pettersson första gången år 2019 i Överby när han var där tillsammans med Erik Karlsson och han har endast talat med Erik Pettersson via telefon ett fåtal tillfällen när det har handlat om maskiner.

Sigvard Karlsson har uppgett bland annat följande.

Han har bott på gården i hela sitt liv. År 1980 fick de överta gården från sin mor. Omsättningen för verksamheten på gården har legat på omkring 300 000 kr per år och intäkterna har huvudsakligen kommit ifrån deras nio kor med mjölk- och köttproduktion samt från skogsbruket.

De har redovisat sin verksamhet genom en handskriven huvudbok, som han har skrivit. Det blev så att det var han som skrev den, eftersom han hade lättare för det än Håkan Karlsson. Men det var en gemensam redovisning för dem båda. Sedan har de lämnat den och underlagen till Torbjörn Eriksson, som har hjälpt dem med bokföringen och deklARATIONERNA. Det har fungerat perfekt under alla år. Han har enbart gått i skolan under sju års tid och har ingen kunskap om redovisning och deklARATIONER, men brukade få den information han behövde från Torbjörn Eriksson.

Torbjörn Eriksson blev sedan gammal och var tvungen att avsluta sitt uppdrag för dem. Vid den tiden hade Erik Pettersson kommit in i bilden. När de sade att de skulle leta

efter en ny person som skulle hantera deras redovisning och deklarationer förklarade Erik Pettersson för dem att de inte behövde det, eftersom det fanns folk i Stockholm som hade fullständiga data på allt. Det enda de behövde göra var att fortsätta att arbeta.

Naturvårdsverket söker hela tiden efter nya naturreservat. De hade mark som har betydande naturvärden och de hade fått förfrågningar om den under flera år. Eftersom Erik Pettersson skrek om pengar och sade att de var tvungna att betala en massa pengar till Skatteverket i Stockholm, som var Sveriges högsta instans, förde bröderna en diskussion sinsemellan och kom fram till att sälja en bit av fastigheten till Naturvårdsverket. Pengarna de fick in för intrångsersättningen gick oavkortat till Erik Pettersson.

När det gäller skogsavverkningen så blev den också av för att Erik Pettersson behövde pengar. Det var Erik Pettersson som höll i alla kontakter och även instruerade Per Larsson att denne inte skulle informera dem om saker och ting. Han och Håkan godkände avverkning av två hektar, men Erik Pettersson lät avverka 60 hektar. Per Larsson kom hem till dem och skrev kontraktet. När han nu ser kontraktet ifrågasätter han skrivningarna i kontraktet, eftersom siffrorna är så hoptryckta. De tänkte inte på att förskottet var så stort. Det såg de först senare, men de var så stressade så därför skrev de på avtalet utan att läsa så noga. De var tvungna att skriva på snabbt för att avverkningen skulle kunna påbörjas. Detta fick de veta genom ett samtal på högtalartelefon och alla pengarna skulle gå via Erik Pettersson, för att betala av på skatteskulden. De brukar aldrig avverka skog för sådana summor som då var aktuellt, utan brukar hushålla med skogen för att kunna leva på den. När avverkningen var klar fanns det inte något mer att avverka på omkring 100 år. Pengarna, 1 700 000 kronor, sattes sedan in på hans konto. Därefter fördes de oavkortat över till Erik Pettersson. Erik Karlsson hjälpte till med själva överföringen, eftersom han inte själv har någon dator. Varför pengarna inte kom med i bokföringen vet han inte, men det berodde på Erik Pettersson. Erik Pettersson hade förklarat att han skulle sköta allt, inklusive bokföringen, och de trodde på honom. Men sedan, när det inte verkade hända något, började de leta efter en ny revisor och kom då i kontakt med Lars Bäckström. De hade för avsikt att betala skatt på pengarna, men eftersom Erik Pettersson högg direkt efter pengarna blev det inte så att de lade undan något av dem till skatt.

Det stämmer att han har skrivit på gåvobreven för fastigheten Bollungen 1:3 och Bollungen 1:42, men han upplevde det som att Erik Pettersson hotade till sig dessa. Att avstycka fastigheten var idioti, men det var Erik Pettersson som styrde allt. Gåvobreven skrevs för att rätta till det stora felet som Ingemar Svensson vid Skatteverket i Stockholm gjort under stor spritpåverkan då denne upptaxerat Erik Karlssons verksamheter 20 gånger. Erik Pettersson hänvisade till experter, domare och andra tjänstemän. Det var Lena, Sofie, Dan, Greger och Hans – den högste chefen för Skatteverket i Stockholm. Det var även en domare som hette Oskarsson, som redde ut en del frågetecken. Han hörde hur dessa personer förklarade situationen via samtal på högtalartelefon. När de fick höra förklaringarna kände de panik och kände sig även därför tvungna att fortsätta föra över pengar till Erik Pettersson, som skulle hjälpa till att rätta till felet genom att, i sin tur, överföra pengarna till Skatteverket i Stockholm. Om pengarna inte skickades via Erik Pettersson så hade felet inte gått att lösa. Hela tanken med att ge bort gården var att Erik Pettersson då skulle lösa den skatteskuld som uppkommit genom intrångsersättningen och skogsavverkningen, eftersom de redan gett bort alla pengarna för dem. De skulle sedan få tillbaka gården, det utlovades på heder och samvete.

Det kan vara så att datumet på det första gåvobrevet har flyttats bakåt i tiden för att det skulle se bättre ut. Gåvobreven utformades sedan i syfte att myndigheterna skulle gå på att de gett bort gården till Erik Pettersson. Erik Pettersson har dock aldrig varit någon god vän, utan det skrevs efter instruktioner från Erik Pettersson. Datumet på det andra gåvobrevet kan stämma. Det har tidigare stått i gåvobreven att han och Håkan skulle ha rätt att bo kvar på fastigheten.

Det var även Erik Petterssons idé att avstycka fastigheten och denne förfalskade deras namnteckningar vid Lantmäteriet. När lantmätaren kom trodde denne att de skulle betala denne, men eftersom de inte hade några pengar kvar fick Erik Pettersson betala.

Han var hos Torbjörn Eriksson under år 2016 i samband med att deklarationen för 2015 skulle upprättas. Det var då Torbjörn Eriksson skrev lappen till Erik Pettersson om att intrångsersättningen skulle deklarerars av denne. Eftersom Torbjörn Eriksson kände till pengarna och hade kassaboken, borde pengarna ha kommit med i redovisningen. Hur texten under övriga upplysningar i hans inkomstdeklaration för år 2015, där det står

”[f]astigheten Bollungen 1:3 har överlåtits som gåva den 5/1 2015 till Erik Pettersson /.../. Även för fastigheten erhållen intrångsersättning för naturreservat har överlåtits till gåvotagaren.”, har kommit dit vet han inte. Men det är han som har undertecknat deklarationen.

De tre fakturorna som åtalet upptar avser arbete under en längre tid som Arbetstjänst AB har utfört åt dem. Arbetet är utfört, dock under en längre tid än vad som anges i fakturorna, kanske under tre till fyra års tid, och det är utfört av Ingemar Karlsson. Fakturorna utställdes under år 2016 och lämnades till Lars Bäckström.

Under år 2017 gjorde de sig av med sina kor. Efter det bedrev de inte längre någon verksamhet på gården, eftersom skogen redan var överlåten genom gåvan till Erik Pettersson. Därefter har de försörjt sig på sina pensioner.

Det har varit en otroligt jobbigt för dem alltsedan Erik Pettersson kom in i deras liv. Han har förträngt frågan om bokföring lite, för att orka leva, och har känt det som om han levt under en psykisk förlamning. Han och Håkan lever på sina pensioner och har lite ved kvar att värma huset med, men eftersom det inte är deras marker längre kan de inte gå ut och såga ner mer ved. De har stora skatteskulder avseende intrångsersättningen från Naturvårdsverket, men Kronofogdemyndigheten utmäter inte något då de har så lite pengar att leva på.

Under åren har han varit med Erik Karlsson och arbetat i Norge. De körde då för norska Veidekke och arbetade med vägröjning. Deras fordon var en hjullastare av modell L90, som han och Erik Karlsson turades om att köra. Erik Pettersson har aldrig varit med dem där och arbetat. Han själv har arbetat gratis, eftersom han har kunnat leva på sin pension, och låtit Erik Karlsson använda de intjänade pengarna till avbetalning av skatteskulden.

Ingemar Karlsson har även fått hjälpa till att betala av skatteskulderna, vilket det även är Erik Pettersson som styrt med.

Erik Pettersson har aldrig varit på deras gård. Han är inte en gammal vän till dem. Han har aldrig lånat ut några pengar till Erik Pettersson. Det har aldrig återförts något guld till dem och han har aldrig sett några påsar med pengar. Allt är bara uppdyktat av Erik Pettersson. Den första gången han träffade Erik Pettersson var vid ett tillfälle i Överby, där han var tillsammans med Erik Karlsson. Det fanns ingen särskild anledning till den träffen och inga pengar överlämnades då.

Torbjörn Eriksson, redovisningskonsult, har uppgett bland annat följande.

Han har haft uppdrag för Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson sedan slutet av 1980-talet och framåt. Han skötte deras bokslut och deklarationer. Det var Sigvard Karlsson som brukade komma in med den löpande bokföringen, en gång om året. Den bestod av en manuellt förd grundbok. Sedan fick han även underlagen för de olika posterna. Det hände även att han träffade Håkan Karlsson. Verksamheten på gården bestod av jordbruk, mjölkproduktion och skogsbruk. Det var en liten verksamhet med en omsättning på omkring 300 000 kronor per år.

Hans uppdrag upphörde i samband med att deklarationen för inkomståret 2015 skulle göras. Den gjordes i maj/juni 2016. I samband med att han skulle färdigställa deklarationen fick han höra om gåvan av fastigheten och om intrångsersättningen från Naturvårdsverket. Han begärde därför in gåvobreven och handlingarna från Naturvårdsverket. Att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson hade fått så mycket pengar hade han ingen aning om, för pengarna hade kommit in på ett särskilt konto. Gåvotagaren skulle sedan överta pengarna från Naturvårdsverket. Han upplyste om dessa omständigheter i deklarationen genom det tillägg som finns antecknat. Informationen om detta har han fått ifrån Erik Karlsson, som var familjens överhuvud. Han fick även se gåvobrev. Eftersom Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson överlät intrångsersättningen från Naturvårdsverket till Erik Pettersson medförde det att Erik Pettersson skulle ta upp den ersättningen i sin deklaration. Han kontaktade därför Erik Pettersson angående detta, som sade att så skulle ske. Mot denna bakgrund bedömde han att intrångsersättningen från Naturvårdsverket inte behövde bokföras hos Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Hade fastigheten fortfarande varit i Håkan Karlssons och Sigvard Karlssons

ägo vid tillfället skulle dock intrångsersättningen rätteligen ha bokförts i deras verksamheter.

Han var mycket förvånad över att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson hade gett bort sin fastighet till Erik Pettersson. De förklarade emellertid gåvan med att Erik Pettersson var en gammal vän sedan många år och han förstod det som att denne varit på gården.

Lars Bäckström, redovisningskonsult, har uppgett bland annat följande.

Erik Karlsson kontaktade honom under senvåren 2018 och frågade om han kunde hjälpa Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson med deras deklarationer. Verksamheten var en liten jordbruksfastighet med mjölk- och köttproduktion samt skogsavverkning.

De beslutade att han skulle börja med att göra deklarationer för taxeringsåret 2017, för att sedan ansöka om omprövning för taxeringsåret 2016. Han började med att bokföra underlagen för år 2017 och upprättade sedan deklarationerna. Underlagen bedömde han inte behövde kompletteras på något sätt. Någon handskriven bokföring har han inget minne av att han sett. Deklarationen för år 2017 fick de in i rätt tid och omsättningen avsåg ca 390 000 kronor. Den undertecknades av Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Om det pratades om skogsavverkning till VIDA Skog under år 2017 minns han inte, men det kan stämma att det avverkats skog under år 2017 för ca 120 000 kronor. De hann sedan aldrig börja med taxeringsåret 2016, för konkursförvaltaren ringde och ville ha alla underlagen.

Han har hört talas om försäljning av mark till Naturvårdsverket, men har aldrig sett några papper på det. Han har även hört talas om att en fastighet getts bort i gåva, men det kan han ha hört i ett senare skede. Att det förekom en person som hade fått tillgångarna vet han att Erik Karlsson nämnt för honom. Någon intäkt om knappt 2 000 000 kronor under år 2016 har han inte sett.

Per Larsson, skogstekniker och virkesköpare för VIDA Skog, har uppgett bland annat följande.

Den första kontakten i ärendet hade han med en bror till markägarna, Erik Karlsson. Det som sedan var lite speciellt var att en representant för markägarna, vid namn Erik Pettersson, sedan var den som hade kontakt med honom för markägarnas räkning. Det var därför som Erik Pettersson kom att anges som kontaktperson i VIDA Skogs handlingar. Håkan och Sigvard Karlsson tog inte några initiativ till avverkningen eller hade några kontakter i någon fråga med honom under hela processen. Erik Pettersson sade att han skulle överta fastigheten genom gåva. Erik Karlsson hade även berättat att Erik Pettersson var en yngling som hade spenderat mycket tid hemma hos bröderna när denne var liten.

Han började med att göra en hastig värdering av skogen, på uppdrag av Erik Pettersson, och lämnade ett förslag skriftligen, som Erik Pettersson tyckte var rimligt. Erik Pettersson förklarade att denne skulle investera pengarna i något annat, varför denne behövde dem så snart som möjligt. Erik Pettersson ville hela tiden skynda på processen för att få ut pengar. Det är vanligt med förskott vid avverkningar som denna. Det är även vanligt att pengarna behövs för andra investeringar, vilket Erik Pettersson angett som förklaring. Så det var i sig ingenting som han reagerade på.

Avtal kan emellertid inte skrivas med annan än markägaren. Erik Pettersson hänvisade honom därför till Håkan och Sigvard Karlsson, som han träffade på gården. Han uppfattade det som att Håkan och Sigvard Karlsson förstod vad han pratade om. Sigvard Karlsson bekräftade även det som han och Erik Pettersson hade kommit överens om. Innan han träffade dem hade han vissa dubier, han har uttryckt det till polisen som att han uppfattade Erik Pettersson som en renodlad skojare som hade lurat gubbarna, men tyckte efter deras möte att han hade försäkrat sig om att de hade den överenskommelse som Erik Pettersson beskrivit. Håkan och Sigvard Karlsson verkade emellertid inte så sugna på att sälja skogen. Avtalet kom att omfatta all avverkningsbar skog på fastigheten så att det inte fanns något ytterligare träd att avverka på omkring 100 år.

När avverkningen hade påbörjats inträffade några avvikande inslag. Vid ett tillfälle stötte han på Sigvard Karlsson i skogen. Denne var upprörd och frågade vad de höll på med. Han fick därför en känsla av att Sigvard Karlsson inte tyckte att avverkningen där och då var bra. När han tog kontakt med Erik Pettersson angående detta svarade Erik Pettersson att denne skulle prata med Håkan och Sigvard Karlsson. Under avverkningens gång fick han även veta att det skett en avstyckning av fastigheten och att Erik Pettersson sålt fastigheten vidare. VIDA Skog skriver dock alltid in en avverkningsrätt för fastigheten hos Lantmäteriet och tar upp en fordran med anledning av utbetalat förskott, så affären var från deras sida tryggad.

Han funderade mycket på varför Erik Pettersson hela tiden ville skynda på arbetena. Han reagerade även på att Erik Pettersson hela tiden ringde från olika telefonnummer och använde sig av minst två olika e-postadresser, men tänkte att denne kanske var skyldig någon pengar.

Kjerstin Andersson, redovisningskonsult, har uppgett bland annat följande.

Erik Karlsson uppsökte henne för att få hjälp med bokföringen i hans enskilda firma. Denne hade haft två aktiebolag, som gått i konkurs på grund av något fel med mervärdesskatteredovisningen. Verksamheten bestod i att klippa kanter på vägar i Norge. Hon åtog sig att hjälpa till med mervärdesskatteredovisning och deklarationer.

Under arbetets gång uppkom det en del frågor avseende mervärdesskatteredovisningen beträffande underlagen från LBC Värm Dal, som hade lagt på mervärdesskatt när de inte skulle gjort det. Det kom även fakturor till en person som inte var registrerad för mervärdesskatt, som hon tror hette Pettersson. På dessa drogs det inte av någon mervärdesskatt. Därför fick Erik Karlsson betala all mervärdesskatt själv. Så fort pengarna kom in på kontot överfördes de direkt till Erik Pettersson. När hon frågade Erik Karlsson hur det kom sig svarade denne att Erik Pettersson hade ärvt en stor mängd saker som denne sålde av. Erik Pettersson fick även skattefria traktamenten. Hon upplevde emellertid att hon aldrig fick några ordentliga svar på sina frågor. Vidare förekom det transaktioner mellan Erik Karlssons företagskonto och dennes privata

konto. Under arbetets gång kom all information och alla handlingar från Erik Karlsson direkt och inte från någon annan.

Vid något tillfälle ville Erik Karlsson ge bort en maskin till sin son. Denna återfördes emellertid, efter samtal med Erik Karlsson, till den enskilda firman igen, eftersom man inte kan ge bort saker ur en rörelse hur som helst. Hon skrev sedan även till Skatteverket om att den var återförd.

Hon gjorde deklarationer för inkomståren 2016 och 2017. Efter denna period fick hon inte några ytterligare underlag från Erik Karlsson. Varför det blev så fick hon inte något svar på. Någon gång under augusti 2018 kom Erik Karlsson bara och hämtade sina verifikationer och sade att han inte mårde bra. Erik Karlsson hade ofta pratat om att denne hade en besvärlig skatteskuld som hade med bolagen att göra och sade att denne skulle gå till en skattekonsult, men vem konsulten var vet hon inte. I den enskilda firman, som hon hade hand om, fanns det ingen sådan problematik.

Ruben Hammarström, yrkesmässigt bekant till Erik Karlsson, har uppgett bland annat följande.

Han har känt Erik Karlsson under ca 30 års tid. Under år 2018 började Erik Karlsson få ont om pengar, eftersom denne hade gått miste om en stor mängd pengar på grund av utebliven mervärdesskatt till följd av att en revisor inte skött sitt arbete. Närmare vad det var för skulder känner han inte till. I början sade Erik Karlsson att det rörde sig om 100 000 kronor. Erik Karlsson verkade väldigt illa däran, pressad och hotad, så han försökte hjälpa denne under minst ett års tid genom att låna ut pengar. Han valde att hjälpa Erik Karlsson eftersom han kände honom och visste att det var en person som gjorde rätt för sig. Det blev mer och mer pengar undan för undan. I utbyte mot sina lån fick han saker från Erik Karlsson, såsom en buskröjare och en skogstraktor. Den sista saken fick han under hösten 2021. Ett fordon fick han under föregående år. Det ska även finnas ett ytterligare fordon som han inte har fått. Han uppskattar att de lån han har gett till Erik Karlsson uppgår till i vart fall 800 000 kr. Pengarna har dels kommit ifrån hans företag, dels ifrån hans privata besparingar. De fakturor som förekommer

avseende Rubens Maskin AB är det Erik Karlsson som har skrivit. Hur det kommer sig att vissa betalningar skulle gå till Ingemar Karlsson minns han inte, men det var Erik Karlsson som upprättade underlagen för transaktionerna. Pengarna skulle först gå till Ingemar Karlsson, för att sedan föras vidare till någon annan. Att Rubens Maskin AB förde över pengar till Indust AB var för att han fick en faktura ifrån Norge. Totalt överfördes 275 000 kronor till Indust AB under år 2019. Vad det var för bolag fick han aldrig riktigt veta, men Erik Karlsson uppgav att pengarna skulle gå via det bolaget. Rubens Maskin AB har aldrig haft några egna affärer med Indust AB.

Branka Stojkovic, handläggare i Erik Karlssons konkurs, har uppgett bland annat följande.

Hon hade mycket kontakter inledningsvis med Erik Karlsson. Denne var av uppfattningen att det var Skatteverkets fel att det hade gått som det gått och brukade prata om att det fanns två olika Skattemyndigheter, en i Stockholm och en i övriga landet samt att Skattemyndigheten inte hade kunskap om de olika regler som gällde beträffande mervärdesskatt i Norge och Sverige. Hon vet att hon ställde frågor om enskilda överföringar till bankkonton, eftersom det hade överförts en hel del pengar, kanske omkring 800 000 kronor, till en person vid namn Pettersson. Erik Karlsson svarade att det fanns en sådan person och att någon skulle kontakta henne för att förklara. Hon skrev även brev till Pettersson, som ringde upp henne. Pettersson gav någon förklaring om ett lån eller något liknande men denna hade inte någon betalningsförmåga, utan mycket skulder, så de kunde inte driva ärendet vidare mot honom. När Erik Karlsson fick veta att hon frågat Pettersson om överföringarna blev denne mycket upprörd. Hon uppfattade det som att Erik Karlsson inte ville berätta vad pengarna avsåg.

Erik Pettersson har uppgett bland annat följande.

Han är inte läs- och skrivkunnig, eftersom han avslutade skolan i årskurs 7 och har därefter levt med sin mor. Någon anställning har han aldrig haft, utan har levt som en handelsmänniska. Han har B-körkort och har handlat med allt möjligt, främst med guld

och bilar, för sin försörjning. Sedan har han försörjts genom att de hjälps åt inom familjen.

Han kom i kontakt med Erik Karlsson under år 2008 avseende en försäljning av fyra däck till en hjullastare som han skulle sälja åt en vän. Erik Karlsson köpte dem, men de kom aldrig så långt så att dessa levererades till Erik Karlsson. Erik Karlsson hade emellertid betalat för däcken. Erik Karlsson ville även köpa en hjullastare för 500 000 kr och förde över pengarna för den. I samma veva blev han rånad av sin egen farbror. När Erik Karlsson ville få tillbaka sina pengar hade han inget att betala med. Dessutom var han tvungen att börja avtjäna ett straff för bedrägeri avseende en försäljning av en hjullastare år 2008. Han och Erik Karlsson fortsatte dock ha kontakt under hans tid i fängelset och pratade då bl.a. om hur han skulle kunna betala av skulden till honom. De kom överens om att han skulle hitta maskiner och maskindelar till honom.

Han har därefter varit hemma hos Erik Karlsson vid flera tillfällen och pratat om diverse olika maskiner. När han och Christian Andersson hämtade lastbilen (se åtalspunkten 7 nedan) var han även hemma på Sigvard Karlssons och Håkan Karlssons gård. Där var han för övrigt någon gång i veckan och hjälpte dem med att hugga ved och med andra sysslor. Ibland åkte han även dit för spontanbesök och fikade. Han har emellertid aldrig varit inne hos dem. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson tyckte mycket om honom och diskuterade allt med honom.

Erik Karlsson har gjort en mängd överföringar till honom av olika anledningar. I vissa fall ville Erik Karlsson ha någon maskin eller maskindel. Han ringde då till sina olika vänner, bl.a. en som heter Fredrik Gustavsson, som han idag inte har några kontaktuppgifter till. När han sedan hittade en maskin eller maskindel så levererade han den till Erik Karlsson. Detta gjorde han för att arbeta av sina skulder. Personerna som han köpte maskinerna och maskindelarna av ville alltid ha betalt i kontanter. Även de som levererade maskinerna eller maskindelarna ville ha betalt i kontanter. Det var mycket svarta affärer, vilket förklarar varför det inte finns några kvitton. I de fall han har tagit ut kontanter har det varit för att Erik Karlsson ville att han skulle hämta kontanter åt denne. Ibland sålde han två till tre grävmaskiner per år. Det största han sålt är en L60 eller en L70. Hur många det rört sig om minns han dock inte. För sådana maskiner finns det

inga registreringskrav och priset är varierande från 300 000 kr till 800 000 kr. Om han fått en överföring av Erik Karlsson som inte lett till någon affär så har de kommit överens om att han ska ta ut pengarna i kontanter eller guld och lämna till Erik Karlsson. Erik Karlsson ville bl.a. ha pengarna till ett vattenprojekt i Venezuela till vilket denne behövde kontanter eller guld. Det var Erik Karlssons hustrus bror som hade ett kraftverk där och Erik Karlsson ville därför starta ett eget kraftverk. Det är allt han vet, eftersom han bara lämnade över guldet och kontanterna till Erik Karlsson i enlighet med dennes instruktioner. Något Skatteverk i Stockholm har han aldrig hört talas om.

Han har även lånat pengar av Erik Karlsson. Hur mycket skulden är vet han inte, men Erik Karlsson har den uppskriven i en bok och har hela tiden dragit av från skulden när han arbetat för denne. Erik Karlsson har dragit av mellan 15 000 kr och 25 000 kr varje gång han gjort något för denne. Om han hämtat pengar i kontanter eller guld eller gjort något annat. Ibland, för det fall han tog ut 500 000 kr, så fick han mellan 30 000 kr och 40 000 kr för besväret.

Att han aldrig har deklarerat någon inkomst beror på att han inte vet hur man gör. När det gäller de handlingar som han har skickat in till Skatteverket och konkursförvaltaren så fick han hjälp med att skriva dem från en före detta flickvän i Stockholm. Vad hon heter i efternamn minns han inte och han kan inte heller ta fram hennes kontaktuppgifter.

Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson började även föra över pengar till honom efter Erik Karlssons instruktioner. Varför vet han inte, men han skulle fortsätta att göra inköp eller hämta ut kontanter. Så har han gjort vid varje överföring som han fått från någon av dem.

När pengarna kom från Naturvårdsverket tog han ut guld för ca 680 000 kr och överlämnade detta omgående till Erik Karlsson. Det finns dock ingen som har sett honom göra det, eller som kan intyga det. Att intrångsersättningen var skattepliktig kände han inte till och att Torbjörn Eriksson kontaktat honom minns han inte.

Det första gåvobrevet är korrekt daterat. Eftersom det inte blev giltigt fick alla tre bröderna Karlsson gå till Lantmäteriet i Vänersborg. De har sedan suttit ner alla tre och undertecknat nya gåvobrev. Att han fick fastigheterna var för att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson tyckte så mycket om honom. Tanken var att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson skulle få bo kvar. Sedan kom han på att han inte hade någon användning för marken, så därför beslutade han sig för att sälja den.

När det gäller skogsavverkningen så pratade han om denna med Erik Karlsson i telefon. Det var Erik Karlsson som hänvisade honom till Per Larsson och sade samtidigt att han fick göra som han ville. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson hade ingenting emot skogsavverkningen, utan sade även de att han fick göra som han ville eftersom han ägde fastigheten.

Vems idé det var att stycka av fastigheten vet han inte. Hur man hör vet han inte heller.

Vid de tillfällen när han rest utomlands med sin familj så har han finansierat det genom sina spelvinster.

Hans Clementz känner han sedan ca 10 år tillbaka och han har lånat pengar vid ett flertal tillfällen från Hans Clementz genom åren. Det kan röra sig om så mycket som ca 1,2 Mkr. Det går bra att göra affärer med denne trots att denne har skulder hos Kronofogdemyndigheten. De pengar som han fått av Hans Clementz har alltid varit i kontanter. I samband med överlåtelsen av fastigheten fick han 600 000 kr av Hans Clementz. Dessutom skulle Hans Clementz dra av en del på den skuld han hade till denne.

Egon Nordström har han känt under hela sitt liv, genom sin far. När Henry Erixon köpte fastigheten av Hans Clementz fick han inga pengar. Alla pengarna gick till Hans Clementz. Att det överfördes pengar till honom var för att Hans Clementz ville att han skulle investera dem i guld åt denne. Han köpte därför investeringstackor till Hans Clementz för pengarna. Hans Clementz har vidare varit med honom vid flera tillfällen vid Hedens Guld både i samband med Indust AB:s verksamhet, och innan dess. Han

har inte fått en endaste guldbricka själv. Hans Clementz tog bara guldet med sig och åkte iväg.

När det gäller pantbankslånen så stämmer det att det är samma saker som han har pantat hela tiden. Detta har han gjort för att Erik Karlsson ville få ut kontanter och att det är lätt att få ut kontanter på så sätt. De saker han har sålt tillhör hans far. Pengarna han hämtade ut ville Erik Karlsson använda för vattenprojektet. Han vet ingenting om projektet och känner inte Mustafa Shallas. De pengar och det guld som han hämtade ut lämnades alltid över i en påse till Erik Karlsson. Några kvitton fick han aldrig.

Han har betalat pengar till sina föräldrar, som han haft skulder till. Han har även betalat pengar till hans bror Emilio och hans syster Mona, som han även haft skulder till.

Han blev erbjuden ett arbete i Indust AB av Hans Clementz och begärde då en lön om mellan 80 000 – 90 000 kr per månad, vilket Hans Clementz accepterade. Hans arbetsuppgifter var att köra följbilen bakom hjullastaren i Norge. Erik Karlsson och Sigvard Karlsson körde den stora bilen. Eftersom han hade en fast lön rapporterade han aldrig sina arbetade timmar. Följbilen körs aldrig av Veidekke, utan det är alltid någon av bröderna Karlsson, eller när han var där, han själv, som körde den. Det är därför han fått traktamente. Det spelande han håller på med kan han sköta via sin telefon, så det är inga problem för honom att samtidigt köra en följbil. I Norge arbetade han några dagar, både under veckor och helger, åkte sedan hem, för att därefter återvända och arbeta några dagar till. När han befann sig i Norge sov han i sin bil och handlade sin mat med kontanter på en mack. Det är därför man inte kan se några transaktioner utförda i Norge på hans kontoutdrag.

När det gäller bokföringen i Indust AB så fick han en del papper från Hans Clementz att lämna över till Bo Bjerkliden, eftersom Hans Clementz behövde hjälp med att hitta en revisor. Vad det var för handlingar tänkte han inte på.

Försäljningen av lastbilen – åtalspunkt 7, bilaga 3

Eftersom överlåtelsen av lastbilen skedde för så länge sedan minns han inte så mycket. Men det han minns är att han frågade Erik Karlsson om denne hade någon köpare till lastbilen. Det fanns en köpare i Skåne. Då han inte själv hade något körkort för att få köra en sådan lastbil så ringde han till Christian Andersson och bad om hjälp med detta. Trailern blev kvar, dels eftersom Christian Andersson inte hade behörighet att köra den, dels eftersom den inte skulle vara med i köpet. Var lastbilen sedan såldes minns han inte. Men allt var då redan klart med Erik Karlsson, som hade fått betalning om mellan 400 000 – 500 000 kronor. Handlingarna var redan ifyllda och bara redo att lämna vidare. Han har inte fyllt i dem och namnen på dem tillhör inte någon som han är bekant med. Pengarna lämnades i Helsingborg i form av kontanter i färdiga buntar. Det var aldrig tal om att överföra pengarna till bolagets konto, eftersom Erik Karlsson ville ha pengarna i kontanter. Christian Andersson har inte varit delaktig i betalningen. Dennes enda uppdrag var att köra lastbilen.

Hans Clementz har uppgett bland annat följande.

Han känner Erik Pettersson och är god vän till Christian Andersson. Under hela sitt liv har han haft Kronofogdemyndigheten efter sig och har bl.a. därför inte lånat ut en enda krona till Erik Pettersson. Idag har han löneutmätning och har fortfarande skulder hos Kronofogdemyndigheten, även om de nu inte är så stora som de har varit.

Erik Pettersson berättade för honom om att han hade fått en fastighet och frågade om han kunde stå på den vid en försäljning. Detta skulle inte innebära något för honom, utan bara vara pengar som kom in och fördes vidare ut. Det var aldrig tal om att han skulle betala något för fastigheten. Det enda han skulle göra var att stå på papperna. Någon insyn i avstyckningsprocessen hade han inte. Han fick heller aldrig veta av vem Erik Pettersson hade fått fastigheten. Han fick skriva på några handlingar, såsom ansökan om avstyckning, köpekontrakt, köpebrev och ansökan om lagfart, men vem som har fyllt i dem vet han inte. Det kan även ha varit så att han skrivit på dem innan de varit ifyllda. Vem Sebastian Jonsson är vet han inte. Det kan stämma att han var med i

Borås den 26 maj 2017, men är inte säker på det. Vilka pengar han fick in på sitt konto vet han inte heller, för det var Erik Pettersson som hanterade den biten. Att han dock fick 18 000 kronor för besväret kan stämma. När han idag har förstått att bröderna Karlsson blivit lurade på sin fastighet tycker han det är vansinne.

Att han skulle ha bett Erik Pettersson om hjälp med att köpa guld för pengarna stämmer inte. Han har aldrig handlat med guld. När han förde över 915 000 kronor för inköp av guld var det enligt instruktioner från Erik Pettersson.

Erik Pettersson kontaktade honom senare för att starta ett bolag. Denne berättade att det fanns personal som skulle bedriva arbete i form av gräsklippning i Norge och att han skulle få 40 000 kronor per månad bara för att stå på papperna. Att det var samma personer som skulle arbeta i Norge, som hade ägt fastigheten som han förvärvade från Erik Pettersson hade han ingen aning om. Det tyckte han var jättebra, eftersom han egentligen inte behövde göra någonting för pengarna. Han gick därför med på att vara företrädare för bolaget. Erik Pettersson var sedan den som tog fram bolaget och alla handlingar. Det var även Erik Pettersson som sedan skulle sköta alla in- och utbetalningar från bolaget samt allt med bokföringen, skatter, avgifter och transaktioner. Även om han själv skulle haft tid så har han inte kompetensen att kunna hantera sådana frågor. Han gick dock till Swedbank för att starta ett företagskonto och hämta ut en bankdosa. Uppgifterna om kontot, bankdosan samt koden till denna överlämnade han sedan till Erik Pettersson. Han gjorde aldrig några kontroller alls av hur Erik Pettersson skötte bolaget under hela den tid som han stod som företrädare eller kontaktade Skatteverket för att kontrollera att skatter betalades in. Erik Pettersson berättade emellertid vid något tillfälle att allt gick bra. Hur stor omsättning det var i bolaget hade han ingen aning om förrän han fick veta det under polisförhör. Han hade tidigare en firma avseende som arbetade med skorstensarbete och vet att skatter m.m. ska betalas in och skötte då sin bokföring manuellt i en bok. När det gäller Indust AB så har han inte avsiktligt struntat i bokföringen, utan förlitat sig på att Erik Pettersson skulle sköta den såsom denne sagt att denne skulle göra.

Erik Pettersson fick ingen lön för sitt arbete i bolaget och de hade heller aldrig någon lönediskussion. Om Erik Pettersson betalat ut lön till sig själv så är det ett beslut som Erik Pettersson själv fattat.

Inför att han skulle träda in i bolaget hölls aldrig någon bolagsstämma. Han har heller aldrig ägt några aktier i Indust AB och har aldrig träffat Ingemar Karlsson. När handlingar skulle signeras digitalt har han fått hjälp.

Den 23 december 2018 såldes bolaget. Han var därför tvingen att skriva under en hel del handlingar inför att den nya ägaren skulle ta över bolaget. När han skrivit under handlingarna var han övertygad om att hans uppdrag i bolaget var slutfört. Sedan kom det emellertid brev från Kronofogdemyndigheten om att det försvunnit cyklar och andra saker. När han gick in på bolaget för att kontrollera hur det stod till fick han se att han fortfarande stod registrerad som företrädare. Det var därför han då ansökte om eget utträde. Först den 21 februari 2019 registrerades hans utträde.

Bo Bjerkliden är ingen som han känner till. Han har inte heller gett Erik Pettersson i uppdrag att hitta någon revisor.

Han har aldrig skickat iväg Erik Pettersson till Norge för att arbeta. Erik Karlsson känner han inte och har aldrig pratat med honom.

Han vet ingenting om de pengar som överförts till Ingemar Karlsson.

Vid något tillfälle kan han ha varit med Erik Pettersson vid ett växlingskontor för att ta ut pengar, men det minns han inte idag. Han minns emellertid att han vid ett tillfälle var med Erik Pettersson vid Hedens Guld. Erik Pettersson hade förklarat att denne ville göra en investering i form av guld till bolaget. När de kom dit var han tvungen att visa sitt körkort för att Erik Pettersson sedan skulle kunna köpa guld till företaget. Det var den enda gången han var där och vid det tillfället överlämnades inte något guld, men affären måste redan ha varit gjord eftersom bankkortet drogs. För vilken summa Erik Pettersson då handlade vet han inte. Det övriga guld som hämtats ut för bolagets räkning tror han även att Erik Pettersson har hämtat ut. Att Erik Pettersson skulle hjälpt honom

att hämta ut guld stämmer inte. Han vet inte ens värdet på guldets, eftersom det aldrig har intresserat honom. Det stämmer inte heller att Erik Pettersson skulle ha hjälpt honom att investera i en fastighet.

Henrik Rydin, anställd vid pantbanken i Trollhättan, har uppgett bland annat följande.

Han känner till Erik Pettersson väl som kund och känner till hela dennes familjekonstellation. Familjen har varit kunder vid pantbanken ända sedan hans chef började arbeta där för väldigt många år sedan. Erik Pettersson började emellertid dyka upp allt mer under åren 2014-2015. När någon i Erik Petterssons familjekonstellation är där har de vanligtvis med sig samma saker som har lämnats in flera gånger tidigare och av flera olika personer. Det kunde röra sig om en Rolexklocka i guld, ett halsband med mycket diamanter, ett armband med en hästsko med diamanter, en Steneby-länk en ankarlänk. Föremålen var inte unika, men eftersom de kunde vikten på dem så kunde de se att det var samma föremål som återkom.

Erik Pettersson började med att ta stora kontanta lån. Eftersom de inte alltid hade så mycket kontanter hemma blev detta ett problem för dem. Erik Pettersson började därför ringa innan och fråga om de hade kontanter hemma. Erik Pettersson hade även en specialränta, som inte låg i systemet, om två procent per månad. Den normala räntan är fyra procent upp till 10 000 kronor. Det fick han eftersom det alltid rörde sig om så stora belopp.

Lånen löstes sedan oftast via banköverföringar från Swedbank och det var alltid korta lån. Så brukar det inte se ut i normalfallet, utan kunder har vanligtvis föremålen hos dem under två till tre månader.

Under den tiden som Erik Pettersson var aktuell hos dem var det en tid då det var svårare att få ut kontanter ifrån bankerna. Det var ett slags mellanläge. Deras pantbank fungerade då som en bankomat kan man säga.

Erik Pettersson hade sagt att han köpte och sålde bilar och byggmaskiner och motiverade lånen med att det var enklare att göra de affärer som han gjorde med kontanter. När han pratade med sin chef om mönstret med kontanterna sade chefen till honom att hela familjen handlade mycket med bilar och annat. Till sist beslutade emellertid hans chef att anmäla kontantuttagen. Detta var dock för att det var exceptionellt mycket kontanter som snurrade. De har då ett ansvar att anmäla.

Henry Erixon, förvärvare av Bollungen 1:3 och 1:42, har uppgett i huvudsak följande.

Han handlar med fastigheter och äger ett 30-tal samt har ett 100-tal hyresgäster. En bekant till honom, Egon Nordström, berättade att den aktuella fastigheten fanns till salu. Egon Nordström är en gammal vän till honom som även arbetar som fastighetsskötare på hans fastigheter. Egon Nordström hade haft kontakten med säljaren, så denne träffade han först när han kom till fastigheten. Väl där kikade han på fastigheten. Det fanns två personer där, men det verkade inte som någon av dem hade någon direkt kännedom om fastighetens gränser och dylikt. Samma dag var de överens om ett pris och träffades kort tid därefter i Borås för att skriva avtal och göra betalningen. Priset för fastigheten var omkring 2 000 000 kronor. En person som liknar Christian Andersson kan ha varit med på platsen, men Hans Clementz känner han inte igen. Han kontrollerade inte någon av de närvarandes legitimationer eller andra identitetshandlingar.

Någon månad senare kom Egon Nordström till honom igen och sade att även själva huset nu var till salu. Självklart var han även intresserad att köpa den delen av fastigheten, eftersom han hade köpt skogsdelen. Att det bodde två äldre herrar på fastigheten visste han om när han köpte den. Även den affären gjordes upp på banken. När han sedan träffade på bröderna på fastigheten blev Erik Karlsson mycket upprörd, eftersom denne inte kände till att han hade köpt fastigheten. Han lät bröderna Karlsson bo kvar på fastigheten tills vidare.

Sedan dess har han sålt fastigheten Bollungen 1:42 vidare till Tommy Härling, men äger än idag Bollungen 1:3.

Egon Nordström, vän till Henry Erixon, har uppgett bland annat följande.

Han är pensionär, men hjälper Henry Erixon med dennes fastigheter. Han känner även Erik Pettersson genom denne far, som han lärde känna på 1970-talet. Både han och Erik Petterssons far handlade med bilar och sågs därför ständigt. Vare sig Christian Andersson eller Hans Clementz känner han ingen.

Han fick reda på att fastigheten var till salu från Erik Pettersson, som uppgett att han fått den i gåva, och berättade det då för Henry Erixon. De träffades sedan och gjorde en affär. Det talades nog om ett par miljoner och det kan stämma att de lämnade ett bud om 2 000 000 kronor som de sedan tog i hand på. Erik Pettersson var där med en vän. Sedan var han där tillsammans med Henry Erixon. Därefter träffades de på sparbanken i Borås eller Ulricehamn, för att skriva köpebrev. Vilka mer som var där minns han inte, men det var ju Hans Clementz som sålde fastigheten till Henry Erixon, så han tror därför att denne var där.

Den mindre fastigheten var undantagen från försäljningen från början, vilken Henry Erixon även var intresserad av att köpa. På denna bodde det två bröder. Efter ett par dagar kom Erik Pettersson och sade att han fått även den fastigheten i gåva från bröderna. Allt gick väldigt snabbt. Den enda person som han hade kontakt med var Erik Pettersson och han anser att det är Erik Pettersson som affären är gjord med. Inte med vare sig Hans Clementz eller någon av bröderna Karlsson. Erik Pettersson fick ett bud om 650 000 kronor, med förbehållet att bröderna Karlsson skulle få bo kvar på fastigheten utan hyra. Det accepterades och de skrev sedan köpebrev i Borås. Eftersom han varit med Henry Erixon på omkring 10-15 ytterligare fastighetsaffärer efter denna, så minns han inte de närmare detaljerna kring detta.

I polisförhör har han berättat att han ibland blir uppringd av Erik Petterssons far Nanosch, som för en tid sedan hörde av sig och var bekymrad över att Erik Pettersson hade gripits av polisen. Nanosch sade till honom att det kunde handla om Bollungen om polisen kom, skulle han inte säga någonting om den affären. Det är emellertid inte något som han minns idag.

Sonia Karlsson, hustru till Erik Karlsson, har uppgett bland annat följande.

Hon har känt Erik Karlsson i omkring 15 års tid. Håkan och Sigvard Karlsson lärde hon känna ungefär samtidigt som hon lärde känna Erik Karlsson. Alla bröderna är av samma sort, de är mycket arbetsamma och ordentliga på alla sätt och vis.

Erik Karlsson brukade sköta alla deras räkningar. I början märkte hon ingenting konstigt och Erik Karlsson ville inte heller bekymra henne. Sedan berättade han om att han hade fått en skattesmäll och om ett Skatteverk i Stockholm. Hon tyckte då att de skulle gå till Skatteverket. Varje gång de åkte dit fick de emellertid åka tillbaka utan några svar. Såväl hon som Erik Karlsson började må allt sämre av situationen och blev till sist sjuka. Erik Karlsson hade arbetat hårt hela tiden och plötsligt började det hända en massa saker som de inte förstod. De betalade och betalade, men det kändes som att ingenting hände. Erik Karlsson förklarade att alla pengar som han arbetade in skulle betalas till skatteskulden. För att hjälpa honom har hon gett honom alla sina sparpengar. Hon har även tagit lån på omkring 250 000 kronor, det kan även ha varit 500 000 kronor, samt pantat föremål för att få ut pengar. Även hennes barn har bidragit med inbetalningar till skatteskulden och själva tagit lån. Det kan stämma att hennes dotter tagit ett lån på ca 450 000 kronor och hennes son på 100 000 kronor. Eftersom hon arbetade och därför hade en lön, så hade de råd att betala mat. De fick även ekonomisk stöttning av deras barn, som kom och hjälpte dem med mat och med underhåll av huset.

Första gången hon träffade Erik Pettersson var i tingsrätten, men hon har hört hans röst under telefonsamtalen. Denne ringde kontinuerligt och Erik Karlsson var alltid mycket bekymrad efter samtalen, ibland till och med gråtfärdig.

Erik Karlsson skulle aldrig gå bakom ryggen på sina bröder. Det är viktigt för honom att göra rätt för sig, eftersom det är en hederssak. Därför ville han betala av skatteskulden.

Hon har aldrig sett några guldtackor eller påsar med kontanter hemma hos dem eller hos bröderna.

Bo Bjerkkliden, redovisningskonsult, har uppgett bland annat följande.

Han har, trots att han är 77 år, ett kommanditbolag i Trollhättan med firma Trollhättans bilcenter, där han sköter bokföringen. Erik Pettersson kom dit då och då och vid något tillfälle hade de ett flyktigt samtal om att Erik Pettersson hade ett vilande bolag som skulle bli aktivt och arbeta med röjning av vägrenar i Norge. Erik Pettersson ville ha hjälp från någon som kunde göra bokslut och deklarationer. Han tackade ja till uppdraget och tanken var att han skulle ta fram bokslut, deklarationer och stämmoprotokoll. Protokollen och de andra handlingarna fyllde han i, i enlighet med de instruktioner som han fick från Erik Pettersson. Han känner igen namnet Hans Clementz, eftersom det är ett ovanligt namn. Även Inger Karlssons namn känner han igen, eftersom det är han som har gjort ändringsanmälan av den 9 maj 2018. Han hann dock inte göra klart alla handlingar i tid, eftersom han fick dem för sent och det finns en tidsgräns för registreringar vid Bolagsverket. Vidare var det enda han fick ett gammalt bokslut. När han fick handlingarna uppmärksammande han att detta dock redan var för sent.

Han var anmäld som bolagets kontaktperson vid bolagsverket. Bolagsverket skickade frågor avseende ändringsanmälningarna, som han vidareförmedlat till Erik Pettersson. Föreläggandet var emellertid ställt till honom och han sade till Erik Pettersson att denne måste fota körkortet på de personer som ska registreras, för att visa vilka de är. Att den styrelseändringsanmälan som han lämnade in med Anders Blad och Andreas Johansson aldrig blev registrerad visste han inte. När han frågade Erik Pettersson avseende de förlägganden han lämnat från Bolagsverket svarade denne svamligt och gav inte något förtroendeingivande intryck. Därefter ändrades styrelsen igen och då började han ana oråd och ville inte längre vara med och hjälpa till, eftersom det inte verkade som en seriöst bedriven verksamhet.

Avseende arbetet med Indust AB har han endast haft kontakt med Erik Pettersson och ingen annan under hela den här tiden.

Daniel Ay, ägare av Hedens Guld, har uppgett bland annat följande.

Verksamheten i Hedens Guld består av att köpa och sälja smycket och guld. Man kan ringa in till dem samma dag och komma överens om ett pris och på så vis låsa priset under dagen. Kommer en överföring sedan inte in gäller priset inte längre. Den som får hämta ut guldets är antingen den som beställt det, eller om beställaren är en annan får andra personer hämta ut det mot uppvisande av fullmakt. Den som har lämnat fullmakt måste således ha godkänt att en viss person får hämta ut dennes varor.

Erik Pettersson har varit i butiken många gånger, men han minns inte så mycket av de aktuella affärerna. Hans Clementz har säkert lämnat Erik Pettersson godkännande att hämta ut guldets för Indust AB:s räkning. Men Hedens Guld har inte någon dokumentation om vem som faktiskt har hämtat ut guldets. På de fakturor som de har finns Hans Clementz namn angivet, men denne kan som sagt ha lämnat Erik Pettersson att hämta det i hans ställe. Hedens Guld har ingen kundkännedom sparad avseende Clementz. Att det står Rune Clementz på fakturorna beror på att han inte visste att denne hette Hans i förnamn. Det är ingen annan än någon av dem som hämtat det aktuella guldets för Indust AB:s räkning i alla fall. Han tror han har träffat Hans Clementz mellan en och möjligen tre gånger. Men eftersom denne lämnat fullmakt till Erik Pettersson att hämta guld är det Erik Pettersson som har fått sköta beställningar och också hämta ut guldets.

Erik Pettersson räknades som en av deras storkunder och denne handlade mest med guldtackor och klockor. Även kanske något smycke. Hans Clementz är en kund som låg på en medelnivå.

Christian Andersson har uppgett bland annat följande.

Omkring år 2010 blev Erik Pettersson tillsammans med hans dotter och det var i samband med detta som han träffade Erik Pettersson för första gången. Han fick veta att Erik Pettersson köpte och sålde lastbilar. Om denne hade någon särskild arbetsplats vet han inte, bara att denne åkte runt och tittade på maskiner, men han uppfattade det

som att Erik Pettersson drev en egen firma. Att Erik Pettersson hade avtjänat straff för bedrägeri kände han inte till utan trodde det hade rört sig om ett rattfylleri.

Under 2010 var även affären med lastbilen. Han fick veta att lastbilen var till salu genom Erik Pettersson, som gav honom i uppdrag att hämta den samt instruerade honom vad han skulle säga. Han var själv inte intresserad av en lastbil vid tillfället. Under den tiden hade han och Erik Pettersson en diskussion om att arbeta tillsammans. Det var förmodligen därför han fick uppdraget att prata med Erik Karlsson, som han vid den tidpunkten inte hade träffat tidigare. När han kom till platsen stod lastbilen där med en lång trailer, som han inte hade behörighet att köra. Trailern kopplades därför av. Sedan körde han ner lastbilen, som en väntjänst till Erik Pettersson, och var sedan med när Erik Pettersson sålde vidare lastbilen. Om Anders Ahlkvist var med då såg han inte. För honom fanns det ingen vinning i affären. Det stämmer att han var i kontakt med Erik Karlsson efter affären, som ville få betalt för lastbilen. Erik Pettersson hade dock gett honom i uppdrag att förhålla betalningen till Erik Karlsson för att vinna mer tid och efter ett tag sluta han att svara när Erik Karlsson ringde. Vid vidareförsäljningen diskuterade de inte betalningen till Erik Karlsson. Men nu när han förstått att Erik Karlsson inte fick betalt tycker han det är bedrövligt.

Han känner inte någon Johan Nilsson eller någon vid namn Filmberg.

Han och Erik Pettersson startade därefter ett bolag tillsammans, EA Bygg och Maskinentreprenad, eftersom Erik Pettersson ville det. Denne hade en lastbil som de skulle transportera diverse saker på. Erik Pettersson frågade då om han kunde stå på bolaget, eftersom denne hade så fullt upp med annat. Det blev emellertid inte så mycket med den verksamheten. Lastbilen körde han vid något tillfälle och det var bolagets enda tillgång. Att det utställdes en faktura till Alltjänst AB under år 2013 kan stämma. Han dömdes sedan för bokföringsbrott, eftersom bolaget saknade bokföring. Det var tänkt att Erik Pettersson skulle sköta alla papper och sådant, därför kändes det inte bra när han dömdes för brott.

Under år 2015 kom sedan Erik Pettersson och frågade om han fick låna hans konto för diverse insättningar och uttag. Dessa skulle avse handel med maskiner i Tyskland och

Danmark, där Erik Pettersson behövde ha med sig kontanter. Dessa skulle sedan växlas till det aktuella landets valuta. Erik Pettersson förklarade även att denne använt sina egna konton så pass mycket att han passerat en uttagsgräns, varpå banken hade satt stopp för ytterligare uttag. Vad en uttagsgräns är vet han inte.

När han var inne på Swedbank för att hämta checkarna ställde banktjänstemannen en mängd frågor. Han ringde då upp Erik Pettersson och frågade om varifrån pengarna kom, eftersom han inte ville hamna i någon skit. Banktjänstemannen hörde samtalet och lämnade sedan ut pengarna. Han vet inte mer än att pengarna skulle användas för maskininköp eller inköp av maskindelar.

Han löste sedan ut postväxlarna vid ett växlingskontor, säkert Valutahuset, genom att lämna dem över disk och sedan få kontanter i utbyte. Det är han som har undertecknat dem. Därefter träffade han Erik Pettersson och överlämnade kontanterna. Någon gång var de även på ett växlingskontor i Trollhättan. Vad betalningarna till Svea Ekonomi avser har han ingen aning om.

Om det var så att han inte hade möjlighet att hämta ut pengarna så gav han sitt kort och koden till detta till Erik Pettersson, så att denne fick hämta ut pengarna själv.

Han var på plats på Hedens Guld vid ett tillfälle, men minns inte vad Erik Pettersson köpte då. Det han minns är att han drog sitt kort.

Under åren 2015-2017 låg hans inkomst på mellan 300 000 - 400 000 kronor. Pengarna som kom från Erik Pettersson sticker därför verkligen ut på hans konton, eftersom han har en månadsinkomst om mellan 20 000 -25 000 kronor i vanliga fall.

Han har inte lånat 450 000 kronor av Erik Pettersson. När de pengarna kom in på hans konto ringde Erik Pettersson innan och sade till honom vad han skulle göra med pengarna. Det gick bara att ta ut mellan 15 000 – 20 000 kronor på en bankomat per vecka, så Erik Pettersson brukade bara sätta in så mycket som kunde tas ut. För besväret kunde han få någon tusenlapp ibland. Varför pengarna slutade komma in på hans konton

under åren 2016 – 2017 vet han inte, eftersom Erik Pettersson inte talade så mycket om sina affärer.

Anders Ahlkvist har uppgett bland annat följande.

Det var länge sedan men han minns att han hade kontakter med Christian Andersson som hade en lastbil att sälja och att han sedan sålde denna vidare till Allan på Scanvo. Att han köpte den för 175 000 kronor kan stämma, vilket var ett billigt pris. När han sedan sålde den vidare sålde han den för betydligt mer. Affären gjordes upp i Varberg. Det tidigare ägaren var en man i Mellerud. Han hade kontakt med den tidigare ägaren i och med att han sålde lastbilen vidare till Scanvo, för att kontrollera om Christian Andersson fick sälja denna. Han hade även kontakt med den tidigare ägaren i samband med köp av en trailer. Vad denne hette minns han emellertid inte.

Vad han minns idag så hade inte Christian Andersson några skulder till honom, men det är möjligt att han hade det. Han har för sig att Allan betalade för lastbilen genom överföringar till två konton. Till vilka konton pengarna gick vet han inte, men det var inte till något konto som tillhörde Christian Andersson i alla fall.

Eftersom han sålde lastbilen vidare på en gång blev han aldrig registrerad som ägare för denna. Mannen i Dalsland var registrerad som ägare vid köpet.

Erik Pettersson är inte någon han känner till. Han känner inte heller till någon som heter Johan Nilsson eller Johan Jojje Filmberg.

Ingemar Karlsson har uppgett bland annat följande.

Han är son till Erik Karlsson och har, efter att han slutade naturbruksgymnasiet, arbetat i sin fars båda bolag som maskinförare under åren 1998 – 2018.

Så fort Erik Pettersson kom in i bilen började allt gå trögare tills det till sist inte gick längre. Hans far beklagade sig inledningsvis för att det hade dragits dubbel mervärdesskatt, vilket han inte förstod. Sedan kändes det som att skulden bara växte och växte. Han fick veta att det skulle ha gjorts något fel vid Skatteverket och att Erik Pettersson, som var någon form av kontaktperson, skulle hjälpa till med det. Därför försökte de alla arbeta för att Erik Karlsson skulle kunna göra rätt för sig. Under 2018 var hans far mycket stressad över skulden och verkade inte tänka klart. När han tog upp skulden med fadern och ifrågasatte dess riktighet, blev denne mycket upprörd och en konflikt mellan dem uppstod.

I det första skedet skulle han föra över pengar åt sin far. Det tyckte han inte var så konstigt, för han brukade göra det hans far bad honom om utan några större frågor. De pengar som kom in på hans konto var pengar som han och hans far hade arbetat ihop tillsammans i Norge. Mot slutet tog även fadern lån av Rubens Maskin AB, mot att de lämnade säkerheter för lånen. De sålde även deras lastmaskin och röjmaskin, vilka var stommen i deras verksamhet, till Hyltans Maskin AB, i syfte att ordna fram mer pengar. Därutöver tog han egna lån, dels lån på huset via Swedbank som kan röra sig om ca 350 000 – 360 000 kronor, dels lån hos Santander Bank i två omgångar, ett om 60 000 kronor och ett om 185 000 kronor.

Idag minns han inte de första överföringarna, men det han minns är att varenda krona de tjänade in under år 2015 gick till Erik Pettersson. Samma sak var det åren 2016-2017. När hans fars båda bolag gick i konkurs fortsatte denne att bedriva verksamhet i enskild firma. De pengar som kom från Indust AB, som har angetts vara lön till honom, var inte lön utan var även de pengar som han visste att hans far arbetat ihop i Norge.

Av någon anledning skulle vissa av pengarna betalas kontant till Skatteverket via Erik Pettersson. Därför åkte han med sin far vid ett tillfälle till ett växlingskontor i Linköping. Detta tyckte han verkade märkligt, men kände inte att han hade någonstans att vända sig för att fråga. Vidare kände han en skam över situationen, vilket även försatte honom i tvivel. När det sedan skulle göras ytterligare kontanta uttag fick hans far låna hans kort och legitimation för att kunna göra dessa.

När hans fars enskilda firma gick i konkurs blev han tillfrågad av sin far att gå med i Indust AB, eftersom det behövdes en styrelseledamot och en suppleant. Detta sade han dock bestämt nej till. Han har aldrig protokollfört någon bolagsstämma i Indust AB eller haft något med det företaget att göra och han känner inte heller till något med ett adressbyte i företaget. Någon generalfullmakt att företräda Indust AB har han aldrig fått från Hans Clementz. Hans Clementz har han för övrigt aldrig tidigare träffat. Denne träffade han första gången i tingsrätten. Inte heller ansökan om eget utträde ur Indust AB:s styrelse har han fyllt i, men det är riktigt att han har undertecknat den.

Han träffade Erik Pettersson i samband med uttagen vid växlingskontoret under slutet av år 2018. Dessförinnan kan han ha överlämnat pengar vid något tillfälle i hans fars ställe samt hälsat på honom vid något tillfälle.

DEL 1

BROTTSMISSTANKARNA MOT BRÖDERNA KARLSSON AVSEENDE GROVT BOKFÖRINGSBROTT

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Arbetstjänst AB – åtalpunkt 1, bilaga 1

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat mycket omfattande skriftlig bevisning, vilken närmare anges under åtalpunkt 1 i bilaga 1.

Vidare har åklagaren även åberopat omfattande muntlig bevisning, vilken redogörs för ovan. Under denna åtalpunkt samt under åtalpunkten 2 nedan har tingsrätten tagit del av förhör med Erik Karlsson, Paula Save, Anneli Broman, Ulf Åsberg, Helena Ljung och Magnus Körling.

Skuld

Som ovan angetts under avsnittet ”rättslig reglering” följer enligt BFL att den som bedriver näringsverksamhet i bl.a. aktiebolag är bokföringsskyldig för denna (se 2 kap. 1 § BFL). Ett aktiebolag företräds i första hand av styrelsen, som tecknar dess firma (se 8 kap. 35 § aktiebolagslagen (2005:551) (ABL). Om styrelsen endast består av en person är denne ensam bolagets legala företrädare och således behörig att företräda bolaget.

Erik Karlsson har under angiven brottstid och fram till dess att Arbetstjänst AB försattes i likvidation den 20 april 2016, varit ensam styrelseledamot och företrädare för Arbetstjänst AB.

Åklagaren har gjort gällande att Erik Karlsson har åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt BFL under angiven brottstid genom att *underlåta att löpande bokföra förkommande affärshändelser* (specificerat var för sig för respektive räkenskapsår under perioden 2014-07-01 – 2016-04-20) samt *bevara räkenskapsmaterial*.

Helena Ljung och Magnus Körling har uppgett att de inte utfört något redovisnings- eller revisionsarbete för Arbetstjänst AB efter november 2014, eftersom Erik Karlsson ville att deras uppdrag skulle skötas av någon annan. Helena Ljung har sammanställt de underlag hon hade tillgång till fram till och med november 2014. Dessa uppgifter har Erik Karlsson vidgått och själv uppgett att han inte hade någon bokföring i bolaget efter att Helena Ljung slutade. Erik Karlsson har förklarat att han försökte hitta en annan bokförare att ersätta Helena Ljung med, men att han inte hann det innan bolaget gick i konkurs.

Tingsrätten bedömer det genom utredningen i denna del styrkt att någon bokföring inte har upprättats alls under räkenskapsåren 2014-07-01 – 2015-06-30 och 2015-07-01 – 2016-04-20. En total avsaknad av bokföring medför alltid att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak inte kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

När det gäller frågan om Erik Karlsson även underlåtit att bevara räkenskapsmaterial under angiven brottstid gör tingsrätten följande överväganden.

Av uppgifter lämnade från konkursförvaltaren framgår att någon bokföring för tiden efter utgången av räkenskapsåret 2013-07-01 – 2014-06-30 inte har kunnat omhändertas. Erik Karlsson har invänt att räkenskapsmaterialet stulits. Polisanmälan avseende räkenskapsmaterialet har gjorts den 3 mars 2016. Erik Karlsson har i sitt förhör uppgett att polisanmälan avsåg pärmar som han skulle ha med sig till Magnus Körling. Han ville ha ett möte med Magnus Körling trots att han visste att denne hade avslutat sitt uppdrag för Arbetstjänst AB. Tingsrätten bedömer i denna del att Erik Karlssons uppgifter inte är motbevisade och därför ska läggas till grund för bedömningen. Det är därigenom inte bevisat att Erik Karlsson uppsåtligen underlåtit att bevara räkenskapsmaterial. Tingsrätten anser inte heller att det kan anses vara oaktsamt att under en kortare tid förvara räkenskapsmaterial i en bil inför ett planerat möte. Åtalet är således inte styrkt i denna del.

Sammantaget bedömer tingsrätten det således styrkt att Erik Karlsson åsidosatt sin bokföringsskyldighet enligt BFL genom att ha underlåtit att bokföra förekommande affärshändelser under i åtalet angiven brottstid och att detta har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak har kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Åsidosättande av bokföringsskyldighet under flera års tid ska bedömas som ett brott för varje räkenskapsår (se rättsfallet NJA 1999 s. 647). Det rör sig därför om två fall av bokföringsbrott.

Erik Karlsson har invänt att han inte ska dömas till ansvar för brott, eftersom han inte agerat uppsåtligen eller av oaktsamhet. Tingsrätten beaktar i sammanhanget att Erik Karlsson under ett mycket stort antal år har drivit verksamhet i aktiebolag och måste vara väl förtrogen med det ansvar som åvilar honom. Av uppgifter från Magnus Körling har även framkommit att denne vid upprepade tillfällen påtalat bokföringsskyldigheten för Erik Karlsson. Erik Karlsson har vidare bl.a. själv uppgett att han letade efter annan person som kunde göra bokföringen åt honom och att han var medveten om att det hela tiden kom in pengar på bolagets konto. Under sådana förhållanden bedömer tingsrätten

att Erik Karlsson i vart fall har varit medveten om risken för att han åsidosatte sin bokföringsskyldighet enligt BFL och att han, genom att inte säkerställa att bokföringen upprättades av annan, har förhållit sig likgiltig inför följden att bokföringsskyldigheten åsidosattes. Hans åsidosättande av bokföringsskyldigheten har således i vart fall skett med ett s.k. likgiltighetsuppsåt.

Rubricering

Samtliga omständigheter kring brottet beaktas vid bedömning av svårhetsgraden, t.ex. verksamhetens omsättning, bolagets ekonomiska ställning, om förseningen utgör en engångsföreteelse eller upprepning av en tidigare försening, om brottet har begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet och vad orsaken till oaktsamheten i så fall varit. Vissa omständigheter är typiskt sett sådana att de särskilt bör beaktas vid bedömningen av bokföringsbrottets svårighetsgrad, bland annat om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska handlingar eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt.

Åklagaren har gjort gällande att brotten ska bedömas som grova då de rör *betydande belopp* samt skett *systematiskt* under en längre tid.

Som ovan angetts under avsnittet ”rättslig reglering” menas med begreppet systematiskt åsidosättanden som skett under en följd av år. Enligt tingsrättens bedömning bör frågan om åsidosättandet bedömas genom en helhetsbedömning även med beaktande av de åsidosättanden som skett avseende bokföringsskyldigheten i Alltjänst AB och Erik Karlssons enskilda firma.

Beträffande räkenskapsåret 2014-07-01 – 2015-06-30 bedömer tingsrätten att förhållandena inte är sådana att åsidosättandet vid den tidpunkten hade skett under en följd av år. Dock bedöms det vid tidpunkten för räkenskapsåret 2015-07-01 – 2016-04-20, sett i ljuset av de åsidosättanden av bokföringsskyldigheten som även skett i Alltjänst AB – se nedan – ha pågått så omfattande åsidosättande under i vart fall tre års tid, att åsidosättandet ska anses ha skett systematiskt.

När det gäller frågan om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp är utgångspunkten bristernas relation till rörelsen. För räkenskapsåret 2014-07-01 – 2015-06-30 visar utredningen att underlåtenheten består i att bokföra såväl inbetalningar om ca 584 000, som utbetalningar om ca 584 000 kronor. Beloppen har inte ifrågasatts av Erik Karlsson. Tingsrätten bedömer att åsidosättandet, som totalt uppgår till närmare 1,2 Mkr, bör anses utgöra mycket betydande belopp. Gärningen avseende räkenskapsåret 2014-07-01 – 2015-06-30 ska således bedömas som grovt bokföringsbrott.

Utredningen visar vidare att åsidosättandet av bokföringsskyldigheten som avser räkenskapsåret 2015-07-01 – 2016-04-20 omfattar inbetalningar om 4 741 556 kronor och utbetalningar om 4 741 172 kronor. Inte heller dessa belopp har ifrågasatts av Erik Karlsson. I denna del är det tveklöst så att såväl inbetalningarna som utbetalningarna avsett mycket betydande belopp. Även gärningen under räkenskapsåret 2015-07-01 – 2016-04-20 ska således bedömas som grovt bokföringsbrott.

Alltjänst AB – åtalspunkt 2, bilaga 1

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat mycket omfattande skriftlig bevisning, vilken närmare anges under åtalspunkt 2 i bilaga 1.

Vidare har åklagaren även åberopat omfattande muntlig bevisning, vilken redogjorts för ovan. Under denna åtalspunkt samt under åtalspunkten 1 ovan har tingsrätten tagit del av förhör med Erik Karlsson, Paula Save, Anneli Broman, Ulf Åsberg, Helena Ljung och Magnus Körling.

Skuld

Erik Karlsson har under angiven brottstid och fram till dess att Alltjänst AB försattes i likvidation den 20 april 2016, varit ensam styrelseledamot och företrädare för Alltjänst AB.

Åklagaren har gjort gällande att Erik Karlsson åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt BFL under angiven brottstid genom att *bokföra osanna handlingar, underlåta att löpande bokföra förkommande affärshändelser samt bevara räkenskapsmaterial.*

Erik Karlsson har hörts om ett mycket stort antal fakturor, som av åklagaren påståtts vara falska handlingar. Listan på fakturor har tagits fram av åklagaren utifrån de uppgifter Erik Karlsson lämnat i polisförhör, där han uppgett att de aktuella fakturorna varit falska. Vid huvudförhandlingen har han haft mycket svårt att minnas de enskilda fakturorna, då det, som ovan angetts, är ett mycket stort antal och då de är utställda under en mycket lång tid. Erik Karlsson har emellertid förklarat att för det fall man kan se att pengarna i slutändan hamnat hos Erik Pettersson, så har handlingarna varit falska. Han har även förklarat att det saknas anledning att ifrågasätta riktigheten av de uppgifter som han lämnat i polisförhör avseende vilka fakturor som är osanna. Av utredningen har framkommit att Alltjänst AB tömts på i stort sett samtliga dess tillgångar och att medlen i slutändan har hamnat hos Erik Pettersson. Vid en sammantagen bedömning är det enligt tingsrättens mening, genom de ovan angivna omständigheterna, styrkt att Erik Karlsson bokfört osanna fakturor under räkenskapsåren 2013-07-01 – 2014-06-30 och 2014-07-01 – 2015-06-30 uppgående till de belopp som åklagaren påstått.

För räkenskapsåret 2013-07-01 – 2014-06-30 har grund- och huvudbok samt resultat- och balansräkning påträffats, men inte några underlag till de bokförda verifikaten. Det har endast bokförts fem verifikationer och utredningen visar att tillgångar till ett mycket betydande belopp inte bokförts. Vidare har det för räkenskapsåren 2014-07-01 – 2015-06-30 och 2015-07-01 – 2016-04-20 inte påträffats någon bokföring alls, vare sig verifikationer, grund- och/eller huvudbok.

Som ovan angetts under åtalpunkten 1 har Erik Karlsson förklarat att bokföringen stulits. Bokföringen för Alltjänst AB omfattas av samma utredning i denna del som bokföringen i Arbetstjänst AB. På samma skäl som anförts under åtalpunkten 1 bedömer tingsrätten att det inte är styrkt att Erik Karlsson uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåtit att bevara räkenskapsmaterial.

Även beträffande Alltjänst AB har Helena Ljung och Magnus Körling uppgett att de inte utfört något redovisnings- eller revisionsarbete efter november 2014, eftersom Erik Karlsson ville att deras uppdrag skulle skötas av någon annan. Helena Ljung har sammanställt de underlag hon hade tillgång till fram till och med november 2014. Dessa uppgifter har Erik Karlsson vidgått och själv uppgett att han inte hade någon bokföring i bolaget efter att Helena Ljung slutade. Erik Karlsson har förklarat att han försökte hitta en annan bokförare att ersätta Helena Ljung med, men att han inte hann det innan bolaget gick i konkurs. Ekorevisorn Lars Norin har sammanställt de belopp som åsidosättandet har avsett för respektive räkenskapsår, med ledning från kontoutdrag och andra handlingar som har kunnat återfinnas. De motsvarar de belopp som åklagaren upptagit under respektive räkenskapsår. Erik Karlsson har inte ifrågasatt de angivna beloppen. Dessa läggs därför till grund för tingsrättens fortsatta bedömning.

Tingsrätten bedömer det genom ovan angivna utredning styrkt att någon bokföring inte har upprättats alls under räkenskapsåren 2014-07-01 – 2015-06-30 och 2015-07-01 – 2016-04-20. Som angetts ovan medför en total avsaknad av bokföring alltid att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak inte kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Såsom ovan angetts ska åsidosättande av bokföringsskyldighet under flera års tid bedömas som ett brott för varje räkenskapsår. Den nu aktuella brottstiden, från den 1 juli 2013 till den 20 april 2016, avser således tre brott.

När det gäller frågan om Erik Karlsson ska anses ha agerat med uppsåt eller av oaktsamhet gör tingsrätten samma överväganden beträffande det åsidosättande av bokföringsskyldigheten enligt BFL som gjorts beträffande Alltjänst AB som den som ovan redovisats beträffande Arbetsjänst AB. Erik Karlsson bedöms således i vart fall ha agerat med s.k. likgiltighetsuppsåt.

Rubricering

Åklagaren har gjort gällande att brotten ska bedömas som grova då de rört *betydande belopp* samt skett *systematiskt* under en längre tid.

När det gäller frågan om åsidosättandet skett systematiskt gör tingsrätten samma överväganden som i åtalspunkten 1 och bedömer att detta först kan komma ifråga för brott under räkenskapsåret 2015-07-01 – 2016 04-20.

Vidare anser tingsrätten att åsidosättandet tveklöst har avsett mycket betydande belopp under räkenskapsåren 2013-07-01 – 2014-06-30 och 2014-07-01 – 2015-06-30. Däremot bedöms det belopp som åsidosättandet avser under räkenskapsåret 2015-07-01 – 2016-04-20 inte vara så högt att det, sett till rörelsens normala omsättning, är mycket betydande.

Vid en sammantagen bedömning där hänsyn tagits även till övriga omständigheter vid brotten bedömer tingsrätten att alla tre brotten ska bedömas som grova bokföringsbrott.

Erik Karlsson – åtalspunkt 4, bilaga 1

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat mycket omfattande skriftlig bevisning, vilken närmare anges under åtalspunkt 4 i bilaga 1.

Vidare har åklagaren även åberopat muntlig bevisning, vilken redogörs för ovan. Under denna åtalspunkt har tingsrätten tagit del av förhör med Erik Karlsson, Kjerstin Andersson, Ruben Hammarström och Branka Stojkovic.

Skuld

Efter att Alltjänst AB och Arbetstjänst AB försatts i likvidation och sedermera konkurs har Erik Karlsson fortsatt bedriva sin verksamhet genom sin enskilda firma fram till dess han den 14 maj 2018 försattes i konkurs. För näringsverksamhet som bedrivs i enskild firma följer bokföringsskyldighet (se 2 kap. 6 § BFL).

Även i denna del har Erik Karlsson hörts om ett mycket stort antal fakturor, som av åklagaren påståtts vara falska handlingar. Listan på fakturor har tagits fram av åklagaren utifrån de uppgifter Erik Karlsson lämnat i polisförhör, där han uppgett att de aktuella fakturorna varit falska. Vid huvudförhandlingen har han haft mycket svårt att minnas de enskilda fakturorna, då det, som ovan angetts, är ett mycket stort antal och då de är utställda under en mycket lång tid. Erik Karlsson har emellertid förklarat att för det fall man kan se att pengarna i slutändan hamnat hos Erik Pettersson, så har handlingarna varit falska. Han har även förklarat att det saknas anledning att ifrågasätta riktigheten av de uppgifter som han lämnat i polisförhör avseende vilka fakturor som är osanna.

Av utredningen har framkommit att Erik Karlssons två konton, som knutits till hans enskilda firma, tömts på i stort sett samtliga dess tillgångar och att medlen i slutändan har hamnat hos Erik Pettersson. Vid en sammantagen bedömning är det enligt tingsrättens mening, genom de ovan angivna omständigheterna, styrkt att Erik Karlsson bokfört osanna fakturor under räkenskapsåren 2016 och 2017 uppgående till de belopp som åklagaren påstått. Åtalet är därför styrkt i denna del.

När det gäller räkenskapsåret 2018 har Kjerstin Andersson uppgett att hon inte gjort någon bokföring alls. Någon sådan har inte heller kunnat påträffas under utredningen. Som angetts ovan medför en total avsaknad av bokföring alltid att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak inte kunnat bedömas med ledning av bokföringen. Åtalet är därför styrkt i denna del.

När det gäller frågan om vilket räkenskapsmaterial som bevarats har utredningen visat att någon bokföring inte alls har överlämnats till konkursförvaltaren. Kjerstin Andersson har inte heller haft något bokföringsmaterial hos sig, men kunnat lämna över SIE-filer för räkenskapsåren 2016 och 2017. Vid husrannsakan hos Erik Karlsson har verifikationer för perioderna 2016-05-01 – 2016-12-31 och 2017-01-01 – 2017-12-31 påträffats. För år 2018 saknas således bokföringsmaterial helt. Skyldigheten att bevara bokföringsmaterial omfattar såväl samtliga verifikationer som bokföringsposter (se 4 kap. 1 § BFL). Det står således klart att Erik Karlsson genom sitt agerande även har åsidosatt bokföringsskyldigheten genom att underlåta bevara räkenskapsmaterial för räkenskapsåret 2018. Åtalet är således styrkt i denna del.

Såsom ovan angetts ska åsidosättande av bokföringsskyldighet under flera års tid bedömas som ett brott för varje räkenskapsår. Den nu aktuella brottstiden, från den 1 januari 2016 – 14 maj 2018, avser således tre brott.

Rubricering

Åsidosättandena av bokföringsplikten har avsett 1,3 Mkr för räkenskapsåret 2016, 2,9 Mkr för räkenskapsåret 2017 och 775 000 kr för räkenskapsåret 2018 fram till konkursen den 14 maj 2018. Beloppen har räknats fram genom en granskning av de två konton som Erik Karlsson har använt i sin enskilda näringsverksamhet samt med beaktande av det bokföringsmaterial man har påträffat. Beloppen har inte ifrågasatts av Erik Karlsson. Tingsrätten kan konstatera att samtliga dessa belopp är mycket betydande. Såsom ovan angetts bedömer tingsrätten att Erik Karlssons åsidosättande av bokföringsskyldigheten bör ses i ett sammanhang beträffande samtliga hans näringsverksamheter vid bedömningen av om åsidosättandet skett systematiskt. Genom att Erik Karlsson har funnits ha åsidosatt sin bokföringsskyldighet från år 2013 och framåt står det därför klart att de nu aktuella åsidosättandena av bokföringsskyldigheten enligt BFL, avseende räkenskapsåren 2016-2018, har skett systematiskt.

Vid en sammantagen bedömning där hänsyn tagits även till övriga omständigheter vid brotten bedömer tingsrätten att alla tre brotten ska bedömas som grova bokföringsbrott.

Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson – åtalpunkt 3, bilaga 1

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat mycket omfattande skriftlig bevisning, vilken närmare anges under åtalpunkt 3 i bilaga 1.

Vidare har åklagaren även åberopat muntlig bevisning, vilken redogörs för ovan. Under denna åtalspunkt har tingsrätten tagit del av förhör med Håkan Karlsson, Sigvard Karlsson, Torbjörn Eriksson, Lars Bäckström och Per Larsson.

De objektiva förutsättningarna för brott

Som ovan angetts följer enligt BFL att den som bedriver näringsverksamhet är bokföringsskyldig för denna. Av 2 kap. 6 § BFL och 2 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229)(IL) anges särskilt att ägande och brukande av jordbruksfastighet omfattas av bokföringsskyldighet. Den fastighet, Bollungen 1:3 och sedermera även Bollungen 1:42, som Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har ägt och brukat är enligt vad som framkommit genom utredningen en sådan jordbruksfastighet som således omfattas av bokföringsskyldighet. Ansvar avfallar enligt 2 kap. 6 § BFL fysisk person som brukar fastigheten.

Ett företag får ha gemensam bokföring med någon annan bokföringsskyldig endast för gemensamt bedriven verksamhet och endast om det är förenligt med god redovisnings-sed (se 4 kap. 5 § BFL). I förarbetena till nämnda bestämmelse anges att begreppet gemensam verksamhet har en vidare innebörd och kan omfatta även annan gemensam verksamhet än sådan som bedrivs inom ramen för ett bolagsavtal, t.ex. om syskon har erhållit en jordbruksfastighet i arv och inte har ingått någon särskild överenskommelse om den fortsatta driften (se prop. 1998/99:130 s. 393). Av Bokföringsnämndens allmänna råd följer vidare att ett företag får ha gemensam bokföring med någon annan bokföringsskyldig enligt 4 kap. 5 § BFL om den gemensamma bokföringen är ordnad på ett sådant sätt att det utan svårighet går att bedöma ställningen i varje enskilt företag. När det gäller ansvarsfördelningen ansvarar då var och en för att bokföringsskyldigheten enlighet med BFL fullgörs (se BFNAR 2013:2 punkterna 2.23-24 och Bokförings-nämndens vägledning bokföring, vägledning till BFNAR 2013:2, uppdaterad 2017-12-08). Som exempel på när det kan finnas utrymme för gemensam bokföring nämns särskilt när två personer äger en fastighet gemensamt.

Av utredningen i målet, vilket även är ostridiga omständigheter i denna del, har såväl Håkan Karlsson som Sigvard Karlsson ägt och brukat aktuell fastighet varför det är

klarat att de båda omfattas av bokföringsskyldighet för fastighetens verksamhet. De har genom åren bokfört jordbruksfastighetens verksamhet gemensamt, vilket det mot bakgrund av vad som redovisats ovan har funnits förutsättningar för att göra. De har då, genom den gemensamma bokföringen, var och en, ett ansvar för att bokföringsskyldigheten fullgörs enligt BFL. Som ovan angetts avser bokföringsskyldigheten bl.a. en skyldighet att bevara verifikationer och löpande bokföra alla affärshändelser (se 4 kap. 1 § BFL) på ett sådant sätt att bokföringen gör det möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna och överblicka verksamhetens förlopp, ställning och resultat (se 5 kap. 1 § BFL).

Åklagaren har angett brottstiden under åtalet mot Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson från den 1 januari 2015 till den 2 juli 2018. Eftersom åsidosättande av bokföringsskyldighet under flera års tid ska bedömas som ett brott för varje räkenskapsår (se rättsfallet NJA 1999 s. 647) fortsätter tingsrätten nu med att pröva åtalet för varje angivet räkenskapsår för sig.

Åklagaren har gjort gällande att Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson har åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt BFL under angiven brottstid genom att *underlåta att löpande bokföra förkommande affärshändelser* (specificerat var för sig för respektive räkenskapsår under perioden 2015-2018) samt *bevara räkenskapsmaterial*.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att det genom Ekorevisorn Lars Norins promemoria framgår att en inte obetydlig mängd räkenskapsmaterial avseende de i åtalet aktuella räkenskapsåren har tagits i beslag från konkursförvaltaren. Under sådana förhållanden och då Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson inte bedöms ha bedrivit någon näringsverksamhet under räkenskapsåret 2018, se nedan, bedömer tingsrätten det inte utrett att Sigvard och Håkan Karlsson skulle ha underlåtit att bevara räkenskapsmaterial under den i åtalet angivna brottstiden. Åtalet är således inte styrkt i denna del.

Tingsrätten går härfter vidare till att pröva om Håkan och Sigvard Karlsson underlåtit att löpande bokföra affärshändelser på sätt som åklagaren påstått.

Räkenskapsåret 2015

Av utredningen har framkommit att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson genom avtal med Länsstyrelsen i Västra Götalands län ingånget i början av januari år 2015 medgett att naturreservat fick bildas på del av fastigheten Bollungen 1:3 och att Naturvårdsverket godkänt överenskommelsen den 13 januari 2015. För detta erhöll Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson 2 962 500 kronor vardera. Såväl Håkan Karlsson som Sigvard Karlsson har uppgett att ersättningen från Naturvårdsverket inte har kommit att bokföras. Uppgifterna får stöd i den övriga utredningen, bl.a. av Torbjörn Erikssons uppgifter men även av de uppgifter som lämnats i de olika handlingarna från konkursförvaltaren. Det är således utrett att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson åsidosatt sin bokförings-skyldighet enligt bokföringslagen genom att underlåta att bokföra de aktuella affärs-händelserna. Mot bakgrund av att verksamhetens omsättning enligt utredningen vanligtvis uppgått till omkring 300 000 kronor per år medför en underlåtenhet att bokföra inbetalningar om närmare 6 000 000 kronor, trots att bokföring i övrigt i och för sig har gjorts, att rörelsens förlopp under räkenskapsåret 2015 inte i huvudsak har kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Räkenskapsåret 2016

Fastigheten Bollungen 1:3 överläts genom gåva från Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson till Erik Pettersson. Gåvan, som registrerades genomförd den 1 april 2017, skrevs in i fastighetsregistret den 4 maj 2017. Under räkenskapsåret 2016 var således Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson lagfarna ägare till fastigheten.

Utredningen har visat att det under räkenskapsåret har satts in 1 750 000 kronor inklusive mervärdesskatt, som avsett avverkning av skog på fastigheten Bollungen 1:3, på Sigvard Karlssons konto. Avtal om skogsavverkningen har träffats den 6 juli 2016 mellan Per Larsson för VIDA Skog å ena sidan och Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson å andra sidan. Såväl Håkan Karlsson som Sigvard Karlsson har uppgett att ersättningen från VIDA Skog inte har kommit att bokföras. Uppgifterna får stöd av den övriga utredningen, bl.a. av de uppgifter som lämnats i de olika handlingarna från konkursförvaltaren. Det är således utrett att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson

åsidossatt sin bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen genom att underlåta att bokföra de aktuella affärshändelserna.

Det är vidare genom utredningen styrkt att Arbetstjänst AB utställt tre fakturor till Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson; den 8 april 2016 om 77 437 kronor inklusive mervärdesskatt, den 7 april 2016 om 131 187 kronor inklusive mervärdesskatt och den 21 mars 2016 om 231 343 kronor inklusive mervärdesskatt. Av uppgifter i denna del från Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson, vilka tingsrätten inte har funnit skäl att ifrågasätta, har framgått att fakturorna avser arbeten som utförts av Arbetstjänst AB under flera års tid. Varken Håkan Karlsson eller Sigvard Karlsson har kunnat förklara hur det kommer sig att de aktuella fakturorna, som totalt uppgår till ett belopp om 439 967 kronor inklusive mervärdesskatt, inte har bokförts. Av utredningen har emellertid genom såväl Håkan Karlssons som Sigvard Karlssons samt Torbjörn Erikssons uppgifter framgått att de stod utan anlita person under aktuell period som skötte deras bokföring. Genom Lars Bäckströms uppgifter har även framgått att han avsåg att bokföra affärshändelser för räkenskapsåret 2016, men att han inte hann det innan konkursförvaltaren begärde in alla verksamhetens handlingar. Det är mot denna bakgrund utrett att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson inte bokfört affärshändelserna med Arbetstjänst AB.

Av samma skäl som angetts för räkenskapsåret 2015 bedömer tingsrätten att underlåtenheten att bokföra affärshändelserna med VIDA Skog och med Arbetstjänst AB medför att rörelsens förlopp under räkenskapsåret 2016 inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Räkenskapsåret 2017

Utredningen har vidare visat att slutredovisningen av avtalet mellan Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson å ena sidan och VIDA Skog å andra sidan gjordes genom en utbetalning till Sigvard Karlssons konto om drygt 120 000 kronor i juni 2017. Såväl Håkan Karlsson som Sigvard Karlsson har uppgett att även denna ersättning från VIDA Skog inte har kommit att bokföras. Uppgifterna får stöd av den övriga utredningen, bl.a. av de uppgifter som lämnats i de olika handlingarna från konkursförvaltaren. Det är

sålades utrett att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson åsidosatt sin bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen genom att underlåta att bokföra den aktuella affärshändelsen. Underlåtenheten att bokföra aktuell affärshändelse medför, sett till att verksamhetens normala omsättning genom utredningen visat sig vara omkring 300 000 kronor, att rörelsens förlopp under räkenskapsåret 2017 inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Räkenskapsåret 2018 (t.o.m. den 14 maj)

Som ovan nämnts registrerades gåvan av fastigheten i fastighetsregistret den 4 maj 2017. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har därefter inte varit bokföringsskyldiga i egenskap av ägare till jordbruksfastigheten. Av utredningen framgår vidare att all skog redan var avverkad före ingången av år 2018. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har vidare uppgett att de under år 2017 sålt av den boskap de haft och att de endast levt på sina pensioner. Dessa uppgifter är inte motbevisade. Med hänsyn till det anförda har åklagaren inte utom rimligt tvivel bevisat att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson bedrivit bokföringspliktig verksamhet under räkenskapsår 2018. Åtalet ska därför ogillas i denna del.

De subjektiva förutsättningarna för brott

Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har båda beskrivit den starka psykiska stress och press de levt med under aktuell brottstid. De har förklarat att de gjort allt de kunnat för att hjälpa sin bror Erik Karlsson ut ur den akuta ekonomiska krissituation som denne hamnat i. Som ovan redogjorts för har det medfört att de under räkenskapsåren 2015-2017 inte fullgjort sin bokföringsskyldighet enligt BFL.

Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har under år 2016, i samband med att bokföringen och deklarationerna skulle göras för räkenskapsåret 2015, berättat såväl om gåvan av fastigheten Bollungen 1:3 som om intrångsersättningen från Naturvårdsverket för Torbjörn Eriksson. Denne har med anledning av uppgifterna gjort ett tillägg i deras deklarationer om att både fastigheten och intrångsersättningen skulle deklarerats av Erik

Pettersson. Vidare har Torbjörn Eriksson även tagit kontakt med Erik Pettersson avseende detta.

Under räkenskapsåren 2016 och 2017 har utredningen visat att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson redan undertecknat gåvobrev avseende fastigheten Bollungen 1:3 till Erik Pettersson i syfte att hjälpa Erik Karlsson med dennes avbetalning av skatteskulden. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har också berättat att de fått betryggande uppgifter från Erik Pettersson att denne skulle tillse att bokföringen hanterades samt att Skatteverket i Stockholm kunde se alla relevanta uppgifter så att de inte behövde oroa sig. Enligt tingsrättens mening har det i denna del inte visats annat än att anledningen till att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson agerade som de gjorde, och underlät att bokföra de i målet aktuella affärshändelserna, var att de varit vilseledda av Erik Pettersson. Det finns ingen annan rimlig förklaring till att de annars skulle ha gett bort sin släktgård samt all ersättning de fått ifrån VIDA Skog till Erik Pettersson. I det sammanhanget gör tingsrätten ingen annan bedömning beträffande de tre fakturor som utställts av Arbetstjänst AB, då de avsåg arbete på fastigheten och avsåg ersättning till ett bolag kontrollerat av Erik Karlsson, som de ville hjälpa.

Enligt tingsrättens mening har utredningen således inte visat att Håkan Karlsson eller Sigvard Karlsson under brottstiden *insåg* att det fanns en risk för att de inte fullgjorde sin bokföringsskyldighet. Det har inte heller framkommit någon omständighet som ger stöd för att vare sig Håkan Karlsson eller Sigvard Karlsson skulle ha varit *likgiltiga* inför följden att de brustit i sin bokföringsskyldighet, då inte annat framkommit än att de under hela sina liv varit mycket måna om att göra rätt för sig och följa lagar och regler. Under sådana förhållanden bedömer tingsrätten att de inte utfört gärningarna med någon form av uppsåt, inte ens med s.k. likgiltighetsuppsåt.

Enligt tingsrättens mening har emellertid såväl Håkan som Sigvard Karlsson haft skälig anledning att anta att de inte fullgjorde sin bokföringsskyldighet. De borde ha förstått det om det vidtagit erforderliga kontroller i fastighetsregistret etc. Under sådana förhållanden bedömer tingsrätten att de vidtagit de aktuella gärningarna av s.k. omedveten oaktsamhet, som är den lägre graden av oaktsamhet.

Rubricering

Som ovan angetts under avsnittet ”rättslig reglering” ska samtliga omständigheter kring brottet beaktas vid bedömning av svårhetsgraden, t.ex. verksamhetens omsättning, bolagets ekonomiska ställning, om förseningen utgör en engångsföreteelse eller upprepning av en tidigare försening, om brottet har begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet och vad orsaken till oaktsamheten i så fall varit.

Räkenskapsåret 2015

Beträffande räkenskapsåret 2015 har visserligen framkommit att underlåtenheten att bokföra de aktuella affärshändelserna avsett ett mycket betydande belopp, närmare 6 Mkr. Dock har det även framkommit att det finns en version av gåvobrevet för fastigheten som är daterad den 5 januari 2015. Såväl Håkan Karlsson som Sigvard Karlsson har vidare berättat om gåvan av fastigheten som om intrångsersättningen för Torbjörn Eriksson. Denne hjälpte dem sedan med deras redovisning och deras deklarationer, där såväl uppgiften om intrångsersättningen som gåvan upptogs under övriga upplysningar. Tingsrätten har, som ovan angivits bl.a. mot denna bakgrund ansett deras agerande ha varit av omedveten oaktsamhet. Det har vidare rört sig om en engångsförseelse i det här skedet. Som ovan angetts under avsnittet ”rättslig reglering” menas med begreppet systematiskt åsidosättanden som skett under en följd av år. Denna omständighet har inte styrkts. Istället har det inte framkommit annat än att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har haft hjälp med sin bokföring och sina deklarationer av Torbjörn Eriksson sedan ett mycket stort antal år tillbaka i tiden och det har inte framkommit några misstankar om åsidosättande av bokföringsskyldigheten under dessa år. Sett i ljuset av dessa omständigheter samt att det i kommentaren nämnts att det i praktiken endast är uppsåtliga brott som bedöms som grova ska, enligt tingsrättens mening gärningen, trots att den avsett ett mycket betydande belopp, bedömas som bokföringsbrott av den s.k. normalgraden.

Räkenskapsåret 2016

Av samma skäl som angetts för räkenskapsåret 2015 bedöms åsidosättandet av bokföringsskyldigheten under räkenskapsåret 2016 inte ha skett systematiskt. Även beträffande räkenskapsåret 2016 har dock underlåtenheten att bokföra de aktuella affärshändelserna medfört att mycket betydande belopp inte upptagits i bokföringen, närmare 2,2 Mkr. Vid en sammantagen bedömning av samtliga omständigheter vid gärningen bedömer tingsrätten emellertid att de subjektiva förutsättningarna för gärningen, att åsidosättandet helt kan förklaras genom vilseledandet och att Håkan Karlssons och Sigvard Karlssons agerande mot den bakgrunden har bedömts som omedvetet oaktsamt, ska ges företräde vid bedömningen av gärningens svårighetsgrad. Mot denna bakgrund bedömer tingsrätten att brottet ska bedömas som bokföringsbrott av den s.k. normalgraden.

Räkenskapsåret 2017

När det gäller räkenskapsåret 2017 så har visserligen åsidosättandet av bokföringsskyldigheten pågått under två års tid dessförinnan. Detta talar för att åsidosättandet skulle kunna anses som systematiskt. Dock noteras i sammanhanget att åsidosättandet under samtliga räkenskapsår 2015-2017 avsett enstaka affärshändelser. Vidare är det enligt tingsrättens mening utrett att åsidosättandet skett med anledning av det vilseledande som Erik Pettersson utsatt Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson för. Mot denna bakgrund bedömer tingsrätten att inte heller gärningen under räkenskapsåret 2017 har präglats av att ha utförts systematiskt. Underlåtenheten att bokföra affärshändelser under räkenskapsåret avser ett belopp om 120 000 kr. Sett i ljuset av verksamhetens normala omsättning är beloppet att anse som mycket betydande. Enligt tingsrättens mening är de omständigheter som görs gällande avseende brottets rubricering ovan avseende tidigare räkenskapsår även tillämpliga avseende räkenskapsåret 2017. Tingsrätten bedömer därför att brottet även under räkenskapsåret 2017 ska bedömas som ett bokföringsbrott av den s.k. normalgraden.

DEL 2

BROTTSMISSTANKARNA MOT

- **ERIK PETTERSSON AVSEENDE GROVT BEDRÄGERI, PENNINGHÄLERI, GROVT BROTT, GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT, GROVT BROKFÖRINGSBROTT OCH GROV OREDLIGHET MOT Borgenärer,**
- **HANS CLEMENTZ AVSEENDE GROVT BOKFÖRINGSBROTT OCH GROV OREDLIGHET MOT Borgenärer,**
- **CHRISTIAN ANDERSSON AVSEENDE GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT OCH GROVT BEDRÄGERI, SAMT**
- **INGEMAR KARLSSON AVSEENDE NÄRINGSPENNINGTVÄTT, GROVT BROTT**

Erik Pettersson – åtalspunkterna 1-3, bilaga 2-3

Utredningen i denna del

Åklagaren har för åtalspunkterna 1-3 åberopat mycket omfattande skriftlig bevisning, vilken närmare anges under åtalspunkt 3 i bilaga 3.

Vidare har åklagaren även åberopat mycket omfattande muntlig bevisning, vilken redogörs för ovan. Under denna åtalspunkt har tingsrätten tagit del av förhör med Erik Karlsson Håkan Karlsson, Sigvard Karlsson, Erik Pettersson, Hans Clementz, Henrik Rydin, Per Larsson, Henry Erixon, Egon Nordström, Ruben Hammarström, Daniel Ay och Sonia Karlsson.

Åtalspunkten 1

Detta är ett mycket ovanligt brottmål, där alla åtalspunkter på ett eller annat sätt har sitt ursprung i eller koppling till de gärningar som omfattas av denna åtalspunkt. Detta medför, vid bedömningen av åtalet i denna del, att det är omöjligt att bortse från händelser och gärningar som behandlas under andra åtalspunkter, liksom uppgifter som lämnats i förhör i anslutning till dessa.

I ett brottmål åvilar det åklagaren att styrka sitt gärningspåstående utom rimligt tvivel. Det innebär inte bara att åklagaren ska visa att gärningen gått till på det sätt åklagaren gjort gällande i gärningsbeskrivningen. Det ska dessutom vara praktiskt taget uteslutet att någon annan än den tilltalade begått den åtalade gärningen. Det räcker alltså inte att åklagarens gärningspåstående framstår som mer sannolikt än vad den tilltalade invänt eller vad som i övrigt framkommit.

Enligt 35 kap. 1 § rättegångsbalken ska rätten avgöra vad som är bevisat i målet efter en samvetsgrann prövning av allt som har förekommit. Utgångspunkten är att det råder fri bevisprövning. Högsta domstolen har dock i rättsfallet NJA 2015 s. 702 framhållit att bevisbedömningar ska vara grundade på rationella skäl samt att analysen ska vara objektiv och ske strukturerat så att en omsorgsfull värdering av bevisningen säkerställs.

I många brottmål utgörs den huvudsakliga, eller i vart fall en väsentlig del av, bevisningen av målsägandens/målsägandenas berättelser. En av de viktigast uppgifterna för rätten är då att bedöma målsägandens/målsägandenas trovärdighet och tillförlitligheten i de uppgifter de lämnat. Högsta domstolen har i flera rättsfall uttalat sig om dessa bedömningar (se bland annat rättsfallet NJA 2010 s. 671). Högsta domstolen uttalar där att vid bedömningen av en utsaga finns det ofta anledning att lägga vikt främst vid sådana faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan, exempelvis i vad mån den är klar, lång, levande, logisk, rik på detaljer, påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter samt fri från felaktigheter, motsägelser, överdrifter, svårförklarliga moment, konstansbrister, dåligt sammanhang eller tvekan i avgörande delar.

Vad först gäller förhören med bröderna Karlsson uppfyller de i flera avseenden inte de kriterier som Högsta domstolen anger.

Erik Karlsson har inte kunnat lämna särskilt detaljerade uppgifter i något avseende. Han har till stora delar uppgett att han inte minns närmare och har varit relativt detaljfattig i flera viktiga delar, t.ex. om hur, när och på vilket sätt han först fick uppgiften från Erik Pettersson om att hans bolag skulle ha upptaxerats och om de samtal som ska ha hållits per högtalartelefon med personer som uppgavs tillhöra Skatteverket i Stockholm. Det har också framgått att Erik Karlsson i väsentliga avseenden ändrat sina uppgifter i förhållande till de uppgifter han lämnat i inledningen av förundersökningen.

Inte heller Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson har lämnat särskilt detaljerade uppgifter. I deras fall kan detta dock till stor del ha sin förklaring i att det, enligt uppgifterna från samtliga av bröderna, huvudsakligen var Erik Karlsson som hade direktkontakt med Erik Pettersson och att de till stor del fick sin information via honom. De har dock också uppgett att de deltagit vid, i vart fall några av de telefonsamtal som ska ha skett med högtalartelefon med personer som uppgavs tillhöra Skatteverket i Stockholm.

Erik Pettersson har i flera avseenden lämnat mer utförliga uppgifter. Hans uppgifter är emellertid i många fall ganska osannolika/långsökta och ger till stor del intryck av att vara efterhandskonstruktioner. De motsägs också i flera fall av annan bevisning. Tingsrätten anser att Erik Pettersson har låg trovärdighet.

Den berättelse Erik Karlsson – och till viss del även Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson – lämnat framstår i många delar som osannolik. Det är förvånande att en så erfaren person som Erik Karlsson, som utan anmärkning drivit verksamhet i bolagsform i många år, skulle tro på uppgifter från Erik Pettersson om att hans bolag av misstag blivit upptaxerat från 4 Mkr till 89 Mkr. Det är särskilt förvånande att Erik Karlsson skulle godta en sådan uppgift utan att den stöddes av någon skriftlig information i form av till exempel taxeringsbeslut, liksom att Erik Karlsson skulle godta att det enda sättet att rätta till felet skulle vara att, via Erik Pettersson, betala in ett högt, inte i detalj känt, skattebelopp för att rätta till felet och därefter kunna återfå för mycket betald skatt.

Å andra sidan är även Erik Petterssons förklaringar långsökta och saknar till stor del trovärdighet.

Vad nyss sagts medför att övrig bevisning får stor betydelse vid bedömningen av åtalet.

Inledningsvis konstaterar tingsrätten att det genom utredningen är bevisat att de belopp som anges i gärningsbeskrivningen direkt och indirekt överförts från bröderna Karlsson och angivna bolag till Erik Pettersson på i gärningsbeskrivningen angivna sätt, liksom att äganderätten till fastigheterna Bollungen 1:3 och Bollungen 1:42 överförts till Erik Pettersson genom gåvobrev. Redan dessa omständigheter är mycket besvärande för Erik Pettersson.

Erik Pettersson har lämnat flera förklaringar till varför pengarna och fastigheterna förts över till honom.

Vad gäller de belopp som överförts från Erik Karlsson och dennes bolag har Erik Pettersson uppgett att han hade en skuld till Erik Karlsson, vilken han avbetalade genom att hjälpa Erik Karlsson. Han har uppgett att han på begäran av Erik Karlsson, via annonser, letade upp olika maskiner och reservdelar m.m. som han köpte åt Erik Karlsson och levererade till denne. Han har dock inte kunnat precisera någon egendom som ska ha köpts, utan uppgett att det kunde vara vad som helst. Han har berättat att han hade hjälp av en vän att leta fram objekten på till exempel Blocket, att alla inköp gjordes från privatpersoner, att alla betalningar gjordes kontant, att han inte fick några kvitton eftersom det var "svarta" affärer samt att han inte minns namnet på någon säljare, eller var inköpen gjordes; "det kunde vara överallt". Han har vidare uppgett att huvuddelen av inköpen gjordes från Tyskland och att han vid ett flertal tillfällen fått beställa lastbilsfrakt av de objekt som köptes in för Erik Karlssons räkning och att han då betalade kontant för frakten. Han har sagt att han inte minns namnet på någon av de fraktförare han anlitat. Som framgår har Erik Pettersson genomgående lämnat vaga och icke verifierbara uppgifter om personer och bolag som ska ha hjälpt honom eller vilka han ska ha gjort affärer med, vilken typ av egendom han inköpt, varifrån den inköpts

m.m. Han har heller inte kunnat presentera någon skriftlig bevisning, t ex. i form av kvitton.

Erik Pettersson har vidare berättat att han även hjälpt Erik Karlsson att ta ut medel ur dennes bolag och på olika sätt, bland annat via pantbanker, omvandla dem till kontanta medel och/eller guld som han därefter lämnade till Erik Karlsson. Han har vidare berättat att han ibland fick låna medel från Erik Karlsson samt att han ibland också fick behålla vissa belopp som ersättning för att han hjälpte till. Genom utredningen har ingenting framkommit som stödjer dessa påståenden.

Vad gäller fastigheterna och de belopp som överförts till honom från Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson har Erik Pettersson uppgett att han under lång tid regelbundet, ca en gång i veckan, varit på deras gård och hjälpt dem, att de tyckte mycket om honom och att de därför ville ge honom fastigheterna. Han har också uppgett att Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson var införstådda med och inte hade någon invändning mot att han skulle sälja fastigheterna; de var ju hans och han fick göra vad han ville med dem. Inte heller i denna del finns någonting i utredningen som stödjer Erik Petterssons påståenden. Tvärtom motsägs de uttryckligen av de uppgifter som lämnat av Sigvard Karlsson, Håkan Karlsson och Erik Karlsson. Det är också ologiskt att Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson skulle vilja ge bort fastigheterna de bor på och brukar., liksom att de inte skulle ha något emot att fastigheterna såldes.

Som redan nämnts kan det framstå som osannolikt att Erik Karlsson skulle ha låtit sig vilseledas att hans bolag felaktigt upptaxerats och fått en stor skatteskuld och tingsrätten har, till stor del, haft svårt att förstå hur Erik Karlsson resonerat och hur han bedömt vissa händelser och situationer. Tingsrätten ifrågasätter dock inte att Erik Karlsson, Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson uppfattat att skatteskulden var verklig och att de därför valt att agera på de sätt de uppgett. Att så varit fallet stöds också av bland annat skrifter som getts in till tingsrätten i samband med utmätning av överskjutande skatt, där skatteskulden på grund av upptaxering av Erik Karlssons bolag nämns, liksom uppgifter som lämnats av såväl Ingemar Karlsson och Sonia Karlsson som Ruben Hammarström.

Även om Erik Karlssons uppgifter, om hur och när Erik Pettersson första gången presenterade uppgiften för honom att hans bolag upptaxerats och därmed hade fått en stor skatteskuld, inte varit särskilt preciserade anser tingsrätten att det genom Erik Karlssons uppgifter är bevisat att Erik Pettersson i detta avseende vilselett Erik Karlsson på sätt åklagaren gjort gällande. Vad därefter gäller Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson är det ännu mer oklart hur, när och av vem de första gången blev informerade om den påstådda skatteskulden. Det mesta talar för att de informerades om skatteskulden av Erik Karlsson. Oavsett detta framgår av de uppgifter Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson lämnat att även de varit med och i vart fall hört vad som sades vid något eller några av de telefonsamtal som hölls per högtalartelefon där skatteskulden och behovet av att den skulle regleras diskuterades. Det kan också tas för visst att Erik Pettersson varit informerad, eller i vart fall var medveten, om att även Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson närvarade vid telefonsamtalet/telefonsamtalen. Erik Pettersson har vid dessa tillfällen, eller vid de andra tillfällen då han haft kontakt med Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson inte gjort något för att ta dem ur villfarelsen att det förelegat en skatteskuld, utan tvärtom såväl underhållit som förstärkt denna villfarelse. Särskilt tydligt är detta i samband med överlåtelsen av fastigheterna från Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson till Erik Pettersson. Tingsrätten anser att Erik Petterssons uppgifter, om att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson tyckt så mycket om honom att de velat ge honom fastigheterna, liksom att de inte ska ha haft någon invändning mot att han sålde fastigheterna, såväl fullständigt saknar trovärdighet som är motbevisade genom de uppgifter som lämnats av bröderna Karlsson.

Sammanfattningsvis kan följande konstateras.

Utredningen visar att ca 23 Mkr, genom rena penningöverföringar, överförts till Erik Pettersson på sätt framgår av gärningsbeskrivningen. Det finns ingenting i utredningen, utöver Erik Petterssons uppgifter, som visar eller talar för att mer än marginella belopp återförts eller betalats till Erik Karlsson.

Erik Karlsson, Sigvard Karlsson, Håkan Karlsson, Ingemar Karlsson, Hans Clementz och Christian Andersson har samtliga, i de delar av målet som berört dem, beskrivit Erik Pettersson som den person som legat bakom/varit initiativtagare till olika händelser samt

som den som aktivt vidtagit olika åtgärder. Liknande beskrivningar av och uppfattning om Erik Petterssons roll har lämnats även av flera av vittnena, bland andra Bo Bjerkliden och Per Larsson.

Erik Pettersson har målat upp en bild där han i princip själv är ett offer som endast hjälpt Erik Karlsson för att arbeta av sin skuld till denne och där det är Erik Karlsson som berikat sig. Det finns ingenting i utredningen som talar för att Erik Karlsson har mottagit och/eller undanhåller egendomar av betydande värde. Tvärtom talar utredningen för att Erik Karlsson genom överföringarna förlorat i princip allt han äger och ådragit sig ansemliga skulder. Det framgår också av utredningen att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson förlorat äganderätten till den fastighet de ägt, brukat och fortfarande bor på samt att de förlorat ansemliga summor och försatts i stora skulder.

Erik Petterssons beskrivning av händelserna och bakgrunden till dem förutsätter att Erik Karlsson medvetet skulle ha satt sig i den situation han befinner sig i och dessutom ha lurat av släkt och vänner pengar som han sedan fört undan samt ha medverkat till att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson förlorat i princip allt de äger. Den av Erik Pettersson uppmålade bilden förutsätter också någon form av komplott där även de övriga i målet tilltalade personerna skulle delta och felaktigt utpeka Erik Pettersson i olika avseenden. Enligt tingsrättens bedömning har det inte framkommit någonting som indikerar att någon av de övriga tilltalade skulle ha någon anledning att falskeligen ange Erik Pettersson.

Vid en sammantagen bedömning av bevisningen anser tingsrätten att det är bevisat att Erik Pettersson genom vilseledande på ovan angivet sätt förmått Erik Karlsson, Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson samt Alltjänst AB och Arbetstjänst AB att på i gärningsbeskrivningen angivet sätt överföra medel och fastigheter till honom. Det är också bevisat att gärningarna inneburit vinning för Erik Pettersson eller annan och skada för de nyss angivna målsägandena. Det är därigenom bevisat att Erik Pettersson gjort sig skyldig till de gärningar som framgår av åklagarens gärningsbeskrivning. Åtalet är därmed styrkt.

Brotten har riktat sig mot fem olika målsägande. Erik Karlsson har agerat dels som fysisk person, men även som ställföreträdare för sina två bolag. Därutöver har brotten riktat sig mot Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Det rör sig emellertid endast om ett vilseledande av var och en av dem, vilket därefter underhållits och lett till ett flertal handlingar från målsägandena. Tingsrätten anser därför att gärningarna mot var och en av målsägandena ska bedömas som ett brott och att Erik Pettersson därför ska dömas för fem fall av bedrägeribrott.

Det rör sig om brott som har avsett mycket betydande belopp och som pågått under en lång tidsperiod. Det har också varit fråga om systematiska och mycket förslagna handlingar, vilka även inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av Erik Karlsson, Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson samt lett till att de i princip förlorat allt de äger. Brotten är på grund därav att bedöma som grovt bedrägeri.

Åtalspunkten 2

Åtalet för penninghäleri

Åklagaren har, med åberopande av den numera upphävda bestämmelsen i 9 kap. 6 a § 1 st 1 p brottsbalken, i gärningsbeskrivningen gjort gällande att Erik Pettersson under första halvåret 2014 upplåtit sina konton för insättningar av 1 685 500 kr från andra personers brottsliga verksamhet. Åklagaren har emellertid inte närmare konkretiserat, vilken brottslighet som avses, eller när eller av vem brottsligheten ska ha begåtts. Av en av åklagaren åberopad sammanställning (s. 1894 - 1895 i förundersökningsprotokollet) listas belopp som Erik Pettersson, under den aktuella perioden, fått insatta på sitt bankkonto från främst Erik Karlsson och Alltjänst AB. Som tingsrätten uppfattar åtalet, är det dessa medel som åklagaren åsyftar i gärningsbeskrivningen.

Högsta domstolen uttalar i rättsfallet NJA 2005 s. 833 att den krets av brott som kan utgöra förbrott enligt den av åklagaren åberopade bestämmelsen är densamma som enligt reglerna om vinningshäleri och att det betyder att varje brott som medför förvärv från någon kan utgöra förbrott. Som exempel på sådana brottsliga förvärv nämner Högsta domstolen inkomst från försäljning av narkotika eller stöldgods eller från

koppleri eller illegal spelverksamhet. Däremot, säger Högsta domstolen vidare, hör exempelvis belopp som undandragits beskattning inte hit, eftersom pengarna inte är förvärvade genom brott.

Det är åklagaren som har bevisbördan för de omständigheter som utgör rekvisit i gärningsbeskrivningen, vilket såvitt nu är aktuellt också innebär att åklagaren har bevisbördan för påståendet att de aktuella medlen härrör från andra personers brottsliga verksamhet. Detta synsätt innebär att det är åklagaren som ska övertyga domstolen genom den åberopade bevisningen i målet att de påstådda omständigheterna verkligen också föreligger. Oklarheter i detta avseende går fullt ut över åklagaren. Det är inte domstolens uppgift att utifrån ett generellt påstående ”konstruera” ett tänkbart förbrott. Enligt tingsrättens mening har åklagaren inte utom rimligt tvivel visat att de aktuella medlen som omfattas av åtalet i denna del härrör från andra personers (än Erik Pettersson) brottsliga verksamhet. Åtalet för penninghäleri ska därför lämnas utan bifall.

Åtalet för grovt penningtvättsbrott, alternativt grovt näringspenningtvättsbrott

Inledningsvis och som i huvudsak redan framgår av bedömningen under åtalspunkten 1 är det genom utredningen bevisat att Erik Pettersson mottagit och omfördelat medel på de sätt och till de belopp som anges i åklagarens gärningsbeskrivning. Som närmare kommer att utvecklas under åtalspunkten 3, nedan, anser tingsrätten dock inte att detta skett i näringsverksamhet, eller i något som kan betecknas som verksamhet som bedrivits vanemässigt.

Genom Erik Petterssons åtgärder har han förvärvat och omsatt medlen och hans åtgärder har syftat till att främja möjligheterna för honom att tillgodogöra sig medlen. Åtalet är därmed styrkt och gärningen är att bedöma som penningtvättsbrott. Med hänsyn till att det, under den i gärningsbeskrivningen angivna tidsperioden, rört sig om ett mycket stort antal transaktioner, ofta med mycket korta mellanrum, anser tingsrätten att brottsligheten bör ses som ett brott, vilket redan med hänsyn till att det avser mycket betydande belopp, är att bedöma som grovt brott.

I fall där någon först begår förbrottet och sedan penningtvättsbrott som är knutet till samma egendom anses att penningtvättsgärningen, i enlighet med allmänna straffrättsliga konkurrensprinciper, normalt ska betraktas som en (med förbrottet) medbestraffad efterhandling (se Asp, Lag [2014:307] om straff för penningtvättsbrott, 3 §, Lexino 2021-02-01 [JUNO]). Normalt ska domstolen alltså döma till ansvar enbart för förbrottet. I förarbetena anges att det dock i vissa fall kan finnas anledning att döma för förbrottet och penningtvättsbrottet i konkurrens. Det sägs framför allt gälla situationer där en person endast har deltagit i begränsad utsträckning i förbrottet men haft en avgörande roll när det gäller den efterföljande penningtvätten, men också vissa situationer då penningtvättsåtgärderna klart går utöver vad som får anses utgöra sedvanlig hantering av brottsutbyte (se prop 2013/14:121 s. 112).

Tingsrätten anser inte att det föreligger några sådana omständigheter som motiverar att döma i konkurrens för såväl bedrägeribrottet som penningtvättsbrottet. Gärningen ska därför anses ingå som en så naturlig del i bedrägeribrottet att det ska betraktas som konsumerat av och medbestraffat med bedrägeribrottet.

Åtalspunkten 3 - Bokföringsbrott

Skuld

Inledningsvis bedömer tingsrätten att utredningen i denna del har visat att Erik Pettersson i och för sig fått de insättningar på sitt konto som åklagaren har gjort gällande under angiven brottstid.

Fysiska personer är, enligt 2 kap. 6 § BFL, bokföringsskyldiga för den *näringsverksamhet* som de bedriver. Tingsrätten har därför först att ta ställning till om Erik Pettersson har bedrivit näringsverksamhet under i åtalet angiven brottstid.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2021 s. 99 redogjort för denna fråga och har då klargjort, med hänvisning till tidigare praxis att regelverket kring bokföringsskyldighet inte gör någon skillnad mellan lagliga och olagliga transaktioner. Vidare har Högsta domstolen angett att det avgörande för om en fysisk person måste bokföra olagliga

transaktioner blir om de ingår i något som utgör näringsverksamhet i bokföringslagens mening, dvs. i yrkesmässig verksamhet av ekonomisk natur. Huruvida en verksamhet utgör näringsverksamhet måste avgöras genom en helhetsbedömning, vid vilken bl.a. omsättningshastigheten på sålda varor och tjänster och förekomsten av omkostnader kan vägas in. Enligt förarbetena kan ledning ofta hämtas från hur verksamheten bedöms skattemässigt. Om verksamheten ska beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet, är den normalt bokföringspliktig (se prop. 1998/99:130 s. 381). Att en verksamhet inte ska beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet utesluter emellertid inte att den ändå är bokföringspliktig. Det sammanhänger med att skattskyldighet och bokföringsskyldighet har olika syften och funktion (se ”Z Service” NJA 2015 s. 811 p. 8). Det avgörande för om en fysisk person måste bokföra olagliga transaktioner blir därför om de ingår i något som utgör näringsverksamhet i bokföringslagens mening, dvs. i yrkesmässig verksamhet av ekonomisk natur (jfr p. 18).

Erik Pettersson har själv uppgett att han försörjt sig genom inköp och försäljning av fordon och andra värdefulla föremål. Dessa uppgifter bedömer tingsrätten emellertid inte genom den åberopade bevisningen styrkta. Det belopp som åklagaren hänför sig till under denna åtalpunkt, kan inte heller förstås på annat sätt än att det hänför sig till det bedrägeri som Erik Pettersson, enligt åtalpunkten 1, befunnits skyldig till och att de inbetalningarna som åtalpunkten 3 avser är inbetalningar som influtit med anledning av det vilseledande som han utsatt målsägandena för. Det har således inte rört sig om någon försäljning av varor eller tjänster. Vidare bedöms agerande av detta slag svårligen kunna bedömas som en yrkesmässig verksamhet (jfr bl.a. rättsfallen NJA 2021 s. 99 och HDF 2011 ref. 80), även om Erik Pettersson i och för sig kan anses ha bedrivit verksamheten självständigt. Under sådana förhållanden kan det enligt tingsrättens mening inte anses röra sig om en näringsverksamhet, i den mening avses i BFL.

Eftersom tingsrätten bedömt att Erik Pettersson genom sitt agerande inte kan anses ha bedrivit någon näringsverksamhet föreligger inte förutsättningar för att döma honom för bokföringsbrott. Åtalet ska därför ogillas i denna del.

Erik Pettersson och Hans Clementz – åtalspunkterna 4-5, bilaga 3*Utredningen i denna del*

Åklagaren har åberopat den skriftliga bevisning som närmare anges under åtalspunkterna 4-5 i bilaga 3.

Vidare har åklagaren som muntlig bevisning avseende åtalspunkterna 4-5 åberopat förhör med Hans Clementz, Erik Pettersson, Bo Bjerkheden, Ruben Hammarström, Ulf Åsberg och Daniel Ay.

Åtalspunkten 4

Som ovan angetts under avsnittet ”rättslig reglering” följer enligt BFL att den som bedriver näringsverksamhet i bl.a. aktiebolag är bokföringsskyldig för denna (se 2 kap. 1 § BFL) samt att ansvaret för bokföringsskyldigheten kan drabba såväl den som är *legal ställföreträdare* som den som är *faktiskt företrädare*. Ett aktiebolag företräds i första hand av styrelsen, som tecknar dess firma (se 8 kap. 35 § ABL). Om, som fallet var i Indust AB, styrelsen endast består av en person är denne ensam bolagets legala företrädare och således behörig att företräda bolaget. Med faktisk företrädare avses en person som på grund av sin maktposition i realiteten utövar ett bestämmande inflytande i bolaget (se t.ex. rättsfallen NJA 1976 B 29, NJA 1979 s. 555 och NJA 1993 s. 740). Det innebär att det avgörande är om den aktuella personen faktiskt utövar ett bestämmande inflytande över verksamheten.

Av utredningen framgår att ändringsanmälan avseende Hans Clementz inträde som styrelseledamot i Indust AB inkom till Bolagsverket den 9 maj 2018 samt att ändringsanmälan avseende hans utträde från denna befattning inkom till Bolagsverket den 21 februari 2019. Av 8 kap. 13 § ABL framgår att ändringar i styrelsens sammansättning har verkan från den tidpunkt då anmälan om ändringen kom in till Bolagsverket eller från den senare tidpunkt som anges i det beslut som anmälan grundar sig på. Det är därmed Hans Clementz som primärt har varit ansvarig för att bolaget under denna period uppfyllt sin bokföringsskyldighet.

I ansvaret för en styrelseledamot ligger som en del ansvaret för att tillse att bokföringsskyldigheten fullgörs. I detta företagaransvar ligger en kontrollskyldighet. Hans Clementz har uppgett att Erik Pettersson sagt till honom att Erik Pettersson själv skulle ordna bokföringen och att han litade på detta. Detta ligger långt ifrån vad som skulle kunna utgöra en ansvarsbefriande delegation (se t.ex Rolf Holmquist, Brotten i näringsverksamhet, 5 uppl., s 88 ff). Hans Clementz har inte heller vidtagit några som helst åtgärder för att sätta sig in i bokföringen och hur den skötts, eller ens kontrollera att det fanns någon bokföring i bolaget. Hans Clementz har därigenom brustit i sitt kontrollansvar och har, i vart fall, under ovan angivna förhållanden varit likgiltig för huruvida bolaget uppfyllt sin bokföringsskyldighet under den tid han varit ansvarig för bolaget. Åsidosättandet av bokföringsskyldigheten ska därmed anses ha skett uppsåtligen.

Vad därefter avser Erik Pettersson anser tingsrätten, liksom under åtalspunkten 1, att Erik Pettersson har låg trovärdighet och att hans uppgifter i flera avseenden är osannolika och/eller framstår som efterhandskonstruktioner. Hans uppgifter motsägs också av annan bevisning, bl.a. de uppgifter som lämnats av såväl Hans Clementz som Bo Bjerkliiden. I normalfallet anses uppgifter från en medtilltalad ha ett mycket begränsat bevisvärde. Tingsrätten bedömer dock Hans Clementz som trovärdig och att hans uppgifter i allt väsentligt är tillförlitliga. Hans Clementz och Bo Bjerklidens uppgifter talar starkt för att det varit Erik Pettersson som har varit den verkliga huvudmannen bakom Indust AB. Även det faktum att stora belopp betalats ut från bolaget till Erik Pettersson talar starkt för att han haft ett eget ekonomiskt intresse och bestämmande i bolaget. Erik Petterssons uppgifter om hans roll i bolaget motsägs också av uppgifter som lämnats av Veidekke i Norge, enligt vilka det alltid är Veidekke själv som svarar för foljebil i de fall sådan erfordras. Även Erik Karlsson har uppgett att Erik Pettersson aldrig arbetat i Norge tillsammans med honom.

Vid en sammantagen bedömning av bevisningen anser tingsrätten att det är bevisat att Erik Pettersson haft en sådan bestämmande roll i Indust AB att han varit faktisk företrädare för bolaget. Även Erik Pettersson har därmed haft ett ansvar för att bolaget fullgjort sin bokföringsskyldighet. Även om Bo Bjerkliiden uppgett att Erik Pettersson

velat anlita honom för att upprätta bokslut och deklaration för bolaget har någon bokföring aldrig upprättats, vilket Erik Pettersson måste ha varit fullt medveten om. Erik Pettersson har dock inte vidtagit några andra åtgärder för att tillse att bolaget uppfyllt sin bokföringsskyldighet. Åsidosättandet av bokföringsskyldigheten ska därmed anses ha skett uppsåtligen.

Av utredningen framgår att det helt saknats bokföring för Indust AB under den aktuella perioden. En total avsaknad av bokföring medför alltid att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak inte kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Åtalet är därmed styrkt mot såväl Hans Clementz som mot Erik Pettersson. Redan med hänsyn till att det rör sig om mycket betydande belopp är brottet att betrakta som grovt. Såväl Hans Clementz som Erik Pettersson ska således dömas för grovt bokföringsbrott.

Åtalspunkten 5

Åklagaren har i gärningsbeskrivningen uppgett att Hans Clementz varit formell företrädare och Erik Pettersson faktisk företrädare för Indust AB och att de under den i gärningsbeskrivningen angivna brottsperioden avhänt bolaget tillgångar. Åklagaren har dock inte gjort gällande att Erik Pettersson och Hans Clementz agerat tillsammans och i samförstånd. Erik Petterssons respektive Hans Clementz eventuella brottslighet ska därför bedömas för var och en av dem efter de åtgärder han vidtagit och efter det uppsåt eller den oaktsamhet som ligger honom till last.

Av utredningen framgår att in- och utbetalningar på bolagets bankkonto skedde under perioden 29 juni 2018 – 31 december 2018.

Av Ekorevisor Lars Norlins PM framgår att medel som betalades in till bolagets bankkonto oftast togs ut samma dag som inbetalningen skedde, eller i vissa fall några dagar därefter. Av promemorian framgår vidare att Indust AB, genom att inte redovisa och betala utgående mervärdesskatt och inte heller betala sociala avgifter på

utbetalningar som betecknats som eller bör anses utgöra lön, under perioden byggt upp en latent skatteskuld om närmare 1,2 Mkr.

Även om bolaget löpande erhållit intäkter från LBC Värm-Dal har bolaget inte behållit några medel för att kunna betala skatter m.m. Det finns inte heller någonting i utredningen som talar för att medlen, sedan de tagits ut från bolagets bankkonto, kunnat användas i detta syfte. Detsamma gäller det guld som inköpts i bolagets namn, vilket inte kunnat klarläggas vart det tagit vägen. Bolaget har redan från det att verksamhet började bedrivas i bolagets namn kontinuerligt tömts på de likvida medel som influtit till bolaget, utan hänsyn till upparbetade skulder. Ingenting i utredningen talar för att bolaget i samband med betalningarna tillförts något motsvarande värde. Agerandet har medfört att bolaget försatts på obestånd eller, i det tidigare skedet, framkallat påtaglig fara för att bolaget skulle komma på obestånd.

Som framgår under åtalspunkten 4 anser tingsrätten att det är bevisat att Erik Pettersson haft ett bestämmande inflytande i Indust AB. Tingsrätten anser att det genom Hans Clementz uppgifter är bevisat att han lämnat över kontokort och bankdosa till Erik Pettersson, vilket givit denne möjlighet att disponera över bolagets bankkonto. Hans Clementz har förnekat att han självständigt gjort några uttag eller verkställt några betalningar från bolagets konto. Av de uppgifter som lämnats av Hans Clementz och Daniel Ay framgår vidare att Erik Pettersson var med vid samtliga tillfällen då guld, som inköpts i bolagets namn, hämtades hos Hedens Guld och att han vid de allra flesta tillfällena var ensam då han gjorde detta. Hans Clementz uppgifter i kombination med Daniel Ays och Bo Bjerklidens uppgifter talar med sådan styrka för att Erik Pettersson varit den verkliga huvudmannen bakom och företrädaren för Indust AB att tingsrätten anser att det är bevisat att Erik Pettersson varit ansvarig för de uttag och betalningar som skett från kontot. Erik Pettersson måste också ha varit fullt medveten om att den kontinuerliga tömningen av bolagets konto skulle leda till att bolaget kom på obestånd. Det är därigenom bevisat att Erik Pettersson gjort sig skyldig till den gärning som framgår av åklagarens gärningsbeskrivning. Åtalet mot Erik Pettersson är därmed styrkt. Det rör sig om kontinuerliga uttag och betalningar, vilka skett under en relativt begränsad tidsperiod. Tingsrätten anser därför att gärningarna ska bedömas som ett brott. Med hänsyn till den sammanlagda storleken av de belopp som bolaget avhänts har brottet

varit av betydande omfattning. På grund därav och med hänsyn till övriga omständigheter såsom att bolagets enda syfte synes ha varit att kunna ta emot och därefter tömmas på mottagna medel från bl.a. Erik Karlssons m.fl. arbete är brottet att bedöma som grovt. Erik Pettersson ska således dömas för grov oredlighet mot borgenär.

Vad därefter gäller Hans Clementz har han, som redovisats ovan, varit ensam styrelseledamot och ställföreträdare för Indust AB under den aktuella perioden. Av hans uppgifter framgår att han accepterat att inträda som styrelseledamot i bolaget trots att han inte avsett att ta del i sådan verksamhet som enligt aktiebolagslagen ankommer på styrelsen (jfr 8 kap. 12 § ABL). Hans agerande därefter har varit synnerligen godtroget och/eller naivt. Han har sagt sig lita helt på Erik Pettersson och att denne skulle sköta allt i bolaget. Hans Clementz synes överhuvudtaget inte ha fullgjort några av de skyldigheter som följer med uppdraget som styrelseledamot, men har följt med Erik Pettersson och möjliggjort inköp av guld från Hedens Guld i bolagets namn och har uppgett att han kan ha varit med Erik Pettersson och tagit ut pengar vid något tillfälle. Mot bakgrund av det lilla Hans Clementz sagt sig känna till om bolagets verksamhet måste köpet av guld ha tett sig märkligt och verksamhetsfrämmande. Han har dock inte gjort något närmare för att sätta sig in i och förstå eller kontrollera vad guldets skulle användas till, utan har enbart uppgett att Erik Pettersson sade att denne skulle ha guldets till någon investering i bolaget. Trots detta har Hans Clementz medverkat till köpet av guld i bolagets namn. Tingsrätten anser att Hans Clementz därigenom i vart fall varit likgiltig till att bolaget genom köpet av guld avhände sig egendom av betydande värde.

Vad gäller köpen av guld vid andra tillfällen, liksom övriga överföringar av medel från bolagets konto anser tingsrätten inte att det är bevisat att Hans Clementz överhuvudtaget haft kännedom om vilka transaktioner som genomförts, förutom betalningarna som skett till honom.

Även om Hans Clementz varit bolagets enda styrelseledamot och därmed haft en särskild tillsyns- och kontrollplikt krävs att han uppfyller de krav som enligt straffbudet ställs på en gärningsman. För att Hans Clementz ska kunna dömas för grov oredlighet mot borgenär vad avser köpet av guld fordras att samtliga objektiva brottsrekvisit ska vara täckta av Hans Clementz uppsåt. Detta medför att Hans Clementz uppsåt också måste

omfatta att bolaget vid åtgärden varit på obestånd, att påtaglig fara förelegat för att bolaget skulle komma på obestånd eller att åtgärden skulle försätta bolaget på obestånd eller framkalla påtaglig fara för att bolaget skulle komma på obestånd. Även om Hans Clementz agerat godtroget och/eller naivt och förefaller ha varit mer eller mindre ointresserad av bolaget och dess verksamhet anser tingsrätten inte att det är bevisat att Hans Clementz haft kännedom om bolagets obestånd eller risken därför och inte heller att Hans Clementz skulle ha varit likgiltig i detta avseende. Åtalet mot Hans Clementz för oredlighet mot borgenär ska därför lämnas utan bifall.

Christian Andersson – åtalspunkten 6, bilaga 3

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat den skriftliga bevisning som närmare anges under åtalspunkten 6 i bilaga 3.

Vidare har åklagaren som muntlig bevisning avseende åtalspunkten 6 åberopat förhör med Christian Andersson.

Skuld

Åklagaren har redogjort för en sammanställning (s. 3124-3126 i förundersökningsprotokollet) av Christian Anderssons kontoutdrag utvisande vilka överföringar, bankomatuttag, inköp av postväxlar och dylikt som gjorts under den angivna brottstiden. Uppgifterna har inte ifrågasatts av Christian Andersson utan får istället stöd av dennes uppgifter om hur han upplåtit sitt konto till Erik Pettersson för insättningar och uttag samt att han varit Erik Pettersson behjälplig med bankomatuttag, uthämtande av postväxlar samt inlösen av desamma. Uppgifterna får även stöd av den av åklagaren i övrigt åberopade utredningen i denna del. Det är därför visat att Christian Andersson agerat på det sätt som åklagaren påstått.

För att dömas för penningtvåtsbrott ska, som ovan angivits, det bl.a. röra sig om åtgärder som syftar till att dölja att pengar eller annan egendom härrör från brott eller brottslig verksamhet. Som även framgått ovan har tingsrätten bedömt att Erik Pettersson ska dömas för grova bedrägerier enligt den gärningsbeskrivning som anges för åtalspunkten 1. Det är därmed styrkt att de i denna del aktuella medlen, som satts in från Erik Pettersson på Christian Anderssons konto, härrör från brott. Som ovan nämnts, under avsnittet rättslig reglering, knyts syftet till själva gärningen och inte till gärningsmannen och att det därför är tillräckligt att någon medverkande har det syfte med åtgärderna som ovan angivits och att detta syfte täcks av gärningsmannens uppsåt. Tingsrätten bedömer det, mot bakgrund av bedömningen i åtalspunkten 1, helt klarlagt att Erik Pettersson agerat i syfte att dölja att pengarna härrör från brott samt att åtgärderna främjat Erik Petterssons möjligheter att tillgodogöra sig egendomen.

Medlen har således mottagits på Christian Anderssons konto till följd av en sammanhållen bedrägeribrottslighet riktad mot målsägandena i åtalspunkt 1. Mottagandet av medlen har även föregåtts av kontakter med en och samma person, Erik Pettersson. Sådana förhållanden förelåg även i rättsfallet NJA 2020 s. 344.

Christian Andersson har berättat om de förehavanden som han haft tillsammans med Erik Pettersson före den nu aktuella brottstiden, vilka bl.a. har resulterat i att han dömts för bokföringsbrott. Omständigheterna under vilka åtgärderna har vidtagits har även varit mycket anmärkningsvärda. Det har rört sig om ett mycket stort antal transaktioner, inte sällan flera under samma dag, som avsett stora belopp. Erik Pettersson har förklarat att han behövt ha pengar i kontanter och pengarna har tagits ut i svenska kronor, trots att han har uppgett att affärerna med maskinerna skulle ske i Tyskland eller Danmark. Erik Pettersson har även hänvisat till en uttagsspärr, vilket Christian Andersson uppgett sig inte känna till vad det är för något.

De första överföringarna (fem stycken) om totalt 515 000 kr, vilket är ett mycket betydande belopp, kom till Christian Anderssons konto den 5 februari 2015 och togs ut genom postväxel och bankomatuttag dagen efter. Tingsrätten bedömer att omständigheterna som redogjorts för ovan, dels beträffande uppgifterna som Erik Pettersson lämnat till honom avseende transaktionerna, dels genom Christian

Anderssons tidigare kännedom om Erik Pettersson och deras gemensamma affärer, medför att Christian Andersson måste ha förstått att en sådan typ av överföring, som avser ett mycket betydande belopp som ska hanteras i kontanter, härrör från brottslig verksamhet. När det sedan bara några dagar därefter fortsätter inkomma belopp på hans konto, med varierande belopp varav flera mycket betydande, måste Christian Andersson även ha förstått att pengahanteringen ingick i en systematisk brottslighet. Mot denna bakgrund bedömer tingsrätten att varje enskild dag som Christian Andersson mottagit pengar på sitt konto från Erik Pettersson innebär ett fullbordat brott, en brottsenhet. Vidare bedömer tingsrätten att Christian Andersson har haft uppsåt till den brottsplan som hanteringen av medlen innebar, även om han inte fullt ut haft kännedom om samtliga bakomliggande förhållanden. Det har rört sig om ett mycket stort antal transaktioner, vilka alla bedöms ha begåtts genom en brottslighet som utövats systematiskt och i större omfattning. Samtliga brott bedöms därför som grova brott. Christian Andersson ska därför dömas för grovt penningtvättsbrott vid 22 tillfällen.

Erik Pettersson och Christian Andersson – åtalspunkt 7, bilaga 3

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat den skriftliga bevisning som närmare anges under åtalspunkten 7 i bilaga 3.

Vidare har åklagaren som muntlig bevisning avseende åtalspunkten 7 åberopat förhör med Erik Karlsson, Christian Andersson, Erik Petterson och Anders Ahlqvist.

Skuld

Erik Pettersson

Inledningsvis väckte åklagaren, under denna åtalspunkt, talan även mot Erik Pettersson. Åklagaren har emellertid under huvudförhandlingen lagt ned åtalet mot Erik Pettersson på grund av preskription.

Erik Pettersson har begärt att tingsrätten meddelar en frikännande dom.

Christian Andersson

Åklagaren har under huvudförhandlingen gjort förändringar i gärningsbeskrivningen. Christian Andersson har invänt i första hand att förändringarna utgjort en otillåten taleändring och i andra hand, för det fall att ändringarna skulle anses tillåtna, att Christian Andersson delgetts den förändrade gärningsbeskrivningen först vid huvudförhandlingen och att brottet därför skulle vara preskriberat. I beslut den 26 oktober 2021 anförde tingsrätten att den förändrade gärningsbeskrivningen inte innebar att åtalet omfattade en ny gärning och därför inte utgjorde en otillåten ändring av åtalet. Tingsrätten tillät därför åklagarens åtalsjustering.

Åtalet avser grovt bedrägeri vilket, enligt bestämmelsen i 9 kap. 3 § brottsbalken, har en straffskala med ett minimistraff om fängelse i sex månader och ett maximistraff om fängelse i sex år.

Enligt bestämmelsen om åtalspreskription i 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd inte ådömas, såvida inte den misstänkte häktats eller fått del av åtal för brottet inom tio år, om det svåraste straffet för brottet är högre än två år, men inte över fängelse i åtta år.

Enligt åklagarens gärningsbeskrivning, såväl den ursprungliga som den justerade, ska den aktuella gärningen ha begåtts under september 2010. Christian Andersson delgavs åtalet den 29 september 2020. Han delgavs således det ursprungliga åtalet inom tio år från den i gärningsbeskrivningen angivna brottstiden.

I praxis har en allmän princip utvecklats angående när det, efter justering av åtal i andra hand yrkas ansvar enligt en annan straffbestämmelse. Innebörden av denna praxis är att justeringen måste ske inom preskriptionstiden för brottet för att ansvar ska kunna utdömas. Om åklagaren endast åberopar ett nytt lagrum eller ger brottet en ny rättslig beteckning saknar emellertid detta i sig betydelse för preskriptionsfrågan (se Fitger m.fl., Rättegångsbalken [1942:740] 45 kap. 5 §, Norstedts Juridik, version 90, 2021-04-01

[JUNO]). Som tingsrätten angett ovan bedömer tingsrätten att den av åklagaren gjorda justeringen avser samma gärning som det ursprungliga åtalet avsåg. Det avser även samma straffbestämmelse som tidigare. Gärningen ska således inte anses preskriberad mot Christian Andersson redan på grund av den gjorda justeringen av åtalet. Nästa fråga är då om brottet ändå kan anses vara preskriberat.

Oberoende av vilken brottstid åklagaren angivit i gärningsbeskrivningen är det tingsrättens uppfattning att preskriptionstiden ska räknas från den tidpunkt då brottet fullbordades, vilket förenklat kan sägas vara den tidpunkt då samtliga i brottet ingående rekvisit är uppfyllda.

Enligt 9 kap. 1 § 1 st brottsbalken döms för bedrägeri den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är.

De rekvisit som ska vara uppfyllda för att ett bedrägeribrott ska vara fullbordat är således:

1. vilseledande
2. handling eller underlåtenhet, och
3. vinning och skada.

Enligt gärningsbeskrivningen har Christian Andersson genom vilseledande förmått Erik Karlsson, som företrädare för Alltjänst AB att till honom överlämna en lastbil. Vilseledandet ska ha bestått i Christian Andersson förespeglat att han skulle köpa lastbilen trots att han saknade såväl vilja som förmåga att betala för lastbilen och istället tänkte använda den för egna syften utan att göra rätt för sig. Förfarandet ska ha inneburit vinning för Christian Andersson eller annan samt motsvarande skada för Erik Karlsson och/eller Alltjänst AB.

Utan att i övrigt i detalj pröva bevisningen gör tingsrätten följande bedömning.

Eftersom överlämnandet av lastbilen ska vara en följd av vilseledandet (det första rekvisitet) faller det av sig själv att vilseledandet måste föregå överlämnandet av lastbilen

(den handling som utgör det andra rekvisitet). Åklagaren gör vidare i gärningsbeskrivningen gällande att Christian Andersson redan från början saknat såväl vilja som förmåga att betala för lastbilen. En följd av detta blir att vinning och skada (det tredje rekvisitet) uppstod redan då lastbilen överlämnades till Christian Andersson, dvs. brottet var fullbordat vid denna tidpunkt.

Av utredningen i målet framgår inte exakt vilket datum lastbilen ska ha överlämnats till Christian Andersson. Den anmälan om ägarbyte, som av åklagaren åberopats som skriftlig bevisning, är emellertid daterad den 25 september 2010 och av utdraget ur vägtrafikregistret framgår att Johan Joje Filmberg registrerades som ägare från samma datum. Dessa handlingar talar så starkt för att lastbilen senast den 25 september 2010 redan var överlämnad till Christian Andersson att tingsrätten anser att detta är bevisat.

En följd av det nyss sagda är, även om åklagaren fullt ut skulle lyckas bevisa sitt gärningspåstående, att brottet skulle ha fullbordats senast den 25 september 2010. Detta innebär i sin tur att brottet preskriberades senast den 25 september 2020. Som redovisats ovan delgavs Christian Andersson åtalet den 29 september 2020, vilket innebär att brottet då redan var preskriberat. Åtalet ska därför ogillas i denna del.

Ingemar Karlsson – åtalpunkt 8, bilaga 3

Utredningen i denna del

Åklagaren har åberopat den skriftliga bevisning som närmare anges under åtalpunkten 8 i bilaga 3.

Vidare har åklagaren som muntlig bevisning avseende åtalpunkten 8 åberopat förhör med Ingemar Karlsson och Erik Karlsson.

Skuld

Av utredningen har framgått att Ingemar Karlsson under perioden från den 1 juli 2014 till den 19 augusti 2019 mottagit i vart fall 1 519 700 kronor som han sedan fört vidare till Erik Pettersson. Ingemar Karlsson har vidgått att han mottagit de aktuella pengarna på sitt konto i syfte att överföra dem till Erik Pettersson.

Såsom tingsrätten konstaterar under åtalspunkten 3 ovan krävs det för att en verksamhet ska bedömas som näringsverksamhet att det rör sig om en yrkesmässig verksamhet av ekonomisk natur. Utredningen har inte visat annat än att de transaktioner som förts över till Ingemar Karlsson har bestått dels av medel som tjänats in genom arbete av såväl Ingemar Karlsson själv som Erik Karlsson och Sigvard Karlsson, dels av medel som förts över till honom genom upptagande av lån på olika sätt. Erik Karlsson har lånat medel från olika håll, bl.a. från Rubens Maskin AB och Ruben Hammarström. Ingemar Karlsson själv har belånat sitt hus samt upptagit lån i Santander Bank. Enligt tingsrättens mening kan inte en sådan verksamhet, som består i att motta transaktioner avseende intjänade och lånade medel, anses vara en näringsverksamhet. Det är inte heller, genom den åberopade utredningen, visat att han avseende dessa transaktioner bedrivit näringsverksamhet i Indust AB.

Däremot har det rört sig om ett mycket stort antal transaktioner, vilka i vissa fall rört sig om betydande belopp. Enligt tingsrättens mening har åtgärderna därför varit ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning.

Nästa fråga är om Ingemar Karlsson kan, genom åtgärderna, anses ha medverkat till åtgärd som *skäligen kan antas* vidtagen i syfte att dölja att pengarna härrör från brott eller brottslig verksamhet eller att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengar.

Som anges ovan under avsnittet ”rättslig bedömning” måste gärningsmannen inte själv ha gjort bedömningen att åtgärden i fråga skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att dölja eller främja, men de omständigheter som ligger till grund för en bedömning att så är fallet ska vara täckta av gärningsmannens uppsåt. Det är omständigheterna under vilka åtgärden vidtogs som bör vara avgörande för om ett klandervärt risktagande ska anses

föreligga. Eftersom en penningtransaktion i sig normalt inte kan anses som något misstänkt bör det i regel föreligga någon kvalificerande omständighet för att en sådan transaktion skäligen ska kunna antas vara vidtagen i penningtvättssyfte. En sådan omständighet kan vara sättet på vilket transaktioner genomförs (se prop. 2013/14:121 s. 115). Det kan t.ex. handla om det sätt på vilket transaktionen genomförs eller om att transaktionen avser en stor mängd kontanter.

I förevarande fall har det rört sig om betydande belopp, som tagits ut kontant på olika sätt. Det är således sådana typer av transaktioner som man i förarbetena till lagstiftningen särskilt nämner kan medföra att åtgärden innebär ett klandervärt risktagande.

Därmed bedömer tingsrätten att de objektiva förutsättningarna för näringspenningtvättsbrott i och för sig är uppfyllda.

Tingsrätten fortsätter därför till frågan om Ingemar Karlsson kan anses ha agerat med uppsåt.

Tingsrätten bedömer det klarlagt genom utredningen att syftet med betalningarna till Erik Pettersson har varit att hjälpa Erik Karlsson att betala av på den skatteskuld som drabbat dennes bolag. I syfte att åstadkomma detta, och på så sätt hjälpa sin far, har Ingemar Karlsson bland annat upptagit privata lån, där han bl.a. belånat sitt hem. Även om omständigheterna under det händelseförlopp under vilken gärningen sträcker sig är ytterst anmärkningsvärda och att Ingemar Karlsson på grund av omständigheterna borde ha insett risken för att agerandet var brottsligt bedömer tingsrätten det inte styrkt att Ingemar Karlsson ska anses ha förhållit sig likgiltig inför denna risk. Detta då det uttalade syftet med agerandet har varit att hjälpa sin far att göra rätt för sig och betala av en skuld till staten. Åtalet ska därför ogillas.

ENSKILDA ANSPRÅK**Erik Karlssons enskilda anspråk mot Erik Pettersson och Christian Andersson**

Såväl Erik Pettersson som Christian Andersson har invänt att fordringen är preskriberad.

Vad gäller fordringen mot Erik Pettersson har Erik Karlsson uppgett att sex kravbrev skickats till Erik Petterssons folkbokföringsadress under september 2020. Han har gett in kopior av brev och försändelser och har uppgett att breven avsändes den 22, 23, 24, 25, 28 och 29 september 2020 samt att det sista brevet sändes såsom rekommenderad försändelse. Såvitt framkommit har inget brev returnerats. Den skada Erik Karlsson skulle ha lidit får anses ha uppstått och vara förfallen till betalning den dag han frånhändes lastbilen, vilket innebär att fordringen skulle preskriberas tio år efter detta datum. Även om tingsrätten ovan funnit att det brott Erik Pettersson var åtalad för preskriberades senast den 25 september 2020 anser tingsrätten att det är så sannolikt att i vart fall några av breven nått adressen senast den 25 september 2020 att tingsrätten anser att det är bevisat. Breven har skickats till Erik Petterssons folkbokföringsadresser. Han har haft anledning att bevaka sin post där, oavsett om han har bott på adressen eller inte. Erik Karlsson behöver då inte visa att Erik Pettersson faktiskt har läst breven. (Jfr NJA 2012 s. 172.) Med hänsyn till det anförda ska preskriptionen av Erik Karlssons eventuella fordran mot Erik Pettersson anses ha avbrutits.

Vad gäller Christian Andersson saknas tillräcklig bevisning för att krav framställts på ett sätt som inneburit att preskriptionen av Erik Karlssons eventuella fordran mot Christian Andersson kan anses ha avbrutits före den 25 september 2020. Fordringen mot Christian Andersson ska därför anses vara preskriberad och skadeståndsyrkandet mot honom ska lämnas utan bifall.

Vad därefter gäller prövningen av skadeståndskravet mot Erik Pettersson har Erik Karlsson som grund för skadeståndsyrkandet åberopat åklagarens gärningsbeskrivning.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att lastbilen vid den aktuella tidpunkten ägdes av Alltjänst AB. Det är således primärt Alltjänst AB som lidit skada. Erik Karlsson var

emellertid ensam aktieägare i Alltjänst AB och kan därmed indirekt ha lidit skada i denna egenskap.

Vad gäller skadeståndskrav är det den skadelidande som har att visa såväl att han lidit skada som skadans omfattning och till vilket belopp den borde skattas. Beviskravet är det för tvistemål normala beviskravet, dvs. det åvilar den skadelidande att styrka att skadan uppgår till det av honom yrkade beloppet.

Erik Pettersson har inte godtagit något belopp som skäligt i sig och det saknas enligt tingsrättens mening förutsättningar att bestämma något belopp på annat sätt, t.ex. med tillämpning av 35 kap. 5 § rättegångsbalken. Erik Karlsson har därför, mot Erik Petterssons bestridande, inte styrkt att han lidit skada, eller att en sådan skada uppgår till av honom yrkat belopp. Vid denna bedömning saknas anledning att närmare pröva huruvida Erik Pettersson gjort sig skyldig till den gärning som framgår av åklagarens gärningsbeskrivning och därigenom vållat Erik Karlsson skada. Även skadeståndsyrkandet mot Erik Pettersson ska därför lämnas utan bifall.

Sigvard Karlssons och Håkan Karlssons enskilda anspråk mot Erik Pettersson

Med hänsyn till bedömningen av skuldfrågan är Erik Pettersson skyldig att ersätta Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson för skador som uppkommit till följd av brottet.

Tingsrätten anser att Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson, genom den av dem åberopade bevisningen, styrkt att de som en följd av brottet lidit skada med yrkade belopp. Tvist råder inte om yrkad ränta. Skadeståndsyrkandena ska därför bifallas i deras helhet.

PÅFÖLJDER

Erik Karlsson

Erik Karlsson döms för åtta fall av grovt bokföringsbrott.

Erik Karlsson är 71 år och förekommer under fem avsnitt i belastningsregistret. Fyra avsnitt avser trafikförseelser. Han dömdes därutöver den 5 mars 2013 av Vänersborgs tingsrätt för ocker och försök till ocker till villkorlig dom med samhällstjänst.

Frivården har yttrat sig. Av yttrandet framgår att Erik Karlsson lever under ordnade förhållanden, men att han lider av viss psykisk och fysisk ohälsa med stress, högt blodtryck och hög puls samt cancer, för vilken han går på regelbundna kontroller. Frivården anser inte att det föreligger något övervakningsbehov och bedömer att Erik Karlsson är lämplig för samhällstjänst. Erik Karlsson har vid huvudförhandlingen samtyckt till att utföra samhällstjänst.

Tingsrätten anser att det samlade straffvärdet för den brottslighet Erik Karlsson döms för uppgår till ca ett år och två månaders fängelse. Vid straffmätningen och påföljdsbestämningen måste emellertid, även beaktas sådana omständigheter som anges i 29 kap. 5 § brottsbalken.

Inledningsvis anser tingsrätten att det finns skäl, i enlighet med bestämmelsen i 29 kap. 5 § första stycket 2 brottsbalken, att beakta Erik Karlssons ålder och hans ovan angivna hälsoproblem.

Tingsrätten anser också att det finns anledning att beakta inte enbart brotten som sådana, utan också i vilket sammanhang och i vilket syfte de begåtts och konsekvenserna av den situation Erik Karlsson befunnit sig i. Erik Karlsson har varit utsatt för ett mycket allvarligt bedrägeri. Brotten han döms för har skett i ett sammanhang där Erik Karlsson gjort allt han kunnat för att betala en fiktiv skatteskuld. Han har inte på något sätt berikat sig genom eller i samband med brottsligheten. Tvärtom har resultatet av den situation han befunnit sig i och de åtgärder han vidtagit blivit att såväl han som hans bolag försatts i konkurs och att han förlorat i princip allt han äger. Tingsrätten anser att dessa omständigheter är sådana som kan beaktas enligt 29 kap. 5 § första stycket 7 brottsbalken.

Vid en samlad bedömning av de ovan redovisade faktorerna anser tingsrätten att straffmättningsvärdet för den samlade brottsligheten uppgår till fängelse 8 månader.

Av såväl förarbeten som flera avgöranden från Högsta domstolen framgår att bokföringsbrott är brott av sådan art att det föreligger en presumtion för fängelse. Högsta domstolen har i flera fall uttalat att för bokföringsbrott som har ett straffvärde om fängelse i sex månader eller mer gäller att det krävs alldeles särskilda skäl för att bestämma påföljden till annat än fängelse (se bl.a. rättsfallen NJA 2000 s. 195, NJA 2001 s. 397 och NJA 2016 s. 540).

Tingsrätten anser att de ovan angivna omständigheterna, enligt 29 kap. 5 § brottsbalken, också bör beaktas vid påföljdsvalet och att det med hänsyn till dem föreligger alldeles särskilda skäl att välja annan påföljd än fängelse. Påföljden ska därför bestämmas till villkorlig dom, vilken dock med hänsyn till brottslighetens artvärde ska förenas med samhällstjänst, vilken Erik Karlsson samtyckt till och bedömts lämplig att utföra.

Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson

Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson döms för bokföringsbrott av den s.k. normalgraden vid tre tillfällen. Gärningarnas samlade straffvärde uppgår till 4 månaders fängelse.

Sigvard Karlsson är 74 år och Håkan Karlsson är 69 år. Ingen av dem förekommer i belastningsregistret.

Frivården har yttrat sig. Av yttrandena framgår att båda bröderna vuxit upp och arbetat på gården de bor på. Frivården anser inte att det föreligger något övervakningsbehov avseende någon av bröderna och båda bedöms som lämpliga för samhällstjänst.

De billighetsskäl i 29 kap 5 § brottsbalken som nämnts ovan avseende Erik Karlsson föreligger även vad avser Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson. De har inte haft någon vinning av, eller i samband med den brottslighet de döms för. De har i stället som ett

resultat av att de försökt hjälpa sin bror att betala en skatteskuld förlorat allt de ägde, inklusive den släktgård de vuxit upp på.

Tingsrätten anser att det med hänsyn till nyss nämnda omständigheter skulle vara uppenbart oskäligt att döma till påföljd. Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson ska därför meddelas påföljdseftergift.

Erik Pettersson

Erik Pettersson döms för fem fall av grovt bedrägeri, grovt bokföringsbrott samt grov oredlighet mot borgenärer. Bedrägeribrotten har avsett mycket betydande belopp och har pågått under en lång tidsperiod. Det har också varit fråga om systematiska och mycket förslagna handlingar. Handlingarna har inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av Erik Karlsson, Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson och lett till att de i princip förlorat allt de äger. Särskilt med hänsyn därtill anser tingsrätten att gärningarnas samlade straffvärde uppgår till fängelse 5 år 6 månader.

Erik Pettersson förekommer inte i belastningsregistret.

Frivården har yttrat sig.

Med hänsyn till det höga straffvärdet kan annan påföljd än fängelse inte komma ifråga. Fängelsestraffets längd ska bestämmas i enlighet med straffvärdet.

Hans Clementz

Hans Clementz döms för grovt bokföringsbrott. Straffvärdet för brottsligheten uppgår till 6 månaders fängelse.

Hans Clementz förekommer under fem avsnitt i belastningsregistret. Tre av avsnitten avser trafikförseelser. Han dömdes senast den 5 mars 2013 av Hovrätten för Västra Sverige för bokföringsbrott till villkorlig dom och dagsböter.

Frivården har yttrat sig. Av yttrandet framgår att Hans Clementz lever under ordnade förhållanden avseende arbete och bostad. Frivården anser att det föreligger ett visst övervakningsbehov, men att det saknas förutsättningar för en frivårdande påföljd eftersom Hans Clementz inte tillstår någon problematik eller motivation till förändringsarbete. Hans Clementz bedöms lämplig för och har samtyckt till att utföra samhällstjänst.

Som redan nämnts ovan har Högsta domstolen i flera fall uttalat att för bokföringsbrott som har ett straffvärde om fängelse i sex månader eller mer gäller att det krävs alldeles särskilda skäl för att bestämma påföljden till annat än fängelse. Tingsrätten anser att det inte föreligger några sådana alldeles särskilda skäl såvitt avser Hans Clementz. Påföljden ska därför bestämmas till fängelse. Fängelsestraffets längd ska bestämmas i enlighet med brottslighetens straffvärde.

Christian Andersson

Christian Andersson döms för grovt penningtvåtsbrott vid 22 tillfällen. Beloppens samlade storlek i sig talar för ett straffvärde omkring fängelse i ett år och sex månader. Straffvärdet för gärningarna ska dock bedömas mot bakgrund av samtliga omständigheter. Christian Andersson har inte deltagit i planeringen av eller, såvitt framkommit, haft några närmare insikter om den bakomliggande brottsligheten och har haft en underordnad roll. Dessa omständigheter påverkar straffvärdet i sänkande riktning. Tingsrätten anser att straffvärdet, vid en samlad bedömning, motsvarar fängelse i ett år.

Christian Andersson förekommer under nio avsnitt i belastningsregistret. Fem av avsnitten avser trafikförseelser. Han godkände den 27 februari 2018 ett strafföreläggande avseende två fall av bokföringsbrott, varvid påföljden blev villkorlig dom och dagsböter.

Frivården har yttrat sig. Av yttrandet framgår att Christian Andersson lever under ordnade förhållanden avseende arbete, bostad och familj. Frivården anser att det föreligger ett visst övervakningsbehov, men att det saknas förutsättningar för en frivårdande påföljd eftersom Christian Andersson inte tillstår någon problematik eller

ansvar för gärningarna. Christian Andersson bedöms lämplig för och har samtyckt till att utföra samhällstjänst.

Med hänsyn till straffvärdet ska påföljd bestämmas till fängelse. Fängelsestraffets längd ska bestämmas i enlighet med straffvärdet.

HÄKTNING

Då det finns risk för att Erik Pettersson avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff ska han kvarstanna i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

TALAN OM NÄRINGSFÖRBUD

Erik Karlsson

Den som har grovt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet och därvid gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa, ska enligt 4 § lagen (2014:836) om näringsförbud meddelas näringsförbud, om ett sådant förbud är påkallat från allmän synpunkt. Om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader ska, enligt 8 § andra stycket, näringsförbud anses påkallat från allmän synpunkt, om inte särskilda skäl talar mot det.

Erik Karlsson har gjort sig skyldig till brott för vilka det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader. Frågan är då om det i hans fall finns särskilda skäl som talar mot att näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt.

I förarbetena påpekas att det skall vara fråga om en helhetsbedömning vid vilken hänsyn även skall tas till omständigheter som talar till näringsidkarens förmån (se Prop. 1985/86:126 s. 59 f. och 154). Det ska således göras en samlad avvägning av skälen för och emot förbud, vari också ingår en bedömning huruvida Erik Karlsson i fortsättningen kan antas följa de regler som gäller för drivande av näringsverksamhet.

Som tidigare redogjorts för är förhållandena i målet speciella. Den brottslighet Erik Karlsson döms för är visserligen av allvarligt slag och avser brott begångna i två bolag och Erik Karlssons enskilda firma. Å andra sidan har Erik Karlsson varit utsatt för ett bedrägeri och har agerat som han gjort för att försöka reglera en skatteskuld. Såvitt framkommit i målet har Erik Karlsson dessutom under tidigare under ett stort antal år bedrivit sin verksamhet, utan några anmärkningar. Tvärtom har hans bolag tidigare haft högsta kreditvärdering hos Soliditet och av Valuation Företagsvärderingar rankats som ett av Sveriges högst värderade bolag inom samma bransch och storleksklass. Erik Karlsson är numera ålderspensionär och såvitt framkommit verksam i sin hustrus enskilda firma. Det finns inte heller något som tyder på att han i framtiden skulle göra sig skyldig till oegentligheter i sin näringsverksamhet. Med hänsyn till den speciella situation som lett till den aktuella brottsligheten anser tingsrätten inte att det skulle framstå som stridande mot allmänpreventiva intressen eller som stötande att Erik Karlsson får fortsätta att ägna sig åt näringsverksamhet. Vid en samlad bedömning får det därför anses föreligga särskilda skäl mot att nu meddela Erik Karlsson näringsförbud. Yrkandet om näringsförbud ska därför lämnas utan bifall.

Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson

Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson döms för bokföringsbrott vid tre tillfällen. Frågan är då om ett sådant förbud är påkallat från allmän synpunkt. Vid bedömningen av om näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt ska rätten särskilt ta hänsyn till, om åsidosättandet har varit systematiskt, syftat till betydande vinning, orsakat eller varit ägnat att orsaka betydande skada, eller näringsidkaren tidigare har dömts för brott i näringsverksamhet. Tingsrätten anser inte att några av dessa omständigheter föreligger såvitt gäller Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson är båda ålderspensionärer och bedriver idag ingen näringsverksamhet. Det finns inte heller något som tyder på att de i framtiden skulle göra sig skyldiga till oegentligheter.

Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten inte att ett näringsförbud kan anses vara påkallat från allmän synpunkt såvitt avser Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson. Yrkandena om näringsförbud för dem ska därför lämnas utan bifall.

Erik Pettersson

Erik Pettersson döms för bland annat grovt bokföringsbrott. Som nämnts ovan ska näringsförbud därför anses påkallat från allmän synpunkt, om inte särskilda skäl talar mot det. Tingsrätten anser att det inte föreligger några sådana särskilda skäl.

Erik Pettersson ska alltså meddelas näringsförbud. Näringsförbudets längd bör, särskilt med hänsyn till den tid under vilken Erik Pettersson ska avtjäna sitt fängelsestraff, bestämmas till 5 år.

Hans Clementz

Hans Clementz döms för grovt bokföringsbrott. Näringsförbud ska därför anses påkallat från allmän synpunkt, om inte särskilda skäl talar mot det. Hans Clementz är dessutom tidigare dömd för bokföringsbrott och i det nu aktuella fallet framgår redan av hans egna uppgifter att han åtagit sig uppdraget som styrelseledamot, trots att han inte hade för avsikt att ta del av den verksamhet som enligt lag ankommer på styrelseledamot i aktiebolag. Tingsrätten anser att det inte föreligger några särskilda skäl som talar mot ett näringsförbud.

Hans Clementz ska alltså meddelas näringsförbud. Näringsförbudets längd bör bestämmas till 3 år.

ÖVRIGT

Avgift till brottsofferfonden

Den som döms för ett eller flera brott där fängelse ingår i straffskalan för något av brotten ska enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond åläggas att betala en avgift till

brottsofferfonden om 800 kr. Sådan avgift ska dock inte tas ut om påföljdseftergift meddelas. Samtliga tilltalade som döms för brott, utom Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson, ska därför åläggas att betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Ersättning till offentliga försvarare och målsägandebiträden

Målet inleddes redan 2017. Det är fråga om ett omfattande mål med en omfattande utredning på över 3 000 sidor och ett flertal komplicerade frågor. Huvudförhandlingen i tingsrätten har pågått under femton förhandlingsdagar av olika längd. Sverker Mattsson, Per-Åke Kvarnström och Peter Norlin har varit förordnade såväl som försvarare som målsägandebiträden och har deltagit vid samtliga förhandlingsdagar. Även Tommy Nilsson som försvarat Erik Pettersson, som kan betecknas som ”huvudåtalad”, har deltagit vid samtliga förhandlingsdagar.

Sverker Mattsson har begärt ersättning för totalt 296 timmars arbete, Per-Åke Kvarnström för 229 timmars arbete, Peter Norlin för 179,5 timmars arbete och Rolf Glimstedt för 202,5 timmars arbete. Med hänsyn till vad som angetts ovan och omfattningen av respektive uppdrag anser tingsrätten att deras nedlagda tid är rimlig och att yrkade arvoden är skäliga.

Joel Johnard och Madeleine Moselius har båda varit förordnade som offentliga försvarare för Christian Andersson. Joel Johnard som ursprungligen förordnades som offentlig försvarare har begärt ersättning för 138 timmars arbete och Madeleine Moselius för 92 timmars arbete. Madeleine Moselius förordnades som medförsvarare relativt kort före huvudförhandlingen då Joel Johnard av hälsoskäl inte bedömde att han kunde genomföra hela huvudförhandlingen. Att ytterligare en försvarare förordnades har av nödvändiga skäl inneburit merkostnader för inläsning av målet m.m. Med hänsyn därtill och hur uppdraget utförts anser tingsrätten att även deras nedlagda tid är rimlig och att yrkade arvoden är skäliga.

Göran Starkebo, som försvarat Ingemar Karlsson, har begärt ersättning för totalt 274 timmars arbete. Ingemar Karlsson var åtalad på en åtalpunkt avseende grov penningtvättsbrottslighet. Tingsrätten anser att uppdraget, med hänsyn främst till målets

speciella karaktär, innefattat flera inte okomplicerade frågeställningar och bedömningar. Tingsrätten, som inte ifrågasätter att Göran Starkebo lagt ned av honom uppgiven tid och inte har någon invändning mot hur han utfört sitt uppdrag, anser likväl att Göran Starkebo lagt ner mer tid än vad som kan anses vara motiverat med hänsyn till målets beskaffenhet och omfång. Han får därför anses skäligen tillgodosedd med ett arvode motsvarande 200 timmars arbete.

Tommy Nilsson har begärt ersättning för totalt 339 timmars arbete. Erik Pettersson är den av de tilltalade som varit åtalad på flest antal åtalpunkter, med en omfattande utredning och vilka innehållit ett flertal komplicerade frågeställningar. Likväl anser tingsrätten att omfattningen av uppdraget i huvudsak är jämförligt med omfattningen av Sverker Mattssons uppdrag. Tingsrätten anser därför att Tommy Nilsson får anses skäligen tillgodosedd med ett arvode motsvarande 300 timmars arbete.

Mot kostnadsräkningarna i övrigt finns inga invändningar.

Åtalet mot Ingemar Karlsson ogillas. Med hänsyn därtill ska kostnaden för hans försvar stanna på staten.

Erik Pettersson och Christian Andersson döms till relativt långa fängelsestraff. Med hänsyn därtill och deras ekonomiska förhållanden ska staten svara även för kostnaderna för deras försvarare och för målsägandebiträdena.

Vad slutligen gäller Erik Karlsson, Sigvard Karlsson, Håkan Karlsson och Hans Clementz ska staten, med hänsyn till deras personliga och ekonomiska förhållanden, även svara för kostnaderna för deras försvarare.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2021-12-01

B 519-17

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 8 (TR-01)

Överklagande ställs till Hovrätten för Västra Sverige men ges in till tingsrätten senast den 22 december 2021.

På tingsrättens vägnar

Anders Björk

Lena Nilsson

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19500309-5535	Datum för dom/beslut 2021-12-01
Efternamn Karlsson	Förnamn Olof ERIK Gunnar

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-11-05	2019-11-08
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Hamngatan 6
Telefon
0521-27 02 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 1070
462 28 Vänersborg

E-post
vanersborgs.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19520503-5552	Datum för dom/beslut 2021-12-01
Efternamn Karlsson	Förnamn HÅKAN Bertil Göran

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-11-05	2019-11-07
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Hamngatan 6
Telefon
0521-27 02 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

E-post
vanersborgs.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19471027-5514	Datum för dom/beslut 2021-12-01
Efternamn Karlsson	Förnamn Karl Erik SIGVARD

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-11-05	2019-11-07
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Hamngatan 6
Telefon
0521-27 02 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

E-post
vanersborgs.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19821014-5655	Datum för dom/beslut 2021-12-01
Efternamn Pettersson	Förnamn Peter ERIK

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-01-21	2021-01-24
2021-10-28	

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Hamngatan 6
Telefon
0521-27 02 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

E-post
vanersborgs.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

EKOBROTTSMYNDIGHETEN

 Andra ekobrottskammaren i Göteborg
 Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ansökan om stämning

2020-09-25

Sida 1(13)

Handling 223

Ärende EB-5410-16

Handläggare 935-8

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Justerad av åklagaren
 vid huf 2021-09-07
 och 2021-10-19. /300L

 Vänersborgs tingsrätt
 Avdelning 1, rotel 03
 Box 1070
 462 28 VÄNERSBORG

 VÄNERSBORG TINGSRÄTT
 Rotel:03

INKOM: 2020-09-25

MÅLNR: B 519-17

AKTBIL: 50

 VÄNERSBORG TINGSRÄTT
 Rotel:03

TR mål: B 519-17

Handl.: EKO3 2021-10-28

Målsamband med EB-

1177-17

Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
1 Karlsson, Olof Erik Gunnar		Erik	
Personnr 19500309-5535	Medborgare i Sverige	Telefon 0521-35181, 0521-351 81	Tolkbehov
Adress Lindeskogen 202 464 63 BRÅLANDA			
Offentlig försvarare/ombud Mattsson, Sverker, Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB, Box 325, 461 27 TROLLHÄTTAN			
F frihetsberövande m.m. - Anhållen i frånvaro 2019-11-04, Gripfen 2019-11-05, Frigiven 2019-11-08.			
Delgivningsuppgifter			

Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
2 Karlsson, Håkan Bertil Göran		Håkan	
Personnr 19520503-5552	Medborgare i Sverige	Telefon 052135155	Tolkbehov
Adress Bollungen 230 464 63 BRÅLANDA			
Offentlig försvarare/ombud Norlin, Peter, Juristpanelen Advokatbyrå KB, Box 9012, 400 91 GÖTEBORG			
F frihetsberövande m.m. - Anhållen i frånvaro 2019-11-04, Gripfen 2019-11-05, Frigiven 2019-11-07.			
Delgivningsuppgifter			

Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
3 Karlsson, Karl Erik Sigvard		Sigvard	
Personnr 19471027-5514	Medborgare i Sverige	Telefon 052135155	Tolkbehov
Adress Bollungen 230 464 63 BRÅLANDA			
Offentlig försvarare/ombud Kvarnström, Per Åke, Advokatfirman Kjällgren AB, Box 123, 461 23 TROLLHÄTTAN			
F frihetsberövande m.m. - Anhållen i frånvaro 2019-11-04, Gripfen 2019-11-05, Frigiven 2019-11-07.			
Delgivningsuppgifter			

Ansvarsyrkanden m.m.

1. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Erik Karlsson) (9000-K2769-16)

Gärning

Erik Karlsson har varit företrädare för Arbetstjänst i Brålanda AB, 556724-2168, med säte i Vänersborg, och därmed varit ansvarig för bolagets bokföringsskyldighet. Bolaget försattes i likvidation den 20 april 2016 och i konkurs den 2 maj 2016.

Erik Karlsson har uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen genom att underlåta att löpande bokföra förekommande affärshändelser samt bevara räkenskapsmaterial enligt följande:

Räkenskapsår 2014-07-01—2015-06-30: inbetalningar om 584 000 kr och utbetalningar om 584 000 kr har inte bokförts och underlagen saknas

Räkenskapsår 2015-07-01—2016-04-20: inbetalningar om 4 741 556 kr och utbetalningar om 4 741 172 kr har inte bokförts och underlagen saknas

Åsidosättandet har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt skett systematiskt under en längre tid.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning – se åtalpunkt 2

Skriftlig bevisning

1. Anmälan från konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 1-2
2. Konkursbouppteckning, förundersökningsprotokoll sid 10-18
3. Förvaltarberättelse, förundersökningsprotokoll sid 19-22

4. Protokoll från edgångssammanträde, förundersökningsprotokoll sid 23-25
5. Årsredovisning för Arbetstjänst i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 27-36
6. Brev till Erik Karlsson från konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 38
7. Svar till konkursförvaltaren från Erik Karlsson, förundersökningsprotokoll sid 40
8. Kvitto kontantåterbetalning, förundersökningsprotokoll sid 42
9. Handlingar från Kronofogdemyndigheten, förundersökningsprotokoll sid 43-46
10. Beslut om årlig beskattning för räkenskapsår 2014-07-01—2015-06-30, förundersökningsprotokoll sid 47-50
11. Kontrolluppgifter för Arbetstjänst AB, förundersökningsprotokoll sid 51-52
12. Övervägande från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 55-61
13. Inkomstdeklaration inkomstår 2015, förundersökningsprotokoll sid 62-66
14. Skuldsaldo Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 69
15. Beslut om årlig beskattning för räkenskapsår 2015-07-01 – 2016-06-30, förundersökningsprotokoll sid 71-74
16. Beslut om årlig beskattning för räkenskapsår 2016-07-01 – 2017-04-26, förundersökningsprotokoll sid 75
17. Deklarationshandlingar för räkenskapsår 2013-07-01 – 2014-06-30, förundersökningsprotokoll sid 76-80
18. Skrivelse från konkursförvaltaren till Erik Pettersson, förundersökningsprotokoll sid 108
19. Svar från Erik Pettersson till konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 109

20. Handlingar gällande "Benin Water Project", förundersökningsprotokoll sid 110-112
21. PM, skriftväxling med Utrikesdepartementet gällande "Benin Water Project" mm samt diverse handlingar , förundersökningsprotokoll sid 147-149, 553-560
22. PM gällande kontaktförsök med Mustafa Shallas, förundersökningsprotokoll sid 155
23. Utdrag ur bokföringen för Arbetstjänst i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 118-133
24. Polisanmälan angående stöld av bokföring, förundersökningsprotokoll sid 134-137
25. PM angående kontroll med försäkringsbolag, förundersökningsprotokoll sid 138, 143
26. Sammanställning över utbetalningar från LBC Vermdal, förundersökningsprotokoll sid 215-221
27. Fakturor m.m. från LBC Värmdal, förundersökningsprotokoll sid 224-280 (kommer gås igenom översiktligt)
28. Handlingar gällande lastmaskinen XER 208, förundersökningsprotokoll sid 476-484, 521-522
29. EkorevisorsPM gällande Arbetstjänst i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 583-585
30. Anmälan från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 4-9

Bevistema: den skriftliga bevisningen återopas till styrkande av bristerna i bokföringen samt Erik Karlssons uppsåt

2. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Erik Karlsson) (9000-K2785-16)

Gärning

Erik Karlsson har varit företrädare för Alltjänst Administration i Brålanda AB, 556602-5535, med säte i Vänersborg, och därmed varit ansvarig för bolagets bokföringsskyldighet. Bolaget försattes i likvidation den 20 april 2016 och i konkurs den 2 maj 2016.

Erik Karlsson har uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen genom att ^{*}underlåta att löpande bokföra förekommande affärshändelser samt bevara räkenskapsmaterial enligt följande:

** bokföra osanna handlingar
(Justerat 2021-10-19)*

Räkenskapsår 2013-07-01-2014-06-30: osanna fakturor/handlingar om totalt ca ~~1,4 miljoner~~ kr har bokförts

** 700000
(Justerat 2021-09-07)*

Räkenskapsår 2014-07-01—2015-06-30: inbetalningar om 2 147 758 kr och utbetalningar om 2 162 646 kr har inte bokförts och underlagen saknas samt att osanna fakturor/handlingar om totalt 597 000 kr har bokförts

Räkenskapsår 2015-07-01—2016-04-20: inbetalningar om ca 190 000 kr och utbetalningar om 190 000 kr har inte bokförts och underlagen saknas

Åsidosättandet har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt skett systematiskt under en längre tid och då osanna handlingar använts.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning (gemensam för åtalpunkt 1 och 2)

1. Förhör med den tilltalade Erik Karlsson
2. Vittnesförhör med konkursförvaltare Paula Save angående hennes kontakter med Erik Karlsson under konkursutredningarna i såväl Arbetstjänst AB som Alltjänst AB till styrkande av bristerna i bokföringen samt Erik Karlssons uppsåt
3. Vittnesförhör med Anneli Boman angående LBC Värm-Dals arbete, hur faktureringen sköts samt hennes kännedom om LBC Värm-Dals affärsförbindelser med Erik Karlsson och hans bolag, till styrkande av omfattningen på de ej bokförda inbetalningarna samt Karlssons uppsåt

4. Vittnesförhör med Ulf Åsberg angående Erik Karlssons samarbete med LBC Värm-Dals till styrkande av omfattningen på de ej bokförda inbetalningarna i bägge bolagen samt Karlssons uppsåt
5. Vittnesförhör med Heleena Ljung, tidigare bokförare i såväl Arbetstjänst i Brålanda AB som Alltjänst Administration i Brålanda AB, angående hennes uppdrag som bokförare, hennes kontakter med Erik Karlsson, hennes kännedom om verksamheten i bolagen, samt angående när och varför uppdragen upphörde, till styrkande av bristerna i bokföringen och Karlssons uppsåt
6. Vittnesförhör med Magnus Kjörling, tidigare revisor i såväl Arbetstjänst i Brålanda AB som Alltjänst Administration i Brålanda AB, angående hans uppdrag som revisor, hans kontakter med Erik Karlsson, hans kännedom om verksamheten i bolagen, samt angående när och varför uppdragen upphörde, till styrkande av bristerna i bokföringen och Karlssons uppsåt

Skriftlig bevisning

1. Anmälan från konkursförvaltaren gällande Alltjänst Administration i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 586-587
2. Anmälan från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 590-594
3. Förvaltarberättelse jämte bilagor, förundersökningsprotokoll sid 595-602
4. Konkursbouppteckning, förundersökningsprotokoll sid 603-611
5. Protokoll från edgångssammanträde, förundersökningsprotokoll sid 612-614
6. Brev från Erik Karlsson och Erik Pettersson till konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 631-635
7. Skuldsaldo hos Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 638-640
8. Beslut om årlig beskattning för räkenskapsår 2014-07-01—2015-06-30, förundersökningsprotokoll sid 642-646
9. Deklarationshandlingar räkenskapsår 2013-07-01-2014-06-30, förundersökningsprotokoll sid 647-651

10. Utdrag ur bokföringen för Alltjänst Administration i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 656-769 (kommer gås igenom översiktligt)
11. Årsredovisning för Alltjänst Administration i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 770-780
12. Skrivelse från revisorn i Alltjänst Administration i Brålanda AB, förundersökningsprotokoll sid 784,
13. Skrivelse från Erik Karlsson till bokföraren, förundersökningsprotokoll sid 787
14. Handlingar från bokföraren, förundersökningsprotokoll sid 788-802
15. Minnesanteckning, förundersökningsprotokoll sid 807
16. Handlingar gällande lastmaskin, förundersökningsprotokoll sid 809-822
17. Sammanställning över bokförda osanna fakturor i Alltjänst Administration i Brålanda AB räkenskapsår 2013/2014, förundersökningsprotokoll sid 866
18. Fakturor och överföringar för räkenskapsår 2013/2014, förundersökningsprotokoll sid 867-933
19. Sammanställning över bokförda osanna fakturor i Alltjänst Administration i Brålanda AB räkenskapsår 2014/2015, förundersökningsprotokoll sid 934
20. Fakturor och överföringar för räkenskapsår 2014/2015, förundersökningsprotokoll sid 935-958
21. EkorevisorsPM jämte bilagor gällande Alltjänst Administration i Brålanda, förundersökningsprotokoll sid 959-1009

Bevistema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av bristerna i bokföringen samt Erik Karlssons uppsåt

3. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson) (9000-K835-19)

Gärning

Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson har bedrivit bokföringspliktig näringsverksamhet i Brålanda, Vänersborgs kommun. De försattes båda i konkurs den 2 juli 2018.

Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson har uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen genom att under tiden 1 januari 2015 – 2 juli 2018 underlåta att löpande bokföra förekommande affärshändelser samt bevara räkenskapsmaterial enligt följande:

Räkenskapsår 2015: inbetalningar från Naturvårdsverket om ca sex miljoner kr har inte bokförts

Räkenskapsår 2016: inbetalningar avseende avverkning av skog om 1 750 000 kr inkl moms samt tre fakturor utställda av Arbetstjänst i Brålanda AB om 439 967 kr inkl moms har inte bokförts

Räkenskapsår 2017: inbetalningar avseende avverkning av skog om ca 120 000 kr har inte bokförts

Räkenskapsår 2018 (t.o.m. den 2 juli): bokföring saknas helt

Åsidosättandet har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt skett systematiskt under en längre tid.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning

1. Förhör med den tilltalade Håkan Karlsson
2. Förhör med den tilltalade Sigvard Karlsson

3. Vittnesförhör med Torbjörn Eriksson, tidigare bokförare i Håkan Karlsson och Sigvard Karlssons enskilda näringsverksamhet, angående hans uppdrag som bokförare och kontakter med Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson, hans kännedom om verksamheten, samt angående när och varför uppdraget upphörde, till styrkande av bristerna i bokföringen och Håkan Karlssons och Sigvard Karlssons uppsåt
4. Vittnesförhör med Lars Bäckström, tidigare bokförare i Håkan Karlsson och Sigvard Karlssons enskilda näringsverksamhet, angående hans uppdrag som bokförare och kontakter med Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson, hans kännedom om verksamheten, samt angående när och varför uppdraget upphörde, till styrkande av bristerna i bokföringen och Håkan Karlssons och Sigvard Karlssons uppsåt
5. Vittnesförhör med Per Larsson, inköpare på Vida Skog, angående hans kontakter med Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson samt övriga iakttagelser i samband med att Vida Skog köpte och avverkade skog på fastigheten Bollungen 1:3, till styrkande av Håkan Karlssons och Sigvard Karlssons uppsåt

Skriftlig bevisning

1. Anmälan från konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 1014-1015
2. Förvaltarberättelse, förundersökningsprotokoll sid 1018-1031
3. Konkursbouppteckning, förundersökningsprotokoll sid 1032-1045
4. Protokoll från edgångssammanträden, förundersökningsprotokoll sid 1046-1051
5. Inkomstdeklarationer Håkan Karlsson, förundersökningsprotokoll sid 1055-1069
6. Kontohistorik skattekonto Håkan Karlsson, förundersökningsprotokoll sid 1070-1071
7. Förfrågan från Skatteverket till Håkan Karlsson, förundersökningsprotokoll sid 1075
8. Omprövningsbeslut, förundersökningsprotokoll sid 1077-1081

9. Besked omräknad slutlig skatt, förundersökningsprotokoll sid 1083
10. Svar från Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson till Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1085-1086
11. Överenskommelse om intrångsersättning, förundersökningsprotokoll sid 1088-1092
12. Godkännande från Naturvårdsverket, förundersökningsprotokoll sid 1093
13. Inkomstdeklarationer Sigvard Karlsson, förundersökningsprotokoll sid 1114-1126
14. Kontohistorik skattekonto Sigvard Karlsson, förundersökningsprotokoll 1127-1130
15. Handlingar från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1134-1143, 1156-1162
16. Handlingar från Vida Skog gällande köp och avverkning av skog, förundersökningsprotokoll sid 1187-1219
17. Handlingar från Levene Skog gällande köp och avverkning av skog, förundersökningsprotokoll sid 1222-1234
18. Handlingar från Naturvårdsverket gällande intrångsersättningen, förundersökningsprotokoll sid 1237-1255
19. Handlingar från Lantmäteriet, förundersökningsprotokoll sid 1256-1391
(kommer gås igenom översiktligt)
20. Gåvobrev, förundersökningsprotokoll sid 1392-1397
21. Handlingar från Lantmäteriet, förundersökningsprotokoll sid 1402-1419
22. Handling gällande gåvan av Bollungen 1:3, förundersökningsprotokoll sid 1424-1425
23. EkorevisorsPM, förundersökningsprotokoll sid 1490-1497

Bevistema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av bristerna i bokföringen samt de tilltalades uppsåt

4. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Erik Karlsson) (9000-K1558-19)

Gärning

Erik Karlsson har bedrivit bokföringspliktig näringsverksamhet i Brålanda, Vänersborgs kommun. Han försattes i konkurs den 14 maj 2018.

Erik Karlsson har uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen genom att dels underlåta att löpande bokföra förekommande affärshändelser, dels bokföra osanna handlingar och dels underlåta att bevara räkenskapsmaterial enligt följande:

Räkenskapsår 2016: osanna fakturor/handlingar om totalt ca 1,3 miljoner kr har bokförts

Räkenskapsår 2017: osanna fakturor/handlingar om totalt ca 2,9 miljoner kr har bokförts

Räkenskapsår 2018 (t.o.m den 14 maj): intäkter om 775 000 kr har inte bokförts och underlagen saknas

Åsidosättandet har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt skett systematiskt under en längre tid och då osanna handlingar använts.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning

1. Förhör med den tilltalade Erik Karlsson
2. Vittnesförhör med Kjerstin Andersson, tidigare bokförare för Erik Karlssons enskilda näringsverksamhet, angående hennes uppdrag som bokförare, hennes kontakter med Erik Karlsson, hennes kännedom om verksamheten, samt angående när och varför uppdraget upphörde, till styrkande av bristerna i bokföringen och Karlssons uppsåt
3. Vittnesförhör med Ruben Hammarström, angående hans affärsförbindelser och kontakter med Erik Karlsson, till styrkande av bristerna i bokföringen

4. Vittnesförhör med konkurshandläggare Branka Stojkovic, angående hennes kontakter med Erik Karlsson och övriga iakttagelser under konkursutredningen, till styrkande av bristerna i bokföringen och Erik Karlssons uppsåt

Skriftlig bevisning

1. Anmälan från konkursförvaltaren, förundersökningsprotokoll sid 2154-2155
2. Förvaltarberättelse, förundersökningsprotokoll sid 2159-2164
3. Protokoll från edgångssammanträde, förundersökningsprotokoll sid 2165-2166
4. Konkursbouppteckning, förundersökningsprotokoll sid 2167-2169
5. Kontohistorik för Erik Karlssons skattekonto, förundersökningsprotokoll sid 2177-2180
6. Uppgifter om skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten, förundersökningsprotokoll sid 2182, 2237-2238
7. Skrivelse från Erik Karlsson till Vänersborgs tingsrätt, förundersökningsprotokoll sid 2246-2247
8. Handlingar från Kronofogdemyndigheten, förundersökningsprotokoll sid 2250-2328 (*kommer gås igenom översiktligt*)
9. Handlingar från Skatteverket jämte svar från Erik Karlssons dåvarande bokförare, förundersökningsprotokoll sid 2329-2400
10. Sammanställning över utbetalningar från LBC Värm-Dal till Erik Karlsson under år 2018, förundersökningsprotokoll sid 2403
11. Fakturor gällande Rubens Maskin AB jämte betalningsunderlag, förundersökningsprotokoll sid 2416-2425
12. Skrivelser från de tre bröderna Karlsson till Vänersborgs tingsrätt, förundersökningsprotokoll sid 2545-2548
13. EkorevisorsPM jämte bilagor, förundersökningsprotokoll sid 2779-2933

Bevistema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av bristerna i bokföringen samt Erik Karlssons uppsåt

Talan om näringsförbud

Det yrkas att rätten meddelar Erik Karlsson, Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson näringsförbud och, i samband med dom i målet, meddelar sådant förbud för tiden till dess frågan slutligt avgjorts.

Till grund för yrkandet görs det gällande att Erik Karlsson, Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson grovt åsidosatt sin skyldighet i näringsverksamheten och därvid gjort sig skyldiga till brottslighet enligt åtalet som inte är ringa.

Näringsförbud är påkallat ur allmän synpunkt.

Lagrum

3, 4, 8 och 21 §§ lag (2014:836) om näringsförbud

Handläggning

Målsamband med EB-1177-17, gemensam huvudförhandlingsplan är inlagd i stämningsansökan för EB-1177-17.

Anna Broman Olasdotter

Ekobrottsmyndigheten

Andra ekobrottskammaren i Göteborg
Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

2021-10-18

Sida 1 (3)
Handling 258
Ärende EB-1177-17
Handläggare 935-8

Vänersborgs tingsrätt
Avdelning 1, rotel 03
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Rotel:03

INKOM: 2021-10-18
MÅLNR: B 519-17
AKTBIL: 195

Justerad gärningsbeskrivning i åtalspunkten 1– justeringar markerade med fetstil

1. GROVT BEDRÄGERI (Pettersson) (9000-K620-17)

Målsägande

1. Erik Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Sverker Mattsson, c/o Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB, Box 325, 461 27 TROLLHÄTTAN
2. Håkan Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Peter Norlin, c/o Juristpanelen Advokatbyrå KB, Box 9012, 400 91 GÖTEBORG
3. Sigvard Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Per Åke Kvarnström, c/o Advokatfirman Kjällgren AB, Box 1, 451 15 UDDEVALLA

Gärning

Erik Pettersson har under tiden 1 januari 2014 – 31 augusti 2019, i Trollhättan och Vänersborg eller på annan plats i Sverige, ensam eller tillsammans och i samförstånd med annan/andra, uppsåtligen medelst vilseledande förmått Erik Karlsson, **såväl i egenskap av fysisk person som företrädare för Alltjänst Administration i Brålanda AB (nedan Alltjänst AB) och Arbetstjänst i Brålanda AB (nedan Arbetstjänst AB)** samt Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson, att till honom överföra eller **låta överföra** sammanlagt ca 25,6 miljoner kr, i form av dels ca 23 miljoner kr i rena penningöverföringar och dels ca 2,6 miljoner kr i form av gåva av fastigheterna **Bollungen 1:3 och Bollungen 1:42, enligt följande:**

Överföring från bolag/person till Erik Pettersson

Erik Karlsson

Belopp

11 948 795 kr, varav 1 248 000 kr först överförts till Erik Karlsson från Håkan Karlsson och 2 168 500 kr först överförts till Erik Karlsson från Sigvard Karlsson

Håkan Karlsson	1 270 625 kr samt 1 248 000 kr via Erik Karlsson
Sigvard Karlsson	2 433 000 kr samt 2 168 500 kr via Erik Karlsson
Alltjänst AB	1 378 500 kr
Arbets tjänst AB	3 216 776 kr

Erik Karlsson har därvid – förutom ovan angivna överföringar direkt från egna konton och bolagens konton - överfört eller låtit överföra pengar till Erik Pettersson genom konton tillhörande Ingemar Karlsson och LBC Värm Dal AB, enligt följande:

<u>Överföring från bolag/person till Erik Pettersson</u>	<u>Belopp</u>
Ingemar Karlsson	1 996 500 kr
LBC Värm Dal AB	445 000 kr

Slutligen har Erik Karlsson tillsett att Indust Bygg&Entreprenad AB (nedan Indust AB) erhållit insättningar med 2 847 000 kr, varav Erik Petersson i vårt fall tillgodogjort sig 474 200 kr i rena pengaöverföringar, enligt följande:

<u>Överföring från bolag/person till Erik Pettersson</u>	<u>Belopp</u>
Indust AB	474 200 kr

Vilseledandet och brottsplanen har bestått av flera steg och skett enligt följande:

Erik Pettersson har tillsammans med en eller flera okända personer kontaktat Erik Karlsson och falskeligen påstått att Skatteverket i Stockholm beslutat att upptaxera Erik Karlssons två aktiebolag **Arbets tjänst AB och Alltjänst AB** som därmed fått omfattande skatteskulder som omgående behövde betalas av, trots att några sådana skatteskulder inte existerat.

Pettersson har i samband med detta uppgett sig kunna hjälpa till med att förmedla betalningen till Skatteverket samt vid upprepade tillfällen påtalat för Erik Karlsson att avbetalningen brådska. Pettersson har därvid förtigit att någon skatteskuld inte existerade samt att han aldrig haft för avsikt att förmedla någon betalning till Skatteverket, utan istället ämnat behålla pengarna själv.

För att kunna fullgöra avbetalningarna på den falska skatteskulden, har Erik Karlsson – förutom eget arbete såväl i aktiebolagen som senare i sin enskilda firma och slutligen i Indust AB - bett sina bröder Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson om hjälp, varvid Håkan och Sigvard till Erik Pettersson har överfört **dels** pengar som de erhållit från Naturvårdsverket i form av s.k. intrångsersättning avseende en fastighet, vilka rätteligen till viss del skulle ha använts för att betala den skatt som belöpt på intrångsersättningen, **och dels pengar för avverkning av skog**.

Erik Pettersson har därefter förmått Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson att till honom överföra deras gemensamma **fastigheter Bollungen 1:3 och Bollungen 1:42**, som gåva.

Vilseledandet har bestått i att Pettersson har påstått att **fastigheterna** endast tillfälligt skulle skrivas över på honom själv, varvid han förtigit att han omgående skulle sälja **fastigheterna** vidare till annan person.

Pettersson har vidare uppmanat Erik Karlsson att skapa falska handlingar, i form av bl.a. fakturor och låneavtal, som skulle ge sken av att Erik Karlsson och Erik Pettersson haft privata affärer ihop, detta för att dölja det verkliga händelseförloppet och ge de omfattande pengaöverföringarna en legal fasad.

Erik Karlsson och hans bröder Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har därvid fört över **eller låtit föra över** ovan angivna summor samt ovan angivna **fastigheter** till Pettersson, varvid Pettersson använt pengarna för egen del.

Förfarandet har inneburit vinning för Pettersson och/eller annan samt motsvarande skada för Erik Karlsson, **bolagen Arbetstjänst AB och Alltjänst AB**, samt för Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson **och/eller annan/andra**.

Brottet är grovt då det utförts systematiskt under en längre tid samt rört mycket betydande belopp.

Lagrum

9 kap 3 § brottsbalken och 9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017

Anna Broman Olasdotter

EKOBROTTSMYNDIGHETEN

 Andra ekobrottskammaren i Göteborg
 Kammaråklagare Anna Broman Olasdotter

Ansökan om stämning

2020-09-25

Sida 1(18)

Handling 231

Ärende EB-1177-17

Handläggare 935-8

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

 Justerad av åklagaren
 vid huf

-2021-09-07

-2021-10-14

-2021-10-19

 Justeringar avser åtalspunkterna
 2-8. För åtalspunkt 1, se aktbil 195.

 Vänersborgs tingsrätt
 Avdelning 1, rotel 03
 Box 1070
 462 28 VÄNERSBORG

 VÄNERSBORG TINGSRÄTT
 Rotel:03

INKOM: 2020-09-25

MÅLNR: B 519-17

AKTBIL: 46

 VÄNERSBORG TINGSRÄTT
 Rotel:03

TR mål: B 519-17

Handl.: EKO3 2021-10-28

MÅLNR: B 519-17

Målsamband med EB-

5410-16

1	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Andersson, Hans Christian		Christian	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19630130-5212	Sverige	042-22 94 03	
	Adress			
	Nysättersvägen 37 A Bv 461 54 TROLLHÄTTAN			
Offentlig försvarare/ombud				
Johnard, Joel, Vänersborgs Advokatbyrå AB, Sundsgatan 4, 462 33 VÄNERSBORG				
Friköpt förövande m.m.				
Delgivningsuppgifter				

2	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Clementz, Hans Rune		Hans	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19590702-5133	Sverige		
	Adress			
	Bockerud 5 458 96 HÖGSÄTER			
Offentlig försvarare/ombud				
Glimstedt, Rolf, Advokatfirman Ljung HB, Box 2040, 403 11 GÖTEBORG				
Friköpt förövande m.m.				
Delgivningsuppgifter				

3	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Karlsson, Hans Erik Ingemar		Ingemar	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19780221-5694	Sverige	0521-35181	
	Adress			
	Bollungen 215 464 63 BRÅLANDA			
Offentlig försvarare/ombud				
Starkebo, Göran, Carat Advokatbyrå AB, Box 7588, 103 93 STOCKHOLM				
Friköpt förövande m.m.				
Delgivningsuppgifter				

4	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Pettersson, Peter Erik		Erik	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19821014-5655	Sverige	0736-195706	
	Adress			
	Jungavägen 34 535 92 KVÄNUM			
Offentlig försvarare/ombud				
Nilsson, Tommy, Advokatfirma Tommy Nilsson AB, Box 89, 461 22 TROLLHÄTTAN				
Frihetsberövande m.m.				
- Anhållen i frånvaro 2020-01-13, Gripfen 2020-01-21, Frigiven 2020-01-24.				
Delgivningsuppgifter				

Ansvarsyrkanden m.m.

1. GROVT BEDRÄGERI (Pettersson) (9000-K620-17)

Målsägande

1. Erik Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Sverker Mattsson, c/o Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB, Box 325, 461 27 TROLLHÄTTAN
2. Håkan Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Peter Norlin, c/o Juristpanelen Advokatbyrå KB, Box 9012, 400 91 GÖTEBORG
3. Sigvard Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Per Åke Kvarnström, c/o Advokatfirman Kjällgren AB, Box 1, 451 15 UDDEVALLA

Gärning

Erik Pettersson har under tiden 1 januari 2014 – 31 augusti 2019, i Trollhättan och Vänersborg eller på annan plats i Sverige, ensam eller tillsammans och i samförstånd med annan/andra, uppsåtligt medelst vilseledande förmått Erik Karlsson, Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson att till honom överföra sammanlagt ca 25,6 miljoner kr, i form av dels ca 23 miljoner kr i rena penningöverföringar och ca 2,6 miljoner kr i form av gåva av fastighet.

Vilseledandet och brottsplanen har bestått av flera steg och skett enligt följande:

Erik Pettersson har tillsammans med en eller flera okända personer kontaktat Erik Karlsson och falskeligen påstått att Skatteverket i Stockholm beslutat att upptaxera Erik Karlssons två aktiebolag som därmed fått omfattande skatteskulder som omgående behövde betalas av, trots att några sådana skatteskulder inte existerat.

Pettersson har i samband med detta uppgett sig kunna hjälpa till med att förmedla betalningen till Skatteverket samt vid upprepade tillfällen påtalat för Erik Karlsson att avbetalningen brådskade. Pettersson har därvid förtigit att

någon skatteskuld inte existerade samt att han aldrig haft för avsikt att förmedla någon betalning till Skatteverket, utan istället ämnat behålla pengarna själv.

För att kunna fullgöra avbetalningarna på den falska skatteskulden, har Erik Karlsson – förutom eget arbete såväl i aktiebolagen som senare i sin enskilda firma och slutligen i Indust AB - bett sina bröder Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson om hjälp, varvid Håkan och Sigvard till Erik Pettersson bl.a. har överfört pengar som de erhållit från Naturvårdsverket i form av s.k. intrångsersättning avseende en fastighet, vilka rätteligen till viss del skulle ha använts för att betala den skatt som belöpt på intrångsersättningen.

Erik Pettersson har därefter förmått Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson att till honom överföra deras gemensamma fastighet som gåva, genom att hävda att det fanns risk att Skatteverket, på grund av den uppkomna skatteskulden hos Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson avseende intrångsersättningen, skulle komma att utmäta fastigheten.

Vilseledandet har bestått i att Pettersson har påstått att fastigheten endast tillfälligt skulle skrivas över på honom själv, varvid han förtigit att han omgående skulle sälja fastigheten vidare till annan person.

Pettersson har vidare uppmanat Erik Karlsson att skapa falska handlingar, i form av bl.a. fakturor och låneavtal, som skulle ge sken av att Erik Karlsson och Erik Pettersson haft privata affärer ihop, detta för att dölja det verkliga händelseförloppet och ge de omfattande pengaöverföringarna en legal fasad.

Erik Karlsson och hans bröder Håkan Karlsson och Sigvard Karlsson har därvid fört över ovan angivna summor samt ovan angiven fastighet till Pettersson, varvid Pettersson använt pengarna för egen del.

Förfarandet har inneburit vinning för Pettersson och/eller annan samt motsvarande skada för Erik, Håkan och Sigvard Karlsson.

Brottet är grovt då det utförts systematiskt under en längre tid samt rört mycket betydande belopp.

Lagrum

9 kap 3 § brottsbalken och 9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017

Bevisning – se åtalspunkt 3

2. PENNINGHÄLERI, GROVT BROTT (Pettersson) och GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT, i andra hand GROVT NÄRINGSPENNINGTVÄTTSBROTT (Pettersson) (9000-K620-17)

Gärning

Erik Pettersson har uppsåtligen under första halvåret 2014 upplåtit sina konton för insättningar av 1 685 500 kr från andra personers brottsliga verksamhet. Pettersson har därefter tagit befattning med pengarna genom kontanta uttag, transaktioner på pantbanker och andra överföringar.

Erik Pettersson har därigenom uppsåtligen otillbörligen medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta, förvärva, förvara eller vidta annan sådan åtgärd med pengarna.

Åtgärden har varit ägnad att dölja att andra personer har berikat sig genom brottslig gärning och att pengarna härrör från dessa personers brottsliga verksamhet.

Erik Pettersson har därefter mellan den 1 juli 2014 och den 31 augusti 2019 i Trollhättan eller på annan plats i Sverige, uppsåtligen i näringsverksamhet eller annars såsom ett led i en verksamhet som bedrivits vanemässigt eller annars i större omfattning mottagit och omfördelat i vart fall 21 477 896 kr på sina konton, enligt följande:

År 2014 (fr.o.m 1 juli 2014): 1 838 595 kr

År 2015: 9 069 526 kr

År 2016: 4 574 075 kr

År 2017: 2 855 500 kr

År 2018: 1 699 200 kr

År 2019 (tom 31 augusti 2019): 1 441 000 kr

Totalt (inkl första halvåret 2014): 23 163 396 kr

Pettersson har därvid tagit befattning med pengarna genom kontanta uttag, transaktioner på pantbanker, inköp av guld och andra överföringar.

Erik Pettersson har därigenom uppsåtligen otillbörligen medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta, förvärva, förvara eller vidta annan sådan åtgärd med pengarna.

Erik Pettersson har därigenom medverkat till åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att dölja att pengarna härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna, egendomen eller dess värde.

Brottet är grovt då gärningen avsett mycket betydande belopp samt ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt under en längre tid.

Lagrum

9 kap 6 a § 1 st 1 p och 3 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2014
3 § 1 st 1 p och 5 § alt 7 § 2 st lagen (2014:307) om straff för
penningtvättsbrott

Bevisning – se åtalspunkt 3

3. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Pettersson) (9000-K620-17)

Gärning

Erik Pettersson har bedrivit oregistrerad bokföringspliktig näringsverksamhet i
Trollhättan, Falköping och Vänersborg, eller på annan plats i Sverige.

Pettersson har därvid uppsåtligen eller i andra hand av oaktsamhet åsidosatt
bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen genom att dels underlåta att
löpande bokföra uppkomna affärshändelser i form av insättningar på bankkonton
enligt följande:

År 2014: 3 524 095 kr
År 2015: 9 069 526 kr
År 2016: 4 574 075 kr
År 2017: 2 855 500 kr
År 2018: 1 699 200 kr
År 2019: 1 441 000 kr

Totalt: 23 163 396 kr

och dels underlåta att bevara räkenskapsmaterial för ovan angiven period på ett
betyggande sätt.

Till följd härav har rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning
av bokföringen.

Brottet är grovt då det skett i skatteundandragande syfte och avsett mycket
betydande belopp, samt då åsidosättandet skett systematiskt under en längre tid.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning – gemensam för åtalpunkt 1-3

Muntlig bevisning

1. Målsägandeförhör med Erik Karlsson
2. Målsägande förhör med Håkan Karlsson
3. Målsägandeförhör med Sigvard Karlsson
4. Förhör med den tilltalade Erik Pettersson
5. Förhör med den under andra åtalpunkter tilltalade Hans Clementz angående hur det gick till när han köpte fastigheten Bollungen 1:3
6. Vittnesförhör med Henrik Rydin angående hans kontakter med Erik Pettersson och kännedom om Erik Petterssons och hans anhörigas pantsättningar till styrkande av att Erik Pettersson frekvent omsatt omfattande belopp under lång tid
7. Vittnesförhör med Per Larsson, inköpare på Vida Skog, angående hans kontakter med Erik Pettersson samt övriga iakttagelser i samband med att Vida Skog köpte och avverkade skog på fastigheten Bollungen 1:3, till styrkande av Erik Petterssons bestämmande inflytande över de tre bröderna Karlsson samt av Erik Petterssons vilseledande och vinning
8. Vittnesförhör med Henry Erixon, angående hur det gick till när han köpte fastigheterna Bollungen 1:3 och 1:42, till styrkande av Erik Petterssons vinning
9. Vittnesförhör med Egon Nordström, angående hans kännedom om försäljningen av fastigheterna Bollungen 1:3 och 1:42, till styrkande av Erik Petterssons vinning
10. Vittnesförhör med Ruben Hammarström angående hans kontakter med Erik Karlsson och Ingemar Karlsson och hans kännedom om Erik Karlssons ekonomiska situation, till styrkande av Erik Petterssons vilseledande och vinning
11. Vittnesförhör med Sonia Karlsson, gift med Erik Karlsson, angående hennes iakttagelser av Erik Karlssons beteende under brottstiden och parets ekonomiska situation, till styrkande av Erik Petterssons vilseledande och Erik Karlssons skada

Skriftlig bevisning

1. Anmälan från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1501-1505
2. Omprövningsbeslut, förfrågningar och kontoutdrag, förundersökningsprotokoll sid 1506-1528
3. Föreläggande från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1529-1550
4. Skatteverkets inhämtade information från pantbanker, förundersökningsprotokoll sid 1551-1554
5. Uppgifter om beskattningsperioder, förundersökningsprotokoll sid 1555-1557
6. Skatteverkets beräkning av Erik Petterssons levnadsomkostnader, förundersökningsprotokoll sid 1558-1559
7. Omprövningsbeslut samt överklagande från Erik Pettersson, förundersökningsprotokoll sid 1560-1583
8. Svar från Erik Pettersson till Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1584-1598
9. PM angående en klocka, förundersökningsprotokoll sid 1605-1608
10. PM angående Erik Petterssons lån i Pantbanken i Trollhättan, förundersökningsprotokoll sid 1609-1623
11. PM angående Erik Petterssons mors lån i Pantbanken i Trollhättan, förundersökningsprotokoll sid 1632-1626
12. Låneavtal inlämnat av Erik Pettersson till Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1636
13. Handlingar från Lantmäteriet, förundersökningsprotokoll sid 1256-1391
(kommer gås igenom översiktligt)
14. Gåvobrev, förundersökningsprotokoll sid 1392-1397
15. Handlingar från Lantmäteriet, förundersökningsprotokoll sid 1402-1419

16. Handling gällande gåvan av Bollungen 1:3, förundersökningsprotokoll sid 1424-1425
17. Tre gåvobrev gällande fastigheten Bollungen 1:3, förundersökningsprotokoll sid 1642-1644
18. Handlingar från Vida Skog gällande köp och avverkning av skog, förundersökningsprotokoll sid 1187-1219
19. Tjänsteanteckning gällande kontakt med Kronofogdemyndigheten angående Hans Clementz, förundersökningsprotokoll sid 2054-2097
20. Inkomstdeklarationer för Hans Clementz, förundersökningsprotokoll sid 2040-2053
21. Fakturor från Hedens Guld, förundersökningsprotokoll sid 1645-1673
22. Mejlsvar från Veidekke angående följebil, förundersökningsprotokoll sid 1777
23. Polisanmälan mot Erik Pettersson från år 2008, förundersökningsprotokoll sid 1722-1725
24. Fakturor, förundersökningsprotokoll sid 1848-1891
25. EkorevisorsPM, förundersökningsprotokoll sid 1892
26. PM gällande insättningar på Erik Petterssons konton, förundersökningsprotokoll sid 1893-1908
27. PM gällande kontorörelser på Erik Petterssons konto, förundersökningsprotokoll sid 1909-1911

Bevistema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av Petterssons vilseledande, vinning och uppsåt (åtalspunkten 1), omfattningen på penningtvätten och Petterssons uppsåt (åtalspunkten 2) samt bristerna i bokföringen och Petterssons uppsåt (åtalspunkten 3)

4. GROVT BOKFÖRINGSBROTT (Clementz och Pettersson) (9000-K259-20)

Gärning

Hans Clementz har varit formell företrädare och Erik Pettersson har varit faktisk företrädare för Indust Bygg och Entreprenad AB 559070-6205, med säte i

Stockholm, och har därigenom varit ansvariga för att bolagets bokföringsskyldighet fullgjordes i enlighet med bokföringslagen.

Bolaget försattes i likvidation 4 december 2019 och i konkurs den 19 december 2019.

Clementz och Pettersson har uppsåtligen åsidosatt bokföringsskyldigheten genom att under tiden 11 maj 2018 - 31 december 2018 underlåta att löpande bokföra förekommande affärshändelser i form av insättningar om 2 847 000 kr och uttag om 2 847 000 kr samt bevara räkenskapsmaterial.

Åsidosättandet har inneburit att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt varit led i en systematisk och organiserad brottslighet.

Lagrum

11 kap 5 § 2 st brottsbalken

Bevisning – se åtalspunkten 5

5. GROV OREDLIGHET MOT BORGENÄRER (Clementz och Pettersson) (9000-K259-20)

Gärning

Hans Clementz har varit formell företrädare och Erik Pettersson har varit faktiskt företrädare för Indust Bygg och Entreprenad AB, 559070-6205, med säte i Stockholm.

Bolaget försattes i likvidation 4 december 2019 och i konkurs den 19 december 2019.

Clementz och Pettersson har under perioden 11 maj 2018-31 december 2018, när bolaget varit på obestånd eller påtaglig fara förelegat för att bolaget skulle komma på obestånd, avhänt bolaget sammanlagt 2 847 000 kr i vederlagsfria utbetalningar, som inte tillfört bolaget något motsvarande värde, dels genom kontantuttag från bolagskontot om 160 000 kr, överföringar från bolagskontot till Clementz privata konto om 200 000 kr, överföringar till Erik Petterssons privata konto om 474 000 kr, och överföringar till Ingemar Karlssons privata konto om 165 000 kr, och dels genom överföringar om 1,7 miljoner kr till Hedens Guld AB vilket avsett köp av guldtackor, som Clemenz och Pettersson därefter tillgodogjort sig själva eller annan.

I vart fall har Clementz och Pettersson genom sitt agerande försatt bolaget på obestånd eller framkallat påtaglig fara för att bolaget skulle komma på obestånd. Brottet är grovt då det rört betydande belopp samt varit led i en systematisk och organiserad brottslighet.

Lagrum

11 kap 1 § 1 st och 3 st brottsbalken

Bevisning – gemensam för åtalspunkt 4-5

Muntlig bevisning

1. Förhör med den tilltalade Hans Clementz
2. Förhör med den tilltalade Erik Pettersson
3. Vittnesförhör med Bo Bjerkli den angående hans kontakter med Erik Pettersson gällande Indust Bygg och Entreprenad AB, till styrkande av Petterssons faktiska företrädarskap
4. Vittnesförhör med Ruben Hammarström angående Rubens Maskin AB:s fakturor till Veidekke AB, till styrkande av bristerna i bokföringen
5. Vittnesförhör med Ulf Åsberg angående LBC Värm-Dals affärsförbindelser med Indust Bygg och Entreprenad AB, till styrkande av Erik Petterssons faktiska företrädarskap

Skriftlig bevisning

1. Brottanmälan, förundersökningsprotokoll sid 1912-1917
2. Handlingar från Bolagsverket, förundersökningsprotokoll sid 1923-1964
3. Uppgifter från Skatteverket, förundersökningsprotokoll sid 1966-1968
4. PM angående Veidekke, förundersökningsprotokoll sid 1982-1983

5. Handlingar från LBC Verm-Dal angående utbetalningar till Indust Bygg och Entreprenad AB, förundersökningsprotokoll sid 1986-2014
6. Fakturaunderlag för Rubens Maskin AB, förundersökningsprotokoll sid 2022-2024
7. Fakturor från Hedens Guld AB, förundersökningsprotokoll sid 2026-2033
8. Inkomstdeklarationer för Hans Clementz, förundersökningsprotokoll sid 2040-2053
9. Tjänsteanteckning gällande kontakt med Kronofogdemyndigheten angående Hans Clementz, förundersökningsprotokoll sid 2054-2097
10. EkorevisorsPM, förundersökningsprotokoll sid 2148-2153

Bevistema: den skriftliga bevisningen återopas till styrkande av de tilltalades uppsåt och bristerna i bokföringen (åtalpunkten 4), obeståndet samt de tilltalades uppsåt och omfattningen på avhändandet (åtalpunkten 5)

6. GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT, i andra hand GROVT NÄRINGSPENNINGTVÄTTSBROTT (Andersson) (9000-K436-20)

Gärning

Christian Andersson har mellan den 1 januari 2015 och den 26 maj 2017 i Trollhättan eller på annan plats i Sverige, upplåtit sitt konto för insättningar av pengar från Erik Petterssons grova bedrägerier om totalt 2 229 468 kr.

Christian Andersson har därefter tagit befattning med pengarna genom kontanta uttag, köp av postväxlar, guld samt överföringar och uttag på Forex, vilket kommit Erik Pettersson eller annan till del.

Christian Andersson har därigenom uppsåtligt otillbörligen medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta, förvärva eller vidta annan sådan åtgärd med pengarna.

Åtgärden har varit ägnad att dölja att Erik Pettersson eller annan berikat sig genom brottslig gärning och att pengarna härrör från Erik Petterssons brottsliga verksamhet.

Brottet är grovt med hänsyn till att det rört betydande belopp samt att det skett som ett led i en systematisk brottslighet som pågått under en längre tid.

*2218800

*2214468 kr

(Justerat av
vid huf
2021-10-14.)

*till

(Justerat av
akt. vid huf
2021-09-07.)

I andra hand görs gällande att Christian Andersson, på ovan angivet sätt, uppsåtligt i näringsverksamhet eller annars såsom ett led i en verksamhet som bedrivits vanemässigt eller annars i större omfattning på sina konton från Erik Pettersson mottagit och därefter omsatt totalt 2 229 468 kr.

Andersson har därigenom medverkat till åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att dölja att pengarna härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna, egendom eller dess värde.

Brottet är grovt med hänsyn till att det rört betydande belopp samt att det skett som ett led i en systematisk brottslighet som pågått under en längre tid.

Lagrum

4 § och 5 § 1 st lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Bevisning

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade Christian Andersson

Skriftlig bevisning

1. Sammanställning överföringar från Erik Pettersson till Christian Andersson, förundersökningsprotokoll sid 3099
2. Postväxlar, förundersökningsprotokoll sid 3108-3119
3. Kontoutdrag, förundersökningsprotokoll sid 3124-3126

Bevisning: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av omfattningen på penningtvätten och Anderssons uppsåt

7. GROVT BEDRÄGERI (Andersson och Pettersson) (9000-K751-20)

Målsägande

Olof Erik Gunnar Karlsson som företräds av målsägandebiträde: Sverker Mattsson, c/o Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB, Box 325, 461 27

TROLLHÄTTAN

Justerat av
åklagaren vid
huf 2021-09-07
samt
vid huf 2021-10-19
varav *A och *B
vid sistnämnda
datum.

Gärning

~~Erik Pettersson och Christian Andersson~~ har tillsammans och i samförstånd under september månad år 2010 i Trollhättan eller på annan plats i Sverige, uppsåtligt medelst vilseledande förmått Erik Karlsson att till ~~dem~~ överlämna en lastbil med registreringsnummer CFO199 under förespeglning om att Christian Andersson skulle köpa lastbilen för 550 000 kronor plus moms.

** som företrädare
för Alltjänst
Administration i
Brälanda AB
* honom*

Vilseledandet har bestått i att ~~Pettersson och Andersson~~ förtigit att ~~de båda~~ saknade såväl vilja som förmåga att betala för lastbilen och att ~~de~~ istället tänkte använda den för egna syften utan att göra rätt för sig.

** han
* han*

~~Pettersson och Andersson~~ har – efter att Karlsson överlämnat lastbilen – vidmakthållit vilseledandet genom att till Erik Karlsson falskeligen uppge att ~~Andersson~~ sålt lastbilen vidare, men själv inte fått betalt.

* han

Förfarandet har inneburit vinning för ~~Pettersson och Andersson~~ eller annan samt motsvarande skada för Erik Karlsson.

** B Alltjänst Admini-
stration i
Brälanda AB
och/eller*

Brottet är grovt då det rört betydande belopp.

Lagrum

9 kap 3 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017

Bevisning

Muntlig bevisning

1. Förhör med målsäganden Erik Karlsson
2. Förhör med den tilltalade Christian Andersson
3. Förhör med den tilltalade Erik Pettersson
4. Vittnesförhör med Anders Ahlqvist, angående köpet av CFO199, vem han hade kontakt med och hur betalningen gick till, till styrkande av vilseledandet samt de tilltalades vinning

Skriftlig bevisning

1. Handlingar från Transportstyrelsen gällande CFO 199, förundersökningsprotokoll sid 3060-3061

2. Anmälan om ägarbyte, förundersökningsprotokoll sid 3062
3. PM gällande köp av CFO 199, förundersökningsprotokoll sid 3063
4. Kontoutdrag, förundersökningsprotokoll sid 3064

Bevisstema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av de tilltalades uppsåt och vinning

8. NÄRINGSPENNINGTVÄTT, GROVT BROTT (Karlsson) (9000-K95-20)

Gärning

Ingemar Karlsson har mellan den 1 juli 2014 och den 19 augusti 2019 i Vänersborg eller på annan plats i Sverige, uppsåtligen i näringsverksamhet eller annars såsom ett led i en verksamhet som bedrivits vanemässigt eller annars i större omfattning på sina konton mottagit och därefter till Erik Pettersson fört över i vart fall ~~1 996 500~~ kr, se nedan.

Ingemar Karlsson har därigenom medverkat till åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att dölja att pengarna härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna, egendom eller dess värde.

- 1) 1 juli 2014 – 31 december 2014: totalt ~~1 111 500~~ kr
- 2) 1 januari 2015 – 31 december 2015: totalt 15 000 kr
- 3) 1 januari 2016 – 31 december 2016: totalt 12 000 kr
- 4) 1 januari 2017 – 31 december 2017: totalt 24 000 kr
- 5) 1 januari 2018 – 31 december 2018: totalt ~~393 000~~ kr
- 6) 1 januari 2019 – 19 augusti 2019: totalt ~~1 441 000~~ kr

Av den totala summan om ~~1 996 500~~ kr har 714 625 kr omsatts genom överföringar och uttag på växlingsföretaget Esse Money Exchange.

Brottet är grovt med hänsyn till att det rört betydande belopp och pågått under lång tid.

Lagrums

7 § 2 st lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Bevisning

Muntlig bevisning

Justerat av
åklagaren vid
huf 2021-10-19.

*1913500

*28500

*389200
*1057000

*1519700

1. Förhör med den tilltalade Ingemar Karlsson
2. Förhör med den under andra åtalpunkter (EB-5410-16) tilltalade Erik Karlsson, angående hans kännedom om Ingemar Karlssons överföringar till Erik Pettersson, till styrkande av Ingemar Karlssons agerande och uppsåt

Skriftlig bevisning

1. Bolagshandlingar, förundersökningsprotokoll sid 2936-2961
2. Kontogenomgång, förundersökningsprotokoll sid 2962-2964
3. Kontoutdrag, förundersökningsprotokoll sid 2965-3019
4. Årsredovisning för Indust Bygg och Entreprenad AB räkenskapsåret 2016-07-16 – 2017-12-31, förundersökningsprotokoll sid 3034-3035
5. Generalfullmakt, förundersökningsprotokoll sid 3036
6. Arbetsgivarintyg, förundersökningsprotokoll sid 3037
7. Gåvobrev, förundersökningsprotokoll sid 3043-3046
8. Kvittens och fakturor, förundersökningsprotokoll sid 3047-3054
9. Uttag på Money Exchange, förundersökningsprotokoll sid 3020

Bevistema: den skriftliga bevisningen åberopas till styrkande av omfattningen på penningtvätten och Karlssons uppsåt

Talan om näringsförbud

Det yrkas att rätten meddelar Erik Pettersson och Hans Clementz näringsförbud och, i samband med dom i målet, meddelar sådant förbud för tiden till dess frågan slutligt avgjorts.

Till grund för yrkandet görs det gällande att Pettersson och Clementz grovt åsidosatt sin skyldighet i näringsverksamheten och därvid gjort sig skyldiga till brottslighet enligt åtalet som inte är ringa. Näringsförbud är påkallat ur allmän synpunkt.

Lagrum

3, 4, 8 och 21 §§ lag (2014:836) om näringsförbud

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: ca 14 dagar enligt följande, som dock endast utgör åklagarens beräknade tid:

Dag 1:

Yrkanden och inställningar, samt övergripande sakframställan gällande både EB-5410-16 och EB-1177-17: hela dagen

Dag 2:

Åp 1-2 (EB-5410-16)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen (gemensam för båda åtalspunkterna): hela dagen

Dag 3:

Åp 1-2, forts (EB-5410-16)

Förhör med Erik Karlsson: ca två timmar
Vittnesförhör med Paula Save: 45 minuter
Vittnesförhör med Anneli Boman: 30 minuter
Vittnesförhör med Ulf Åsberg: 30 minuter
Vittnesförhör med Heleena Ljung: 45 minuter
Vittnesförhör med Magnus Kjörning: 45 minuter

Dag 4:

Åp 3 (EB-5410-16)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen: 3 timmar
Förhör med Håkan Karlsson: två timmar

Dag 5:

Åp 3, forts (EB-5410-16)

Förhör med Sigvard Karlsson: två timmar
Vittnesförhör med Torbjörn Eriksson: en timme
Vittnesförhör med Lars Bäckström: 45 minuter
Vittnesförhör med Per Larsson: en timme

Dag 6:

Åp 4 (EB-5410-16)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen: två timmar

Förhör med Erik Karlsson: ca två timmar

Vittnesförhör med Kjerstin Andersson: en timme

Vittnesförhör med Ruben Hammarström: en timme

Vittnesförhör med Branka Stojovic: 30 minuter

Dag 7:

Åp 1-3 (EB-1177-17)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen (gemensam för åtalpunkt 1-3): hela dagen

Dag 8:

Åp 1-3, forts (EB-1177-17)

Målsägandeförhör med Erik Karlsson: två timmar

Målsägande förhör med Håkan Karlsson: två timmar

Målsägandeförhör med Sigvard Karlsson: två timmar

Dag 9:

Åp 1-3, forts (EB-1177-17)

Förhör med den tilltalade Erik Pettersson: två timmar

Förhör med den under andra åtalpunkter tilltalade Hans Clementz: 1 timme

Vittnesförhör med Henrik Rydin: 1 timme

Vittnesförhör med Per Larsson: 1 timme

Vittnesförhör med Henry Erixon: 45 minuter

Dag 10:

Åp 1-3, forts (EB-1177-17)

Vittnesförhör med Egon Nordström: 45 minuter

Vittnesförhör med Ruben Hammarström: 45 minuter

Vittnesförhör med Sonia Karlsson: 45 minuter

Åp 4-5 (EB-1177-17)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen (gemensam för de båda åtalpunkterna): två timmar

Dag 11:

Åp 4-5, forts (EB-1177-17)

Förhör med Hans Clementz: två timmar
Förhör med Erik Pettersson: två timmar
Vittnesförhör med Bo Bjerkliden: 45 min
Vittnesförhör med Ruben Hammarström: 30 min
Vittnesförhör med Ulf Åsberg: 30 min

Dag 12

Åp 6 (EB-1177-17)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen: 30 min
Förhör med Christian Andersson: en timme

Åp 7 (EB-1177-17)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen: en timme

Förhör med målsäganden Erik Karlsson: en timme
Förhör med Christian Andersson: en timme
Förhör med Erik Pettersson: en timme
Vittnesförhör med Anders Ahlqvist: 30 minuter

Dag 13

Åp 8 (EB-1177-17)

Sakframställan och genomgång av den skriftliga bevisningen: två timmar
Förhör med Ingemar Karlsson: en timme
Förhör med Erik Karlsson: en timme

Dag 14

Personalia och slutpläderingar: hela dagen

Anna Broman Olasdotter

**Advokatbyrå
Urwitz & Mattsson AB**

Box 325, 461 27 Trollhättan
Tel: 0520-122 20, 122 60, Fax: 0520-42 98 24
info@urwitzmattsson.se
Moms reg.nr: IS-556205-3735 01 (Godkänd för F-skatt)
Bankgiro: 504-9226

Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 Vänersborg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Rotel:03

INKOM: 2020-10-20
MÅLNR: B 519-17
AKTBIL: 59

Mål nr B 519-17

Andra ekobrottskammaren i Göteborg ./. sekretess
angående grovt bedrägeri

Såsom målsägandebiträde för Erik Karlsson får jag framställa följande skadeståndsanspråk.

Erik Karlsson yrkar att tingsrätten förpliktar Erik Pettersson och Christian Andersson att solidariskt till honom utge ett belopp om 550.000 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 oktober 2010 till dess betalning sker.

Grunden för yrkandet är åklagarens gärningsbeskrivning under punkten 7, avseende grovt bedrägeri, i stämningsansökan av den 25 september 2020.

Erik Karlsson biträder åtalet.

Trollhättan den 20 oktober 2020

Sverker Mattsson

Advokatbyrå Urwitz & Mattsson AB

Box 325, 461 27 Trollhättan
Tel: 0520-122 20, 122 60, Fax: 0520-42 98 24
info@urwitzmattsson.se
Moms reg.nr: 15-556205-3735 01 (Godkänd för F-skatt)
Bankgiro: 504-9226

Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 Vänersborg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT	
Rotet: 03	
VÄNERSBORGS TINGSRÄTT	
INKOM: 2021-12-01	
MÅLNR: B 519-17	
INKOM: 2021-09-16	
MÅLNR: B 519-17	
AKTBIL: 182	

Mål nr B 519-17

Åklagarkammaren i Uddevalla m.fl. ./.. Erik Pettersson
angående grovt bedrägeri

Såsom målsägandebiträde för Erik Karlsson får jag yrka att tingsrätten förpliktigar Erik Pettersson att till Erik Karlsson utge ett belopp om sammanlagt femtonmiljonertvåhundratusen (15 200 000 kr) kronor.

Grund för skadeståndet är det grova bedrägeri som Erik Karlsson utsatts för av Erik Pettersson enligt åklagarens åtalspunkt för grovt bedrägeri i stämningsansökan av den 25 september 2020.

Ränta yrkas på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2019 till dess full betalning sker.

Erik Karlsson biträder åtalet och åberopar samma bevisning som åklagaren.

Beloppet har räknats fram utifrån dels åklagarens gärningsbeskrivning, dels utifrån Erik Karlssons bröders, Sigvard Karlsson och Håkan Karlsson, skadeståndsanspråk. Således har beloppet 25,6 miljoner kronor (åklagarens stämningsansökan) minskats med 5 925 000 kronor utgörande intrångsersättning samt utbetalning för skogsavverkning med 1 750 000 kronor och 123 468 kronor. Fastigheten Bollungen har avräknats med ett belopp som åklagaren angivit i sin stämningsansökan, 2 600 000 kronor.

Jag har i tidigare skrivelse (av den 20 oktober 2020) yrkat att Erik Pettersson och Christian Andersson förpliktigas att utge 550 000 kronor jämte ränta. Åklagaren har återkallat sitt åtal i denna del såvitt gäller Erik Pettersson. Skadeståndsanspråket gentemot Erik Pettersson vidhålls dock då Erik Karlsson anser att det inte är preskriberat.

Som grund för Erik Petterssons skadestånd åberopas åklagarens gärningsbeskrivning. Såvitt gäller preskription avser detta endast påföljden. I andra hand åberopas den formulering som finns i åklagarens åtal.

Som grund för att skadeståndsanspråket inte är preskriberat åberopas NJA 212, sidan 172.

Till styrkande av att Erik Karlsson tillsänt Erik Pettersson krav under september månad 2020 åberopas bifogade handlingar, av vilka framgår att Erik Pettersson tillställts krav under sin folkbokföringsadress.

Vidare åberopas att Erik Petterssons bokföringsadress vid tiden för kravens utskickande var den adress som angivits på kuverten som innehöll kraven.

Trollhättan den 16 september 2021

Sverker Mattsson

Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Rotel:03

INKOM: 2021-09-02
MÅLNR: B 519-17
AKTBIL: 155

Mål nr B 519-17.

Åklagaren /. Erik Pettersson ang. grovt bedrägeri, EB 1177-17.

Se ansökan om stämning daterad 2020-09-25, aktbilaga 46, åtalspunkt 1.

Som målsägandebiträde för Sigvard Karlsson inger jag följande yrkande om skadestånd;

Sigvard Karlsson yrkar ersättning av Erik Pettersson med sammanlagt 4 224 184 kr.

Beloppet avser dels en utbetalning från Naturvårdsverket gällande intrångsersättning för naturreservat med 5 925 000 kr, dels utbetalningar för skogsavverkning med 1 750 000 kr plus 123 368 kr och dels ersättning för fastigheten Bollungen 1:3 med 650 000 kr.

Det yrkade beloppet utgör hälften av totalsumman i stycket ovan.

Grund för skadestånd är det grova bedrägeri som Sigvard Karlsson (och brodern Håkan Karlsson) utsatts för av Erik Pettersson enligt ovan angiven åtalspunkt.

Ränta yrkas på beloppet enligt 6 § räntelagen från 2021-09-07 till dess betalning sker.

Sigvard Karlsson biträder åtalet, och åberopar samma bevisning som åklagaren.

Uddevalla 2021-09-02

Per-Åke Kvarnström
per-ake.kvarnstrom@kjallgren.se

Ärende nr 5080701

Postadress
Box 123, 461 23 Trollhättan
Box 1, 451 15 Uddevalla
Södra Hamngatan 2, 452 30 Strömstad
Kyrlögatan 30, 411 15 Göteborg

Besöksadress
Torggatan 5
Kungsgatan 7
Södra Hamngatan 2
Kyrlögatan 30

Telefon
+46(0)520-47 05 00
+46(0)522-66 98 50
+46(0)526-600 70
+46(0)31-382 03 22

Advokatfirman Kjällgren AB
Bankgiro: 551-7636
Org nr: 556175-1602
Godkänd för F-skatt

JURISTPANELEN

Advokatbyrå HB

Göteborg 2021-09-02

advokat Peter Norlin

advokat Anders Fredriksson

advokat Therése Fraenkel

*Justerad av Peter Norlin
vid huf 2021-09-07. /300L*

Vänersborgs Tingsrätt
Rotel:03

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Rotel:03

INKOM: 2021-09-02
MÅLNR: B 519-17
AKTBIL: 157

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Rotel:03

INKOM: 2021-09-16
MÅLNR: B 519-17
AKTBIL: 180

**Mål nr B 519-17 Andra ekobrottskammaren i Göteborg m.fl. ./ Erik Pettersson.
Enskilt anspråk**

I egenskap av målsägandebiträde för Håkan Karlsson får jag härmed framställa enskilt anspråk gentemot Erik Pettersson enligt följande.

Yrkanden

Håkan Karlsson yrkar att tingsrätten förpliktar Erik Pettersson att till honom utge skadestånd med ~~4 224 189~~^{*} kr jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen ^{*} 4 224 184 från den 7 september 2021 till dess betalning sker.

Beloppen fördelar sig med 2 962 500 kr avseende erhållen ersättning från Naturvårdsverket, 936 684 kr avseende intäkter från skogsavverkning och 325 000 kr avseende överlåten fastighet.

Grunder

Erik Pettersson har på sätt som anges i stämningsansökan utsatt Håkan Karlsson (och hans bror Sigvard Karlsson) för flera fall av grovt bedrägeri. Bröderna Karlsson har härigenom överfört pengar som de har erhållit i in-trångsersättning från Naturvårdsverket (5 925 000 kr) och ersättningar för av-verkad skog (1 873 368 kr) till Erik Pettersson. De har även förmåtts att över-låta deras gemensamt ägda fastighet till Erik Pettersson (650 000 kr).

Yrkad ersättning utgör Håkan Karlssons hälftendel däri.

Juristpanelen Advokatbyrå i Göteborg HB

E-post: peter.norlin@juristpanelen.se

Postadress	Besöksadress	Mottagningskontor	Telefon: 031-748 84 60	Bankgiro	Klientmedel	Org.nr
Box 9012	Datavägen 6 B	Lasarettsvägen 9	Direkt: 031-748 84 65	312-8287	Bankgiro	969736-3068
400 91 GÖTEBORG	ASKIM	Trollhättan	Telefax: 031-68 58 81		313-8906	F-skatt

Bevisning

Håkan Karlsson åberopar samma bevisning som åklagaren till styrkande av sina anspråk.

Övrigt

Håkan Karlsson biträder åtalet

Peter Norlin

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.